

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

**ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΤΟΝ
ΚΛΑΔΟ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Της
ΓΚΑΜΑΡΑΖΗ ΜΑΡΙΑΣ

Επιβλέπων Καθηγητής: Λαδάς Ανέστης

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος
στην
Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Θεσσαλονίκη, 2018

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα της διπλωματικής μου εργασίας κ. Ανέστη Λαδά για την κατανόηση, την ενθάρρυνση και την υποστήριξή του, καθώς και το σύνολο του διδακτικού προσωπικού του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής για τη σημαντική τους συνεισφορά κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Θα ήθελα, επίσης, να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου στους γονείς και την αδερφή μου που μου παρείχαν σταθερή υποστήριξη όχι μόνο κατά τη διάρκεια φοίτησης στο μεταπτυχιακό αυτό πρόγραμμα σπουδών, αλλά και κατά τη διάρκεια ολόκληρης της ακαδημαϊκής σταδιοδρομίας μου.

Τέλος, ευχαριστώ όλους όσους με ενθάρρυναν και με υποστήριξαν με το δικό τους μοναδικό τρόπο κατά τη διάρκεια των σπουδών μου.

Περίληψη

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αποτελούν μία μορφή χρηματοδότησης που επιλέγεται σε μεγάλο βαθμό από τις επιχειρήσεις τουλάχιστον όσον αφορά την εγχώρια οικονομία. Γενικά μία κρατική επιχορήγηση είναι μία άμεση οικονομική ενίσχυση που παρέχεται συνήθως από την κυβέρνηση για τη χρηματοδότηση ενός συγκεκριμένου έργου ή επενδυτικού σχεδίου. Υπάρχουν συνήθως κάποια κριτήρια επιλεξιμότητας και προϋποθέσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα κεφάλαια αυτά όπως και απαιτήσεις σχετικά με τη συμμόρφωση και την τήρηση των προβλεπόμενων όρων. Στην παρούσα εργασία γίνεται μία προσπάθεια προσέγγισης του εννοιολογικού πλαισίου των κρατικών επιχορηγήσεων μέσω της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και των πλεονεκτημάτων καθώς και των μειονεκτημάτων που τις συνοδεύουν. Αναλύεται ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016 και τα καθεστώτα ενισχύσεων που περιλαμβάνει. Ακόμη, γίνεται μία εκτενής παρουσίαση του τρόπου αναγνώρισης, παρουσίασης και γνωστοποίησης των επιχορηγήσεων από πλευράς των επιχειρήσεων σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα και ειδικότερα σύμφωνα με το ΔΛΠ 20. Τέλος, εξετάζεται μέσω μελέτης περίπτωσης πώς παρουσιάζονται οι επιχορηγήσεις από τέσσερις εταιρείες του κλάδου τροφίμων και γίνεται μία προσπάθεια να εξεταστεί ο βαθμός επίδρασης των επιχορηγήσεων στην κερδοφορία των εταιρειών αυτών. Ακόμη εξετάζονται κάποια ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιχορηγήσεων για τις εισηγμένες εταιρείες στο Χ.Α.Α. που αποτελούν τον Κλάδο Τροφίμων.

Λέξεις Κλειδιά: Κρατικές Επιχορηγήσεις, Νέος Αναπτυξιακός Νόμος, Καθεστώτα Ενισχύσεων, Κερδοφορία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	1
1.2. Σκοπός	2
1.3 Δομή.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	4
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	4
2.1 Εισαγωγικά	4
2.2 Κρατική Επιχορήγηση - Έννοια και Ορισμός	5
2.3 Τύποι Κρατικής Ενίσχυσης	6
2.4 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα Κρατικών Επιχορηγήσεων	6
2.5 Φορολογικά Κίνητρα και Κρατικές Επιχορηγήσεις.....	8
2.6 Είναι οι Κρατικές Επιχορηγήσεις Αποτελεσματικοί και Αποδοτικοί Μηχανισμοί Χρηματοδότησης;	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο	11
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	11
3.1 Εισαγωγικά	11
3.2 Όροι & Προϋποθέσεις Υπαγωγής.....	12
3.3 Δικαιούχοι.....	14
3.4 Επιλέξιμες Δαπάνες.....	14
3.4.1 Επιλέξιμες Δαπάνες Περιφερειακών Ενισχύσεων.....	15
3.4.2 Επιλέξιμες Δαπάνες Εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων	15
3.5 Είδη, Εντάσεις και Ύψη Ενισχύσεων.....	16
3.6 Καθεστάτα Ενισχύσεων	19
3.7 Σύνοψη	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	23
ΔΛΠ 20 - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	23
4.1 Εισαγωγικά	23
4.2 Σκοπός, Πεδίο Εφαρμογής και Ορισμοί.....	23
4.2.1 Σκοπός	23
4.2.2 Πεδίο Εφαρμογής.....	24

4.2.3 Ορισμοί.....	25
4.3 Είδη Επιχορηγήσεων.....	26
4.4 Αναγνώριση Κρατικών Επιχορηγήσεων.....	26
4.4.1 Γενικές Αρχές.....	26
4.4.2 Αναγνώριση στα Αποτελέσματα.....	27
4.4.3 Κρατικά δάνεια με επιτόκιο χαμηλότερο της αγοράς.....	31
4.5 Επιμέτρηση Μη Νομισματικών Επιχορηγήσεων.....	34
4.6 Παρουσίαση Κρατικών Επιχορηγήσεων.....	34
4.6.1 Επιχορηγήσεις που αφορούν Περιουσιακά Στοιχεία.....	34
4.6.1 Επιχορηγήσεις που αφορούν Αποτελέσματα.....	38
4.7 Επιστροφή Κρατικών Επιχορηγήσεων.....	39
4.8 Γνωστοποιήσεις.....	39
4.9 Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.....	40
4.10 SIC 10 Κρατική υποστήριξη - Καμία ειδική σχέση με επιχειρηματικές δραστηριότητες.....	41
4.11 Σύνοψη.....	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	47
ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	47
5.1 Εισαγωγικά.....	47
5.2 Campus Α.Ε.....	49
5.2.1 Προφίλ.....	49
5.2.2 Παρουσίαση και Διαχρονική Επίδραση Επιχορηγήσεων.....	49
5.2.3 Περίπτωση Μη Λήψης Επιχορηγήσεων και Σύγκριση Κερδοφορίας.....	54
5.3 Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.....	59
5.3.1 Προφίλ.....	59
5.3.2 Παρουσίαση και Διαχρονική Επίδραση Επιχορηγήσεων.....	59
5.3.3 Περίπτωση Μη Λήψης Επιχορηγήσεων και Σύγκριση Κερδοφορίας.....	67
5.4 ΚΡΙ-ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.....	71
5.4.1 Προφίλ.....	71
5.4.2 Παρουσίαση και Διαχρονική Επίδραση Επιχορηγήσεων.....	71
5.4.3 Περίπτωση Μη Λήψης Επιχορηγήσεων και Σύγκριση Κερδοφορίας.....	78
5.5 ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.....	82
5.5.1 Προφίλ.....	82
5.5.2 Παρουσίαση και Διαχρονική Επίδραση Επιχορηγήσεων.....	82
5.5.3 Περίπτωση Μη Λήψης Επιχορηγήσεων και Σύγκριση Κερδοφορίας.....	88

5.6 Συμπεράσματα Μελετών Περίπτωσης	91
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	95
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	95
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	98

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1.: Διαχρονική Εξέλιξη Βασικών Μεγεθών Αποτελεσμάτων 2013-2017, Campus A.E.....	53
Διάγραμμα 2.: Διαχρονική Εξέλιξη Αριθμοδεικτών Εσόδων από Επιχορηγήσεις 2013-2017, Campus A.E	53
Διάγραμμα 3.: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, Campus A.E.57	
Διάγραμμα 4.: Επιχορηγήσεις 2013-2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.	60
Διάγραμμα 5.: Διαχρονική Εξέλιξη Βασικών Μεγεθών Αποτελεσμάτων 2013-2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.....	65
Διάγραμμα 6.: Διαχρονική Εξέλιξη Αριθμοδεικτών Εσόδων από Επιχορηγήσεις 2013- 2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.	66
Διάγραμμα 7.: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.....	69
Διάγραμμα 8.: Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΚΡΙ - ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.	74
Διάγραμμα 9.: Διαχρονική Εξέλιξη Βασικών Μεγεθών Αποτελεσμάτων 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.	77
Διάγραμμα 10.: Διαχρονική Εξέλιξη Αριθμοδεικτών Εσόδων από Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.	77
Διάγραμμα 11.: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.	80
Διάγραμμα 12.: Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε 84	
Διάγραμμα 13.: Διαχρονική Εξέλιξη Βασικών Μεγεθών Αποτελεσμάτων 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	87
Διάγραμμα 14.: Διαχρονική Εξέλιξη Αριθμοδεικτών Εσόδων από Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	87
Διάγραμμα 15.: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	89

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Καθεστώτα Ενισχύσεων	21
Πίνακας 2: Επισκόπηση του ΔΛΠ 20	44
Πίνακας 3: Παρουσίαση και Γνωστοποιήσεις	46
Πίνακας 4: Επαναυπολογισμός Επιχορηγήσεων 2013-2017, Campus A.E.	50
Πίνακας 5: Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 2013-2017, Campus A.E.	51
Πίνακας 6: Κατάσταση Αποτελεσμάτων 2013-2017, Campus A.E.	51
Πίνακας 7: Βασικοί Χρηματοοικονομικοί Δείκτες που επηρεάζονται από τις Επιχορηγήσεις 2013-2017, Campus A.E.	52
Πίνακας 8: Κατάσταση Αποτελεσμάτων χωρίς Επιχορηγήσεις 2013-2017, Campus A.E. .	54
Πίνακας 9: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, Campus A.E. ...	58
Πίνακας 10: Επαναυπολογισμός Επιχορηγήσεων 2013-2017, Εβροφάρμα A.B.E.E.	60
Πίνακας 11: Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 2013-2017, Εβροφάρμα A.B.E.E. .	62
Πίνακας 12: Κατάσταση Αποτελεσμάτων 2013-2017, Εβροφάρμα A.B.E.E.	63
Πίνακας 13: Βασικοί Χρηματοοικονομικοί Δείκτες που επηρεάζονται από τις Επιχορηγήσεις 2013-2017, Εβροφάρμα A.B.E.E.	64
Πίνακας 14: Κατάσταση Αποτελεσμάτων χωρίς Επιχορηγήσεις 2013-2017, Εβροφάρμα A.B.E.E.	67
Πίνακας 15 : Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, Εβροφάρμα A.B.E.E.	70
Πίνακας 16: Επαναυπολογισμός Επιχορηγήσεων 2013-2017, ΚΡΙ-ΚΡΙ A.B.E.E.	72
Πίνακας 17: Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ A.B.E.E.	75
Πίνακας 18: Κατάσταση Αποτελεσμάτων 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ A.B.E.E.	75
Πίνακας 19: Βασικοί Χρηματοοικονομικοί Δείκτες που επηρεάζονται από τις Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ A.B.E.E.	76
Πίνακας 20: Κατάσταση Αποτελεσμάτων χωρίς Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ A.B.E.E.	78

Πίνακας 21 : Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.	81
Πίνακας 22: Επαναυπολογισμός Επιχορηγήσεων 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	83
Πίνακας 23: Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	85
Πίνακας 24: Κατάσταση Αποτελεσμάτων 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε. ...	85
Πίνακας 25: Βασικοί Χρηματοοικονομικοί Δείκτες που επηρεάζονται από τις Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	86
Πίνακας 26: Κατάσταση Αποτελεσμάτων χωρίς Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	88
Πίνακας 27 : Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	90
Πίνακας 28: Συγκεντρωτικά Στοιχεία Μελέτης Περίπτωσης για την περίοδο 2013-2017 ..	93
Πίνακας 29: Ποιοτικά Στοιχεία Επιχορηγήσεων ανά Εταιρεία.	94

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Τις τελευταίες δεκαετίες, μια σημαντική επέκταση της παγκόσμιας οικονομίας οδήγησε στην ανάπτυξη των χρηματοπιστωτικών αγορών, επέτρεψε τη μεγάλη κινητικότητα κεφαλαίου, αύξησε τη ρευστότητα και διευκόλυνε την πρόσβαση των επενδυτών στις αγορές κεφαλαίου. Στην Ελλάδα αντίθετα λόγω της οικονομικής κρίσης ο αριθμός των επενδύσεων μειώθηκε και κατά συνέπεια και ο ρυθμός ανάπτυξης της εγχώριας οικονομίας. Προκειμένου η κυβέρνηση, καθώς και η Ευρωπαϊκή Ένωση, να αυξήσουν τις επενδύσεις και την παραγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων προχώρησαν στη δημιουργία μεγάλων Αναπτυξιακών και Επενδυτικών Νόμων όπως ο ν.3299/2004 και ο ν.4399/2016. Τα προγράμματα αυτά χρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων προσέλκυσαν το ενδιαφέρον πολλών επιχειρήσεων προσφέροντας μία πληθώρα μορφών ενισχύσεων, όπως φορολογικές απαλλαγές, επιχορηγήσεις κόστους απασχόλησης και επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων.

Ως κρατικές επιχορηγήσεις νοούνται οι μηχανισμοί που χρησιμοποιούνται για την παροχή χρηματοδότησης για την υποστήριξη συγκεκριμένων οργανισμών και δραστηριοτήτων. Οι περιστάσεις υπό τις οποίες παρέχεται χρηματοδότηση με επιχορήγηση και οι στόχοι τους οποίους πρόκειται να καλύψει η χρηματοδότηση ποικίλλουν σημαντικά. Η χρηματοδότηση περιλαμβάνει επιχορηγήσεις που παρέχονται σε κρατικούς φορείς για να τους επιτρέψουν να αναλάβουν τις λειτουργίες τους και τα προγράμματα επιχορηγήσεων που διαχειρίζονται κυβερνητικές υπηρεσίες ή άλλοι φορείς που λαμβάνουν χρηματοδότηση από το δημόσιο.

Οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν κρατικές επιχορηγήσεις δεσμεύονται να εκπληρώσουν τους όρους και τις προϋποθέσεις ένταξης των προγραμμάτων ενίσχυσης προκειμένου να λάβουν την χρηματοδότηση. Επίσης καλούνται να αναγνωρίζουν τις επιχορηγήσεις αυτές όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι τα ποσά των ενισχύσεων θα εισπραχθούν και η επιχείρηση θα συμμορφωθεί με τους προβλεπόμενους όρους.

Από λογιστικής πλευράς τα όρο Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα προβλέπουν τις μεθόδους παρουσίασης και γνωστοποίησης των επιχορηγήσεων ανάλογα με τον τύπο της κρατικής επιχορήγησης. Το ΔΛΠ 20 είναι το πρότυπο που πραγματεύεται την αναγνώριση και παρουσίαση των κρατικών επιχορηγήσεων καθώς και τις απαραίτητες γνωστοποιήσεις που πρέπει να γίνουν. Η ορθή αποτύπωση τους κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική αφού μπορούν να επιφέρουν μεταβολές στα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, στην αποδοτικότητα της καθώς και στην κερδοφορία της.

Εξετάζοντας το ζήτημα των κρατικών επιχορηγήσεων εγείρονται επιπλέον ζητήματα σχετικά με τον τρόπο που γίνεται ο λογιστικός χειρισμός τους και σχετικά με τα πλεονεκτήματά τους ως μορφή χρηματοδότησης. Τα καθεστώτα ενισχύσεων μπορούν διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αύξηση των επενδύσεων και κατ' επέκταση στην ανάπτυξη μίας επιχείρησης. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όπως η Campus A.E., η Εβροφάρμα A.B.E.E. και η Κρι – Κρι A.B.E.E., που κατάφεραν να αυξήσουν και να βελτιώσουν την παραγωγική τους διαδικασία λόγω επιτυχημένων επενδυτικών σχεδίων τα οποία συγχρηματοδοτήθηκαν από κρατικά κεφάλαια. Επομένως, η λήψη επιχορηγήσεων επιδρά θετικά στην οικονομική πορεία μίας επιχείρησης μέσω της αύξησης της αποδοτικότητας και της παραγωγής. Ακόμη από λογιστικής άποψης η αποτύπωση των επιχορηγήσεων στις οικονομικές καταστάσεις μπορεί να επιδράσει θετικά στην κερδοφορία της μέσω της αναγνώρισης εσόδων.

1.2. Σκοπός

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να προσεγγίσει εννοιολογικά το ζήτημα των κρατικών επιχορηγήσεων ως μορφή χρηματοδότησης, να εξετάσει τα τρέχοντα είδη ενισχύσεων στην εγχώρια αγορά και το νομοθετικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται, να εξετάσει τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα από πλευράς αναγνώρισης και παρουσίασης σε παγκόσμιο αλλά και σε εγχώριο επίπεδο και να μελετήσει το βαθμό και τον τρόπο κατά τον οποίο οι εταιρείες ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των λογιστικών προτύπων, καθώς και το βαθμό και τον τρόπο κατά τον οποίο οι κρατικές επιχορηγήσεις μπορούν να επηρεάσουν την κερδοφορία μίας επιχείρησης.

1.3 Δομή

Η παρούσα εργασία διαρθρώνεται σε έξι κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μία εισαγωγή στο θέμα και στον τρόπο που διαρθρώνεται η παρούσα εργασία. Στο δεύτερο κεφάλαιο, γίνεται μια επισκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας που σχετίζεται με τις κρατικές επιχορηγήσεις. Στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζεται ο τρέχων Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016 και οι μορφές ενισχύσεων που παρέχονται ανά κατηγορία προγράμματος. Στο τέταρτο κεφάλαιο εξετάζονται τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα που διέπουν τις κρατικές επιχορηγήσεις και γίνεται μία εκτενής ανάλυση του τρόπου παρουσίασης και λογιστικοποίησης των επιχορηγήσεων ανάλογα τον τύπο και τη μέθοδο που επιλέγεται. Στο πέμπτο κεφάλαιο εξετάζεται το ζήτημα του βαθμού κατά του οποίου οι κρατικές επιχορηγήσεις μπορούν να επηρεάσουν την κερδοφορία μίας επιχείρησης μέσα από την μελέτη περίπτωσης τεσσάρων ελληνικών εταιρειών του κλάδου τροφίμων. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται ακόμη κάποια ποιοτικά χαρακτηριστικά των εισηγμένων στο Χ.Α.Α. εταιρειών του κλάδου τροφίμων σχετικά με τις επιχορηγήσεις. Τέλος, στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα και τα ερωτήματα που εγείρονται σχετικά με το ζήτημα των κρατικών επιχορηγήσεων, οι περιορισμοί και οι προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Εισαγωγικά

Μια κρατική επιχορήγηση, σε γενικές γραμμές, νοείται ως μια άμεση οικονομική πληρωμή, συνήθως από ένα κυβερνητικό τμήμα, με σκοπό τη χρηματοδότηση ενός συγκεκριμένου έργου ή μιας συγκεκριμένης δραστηριότητας. Προκειμένου μία επιχείρηση να λάβει κρατική επιχορήγηση πρέπει να τηρεί ορισμένες προϋποθέσεις. Για το λόγο αυτό, υπάρχουν κριτήρια επιλεξιμότητας, προϋποθέσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα κεφάλαια και απαιτήσεις συμμόρφωσης και υποβολής εκθέσεων. Το σημαντικό χαρακτηριστικό είναι ότι μια επιχορήγηση αποτελεί έναν μηχανισμό χρηματοδότησης που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την κυβέρνηση για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας.

Από οικονομική άποψη, οι επιχορηγήσεις είναι επιδοτήσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αύξηση της προσφοράς αγαθών ή υπηρεσιών ή για την αύξηση της ζήτησης αγαθών και υπηρεσιών. Γενικά, μια επιδότηση που αυξάνει τη ζήτηση οδηγεί σε αύξηση των τιμών και μια επιδότηση που αυξάνει την προσφορά οδηγεί σε χαμηλότερες τιμές. Σε μεγάλο βαθμό οι οικονομολόγοι αντιτίθενται στις επιδοτήσεις, καθώς στρεβλώνουν τις χορηγήσεις της αγοράς, αλλά μπορούν να υποστηρίξουν τη χρήση τους για την αντιμετώπιση της ανεπάρκειας της αγοράς. Ο Donovan (2006) υποστηρίζει ότι οι κρατικές επιχορηγήσεις δικαιολογούνται όταν χρησιμοποιούνται για την ενθάρρυνση της καινοτομίας, της κατάρτισης δεξιοτήτων, της ίδρυσης επιχειρήσεων, των επενδύσεων ιδιωτικών υποδομών, του αρχικού σχεδιασμού των έργων, των δράσεων που ωφελούν την κοινωνία, τις εμπορικές εκθέσεις και τα δίκτυα.

Οι επιχορηγήσεις διαφέρουν ως προς τη μορφή, το περιεχόμενο και τις διοικητικές απαιτήσεις. Μπορούν να είναι ανταγωνιστικές, βασισμένες σε προσόντα, να περιλαμβάνουν ανταγωνιστικές προσφορές, να απαιτούν από τους δικαιούχους να συμπίπτουν οι σκοποί τους με τη χρηματοδότηση ή να εμπλέκουν το θέμα των κουπονιών για να ενθαρρύνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των προμηθευτών. Η διοικητική επιβάρυνση και η επιβάρυνση

συμμόρφωσης ενδέχεται να είναι μικρή ή οι όροι χορήγησης ενδέχεται να απαιτούν οικονομικές αναφορές, ανεπεξέργαστα δεδομένα, αναφορές προόδου ή εκθέσεις επιδόσεων υπηρεσιών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι επιχορηγήσεις μπορεί να είναι αποτελεσματικές μόνο σε συνδυασμό με άλλους μηχανισμούς πολιτικής (Werren, 2015).

2.2 Κρατική Επιχορήγηση - Έννοια και Ορισμός

Ένα από τα αρχικά ζητήματα που απαιτούν διερεύνηση είναι η έννοια και το περιεχόμενο των κρατικών επιχορηγήσεων ή της κρατικής βοήθειας (Corporate Government Assistance). Οι οικονομολόγοι Moore και Stansel ορίζουν την κρατική ενίσχυση ως «ειδικές κυβερνητικές επιδοτήσεις ή οφέλη που απευθύνονται σε συγκεκριμένες βιομηχανίες ή επιχειρήσεις» (Moore & Stansel, 1996). Ο Farnsworth (2013) περιγράφει την κρατική ενίσχυση, που ονομάζει «εταιρική ευημερία», ως «τα διάφορα οφέλη και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται άμεσα ή έμμεσα στις ανάγκες των επιχειρήσεων».

Σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 20 αλλά και με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) «οι κρατικές επιχορηγήσεις είναι μία μορφή ενίσχυσης από την κυβέρνηση με τη μορφή μεταβιβάσεων πόρων σε μια οντότητα σε αντάλλαγμα για προηγούμενη ή μελλοντική συμμόρφωση με ορισμένους όρους που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες της οντότητας».

Από μία ευρεία προσέγγιση, μια κυβερνητική επιχορήγηση είναι ένας μηχανισμός χρηματοδότησης που επιτρέπει τη διανομή κεφαλαίων σε έναν αποδέκτη σε αντάλλαγμα για τον παραλήπτη που συμμορφώνεται με τους όρους και τις προϋποθέσεις της επιχορήγησης. Μια επιχορήγηση δεν είναι δώρο, καθώς επιβάλλονται προϋποθέσεις. Μια κρατική επιχορήγηση διαφέρει από μια εμπορική σύμβαση, καθώς η κυβέρνηση δεν λαμβάνει ίση οικονομική αξία με τη μορφή αγαθών ή υπηρεσιών έναντι της συνεισφοράς της. Μια επιχορήγηση μπορεί να τροποποιηθεί μονομερώς και να τερματιστεί κατά την κρίση της κυβέρνησης. (Werren, 2016)

Τα προγράμματα επιχορηγήσεων ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό και ως προς την κλίμακα και ως προς τον βαθμό πολυπλοκότητάς τους. Ορισμένοι λαμβάνουν τη μορφή απλών επιχορηγήσεων για μικρά ποσά σε κοινοτικές οργανώσεις. Άλλοι περιλαμβάνουν μεγάλης κλίμακας χρηματοδότηση σύνθετων έργων - για παράδειγμα, μεγάλα έργα υποδομής με περίπλοκες δομές διακυβέρνησης. Ομοίως, υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις από πρόγραμμα σε πρόγραμμα στις διαδικασίες σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων, στις διοικητικές ρυθμίσεις, στο επίπεδο των όρων, στις μορφές και τους όρους των συμφωνιών χρηματοδότησης, καθώς και στην ποιότητα και την αυστηρότητα των ρυθμίσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιδόσεων (Grant, 2008).

2.3 Τύποι Κρατικής Ενίσχυσης

Το πεδίο εφαρμογής της κρατικής ενίσχυσης διαφέρει ανάλογα το νομοθετικό πλαίσιο των λογιστικών προτύπων της κάθε χώρας. Στην Ελλάδα, σύμφωνα με το Ν.4308/2014 τα ΕΛΠ περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα ρυθμίσεων, όπως φορολογική απαλλαγή, επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης, καθώς και επιχορηγήσεις. Ομοίως, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) επικεντρώνεται κυρίως στις ενισχύσεις, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν τόσο νομισματικές επιχορηγήσεις όσο και μη χρηματικές επιχορηγήσεις. Αντίθετα στις Ηνωμένες Πολιτείες, σύμφωνα με το Συμβούλιο Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Προτύπων (FASB) το πεδίο εφαρμογής της κρατικής ενίσχυσης περιλαμβάνει ρυθμίσεις, όπως μείωση του φόρου ακίνητης περιουσίας, δωρεάν ή μειωμένες υπηρεσίες και μειώσεις φόρου επί των πωλήσεων (Monea et al., 2010).

2.4 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα Κρατικών Επιχορηγήσεων

Όλοι οι μηχανισμοί πολιτικής έχουν δυνατά και αδύνατα σημεία. Ο Kelly (2008) συνοψίζει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των κρατικών επιχορηγήσεων ως εξής:

Πλεονεκτήματα:

- Τα κόστη καλύπτονται και είναι ασφαλή για την κυβέρνηση.
- Οι επιχορηγήσεις μπορούν να αποτελέσουν ελκυστική πηγή χρηματοδότησης για ορισμένους επενδυτές.
- Ανάλογα με το σχεδιασμό του προγράμματος, οι διοικητικές δαπάνες μπορούν να μετριαστούν.
- Μόλις εφαρμοστούν, είναι σχετικά απλή η τροποποίησή τους.
- Επιτρέπουν τη συγκέντρωση κεφαλαίων να στοχεύει σε συγκεκριμένες ανησυχίες. Για παράδειγμα, οι επιχορηγήσεις για την αγορά συγκεκριμένων αγαθών ή υπηρεσιών μπορούν να εξασφαλίσουν ότι τα κονδύλια δαπανώνται σύμφωνα με τις προθέσεις του παραχωρητή.
- Οι συνεχείς επιχορηγήσεις (Ongoing block grants) μπορούν να παρέχουν ασφάλεια στους χρηματοδότες.
- Οι ανταγωνιστικές επιχορηγήσεις (Competitive grants) μπορούν να εξασφαλίσουν ότι ο ανάδοχος λαμβάνει αξία για τα χρήματα και εξασφαλίζει ότι τα κονδύλια διατίθενται για προτάσεις ποιότητας.
- Οι εφάπαξ επιχορηγήσεις (One-off grants) μπορούν να ξεκινήσουν στοχοθετημένα έργα.

Μειονεκτήματα:

- Οι ομάδες ειδικών συμφερόντων μπορούν να επηρεάσουν τη δημιουργία προγραμμάτων επιχορηγήσεων και, ως εκ τούτου, τα κονδύλια ενδέχεται να κατευθύνονται προς πεδία πολιτικής πίεσης και όχι για πεδία με τις μεγαλύτερες ανάγκες.
- Μπορούν να οδηγήσουν σε αθέμιτο ανταγωνισμό, διαφθορά και πολιτικό νεποτισμό.
- Δεν υπάρχει μακροπρόθεσμη βεβαιότητα για τα έργα, καθώς η χρηματοδότηση μπορεί να ακυρωθεί.
- Μπορούν να θεωρηθούν ως δώρα από τους αποδέκτες, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε μειωμένη προσπάθεια και αποτυχία επίτευξης αποτελεσμάτων.
- Η διαδικασία απόκτησης επιχορήγησης μπορεί να είναι χρονοβόρα και δαπανηρή για τους αποδέκτες.

- Ανάλογα με το σχεδιασμό του προγράμματος, μπορεί να είναι δαπανηρές για τη διαχείριση και μπορεί να είναι ανεπαρκείς για την επίτευξη αποτελεσμάτων.

2.5 Φορολογικά Κίνητρα και Κρατικές Επιχορηγήσεις

Ένα φορολογικό κίνητρο, που αναφέρεται επίσης και ως «φορολογική δαπάνη», είναι μια διάταξη του φορολογικού νόμου που παρέχει όφελος σε συγκεκριμένη δραστηριότητα ή τάξη φορολογουμένων που είναι ευνοϊκή σε σύγκριση με την «τυποποιημένη» φορολογική μεταχείριση που θα εφαρμοζόταν. Τα φορολογικά κίνητρα μπορούν να παρέχονται με πολλές μορφές, συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών απαλλαγών, των φορολογικών εκπτώσεων, των ευνοϊκών φορολογικών συντελεστών ή αναστολών φορολογικών υποχρεώσεων. Τα φορολογικά κίνητρα μπορούν να ενθαρρύνουν τις δαπάνες, τις επενδύσεις και την εμπορική δραστηριότητα.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, είναι άμεσες χρηματικές πληρωμές που συνήθως διανέμονται από την κυβέρνηση για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένου έργου ή δραστηριότητας, όπως προγράμματα ίδρυσης νέων τουριστικών επιχειρήσεων ή ενίσχυσης της καινοτομίας. Οι περισσότερες κρατικές επιχορηγήσεις απαιτούν την υποβολή αίτησης και περιορίζονται από τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Εάν επιτυγχάνεται η χρηματοδότηση, υπάρχουν συνήθως προϋποθέσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα κεφάλαια και κάποια μορφή αναθεώρησης, συμμόρφωσης και υποβολής εκθέσεων.

Η μεγάλη διαφορά μεταξύ φορολογικών κινήτρων και κρατικών επιχορηγήσεων είναι η διαδικασία απόκτησης των παροχών. Το ευεργέτημα των φορολογικών κινήτρων από τη φύση τους επιτυγχάνεται στο πλαίσιο του φορολογικού συστήματος. Ωστόσο, για να είναι ένα συγκεκριμένο φορολογικό κίνητρο ελκυστικό και ενδεχομένως να αλλάξει τη συμπεριφορά του στοχευμένου κοινού, το κόστος συναλλαγής για τη λήψη του οφέλους θα πρέπει να είναι χαμηλό. Σε ορισμένες χώρες, οι επιχειρήσεις παραιτούνται από τα κίνητρα λόγω του υψηλού έμμεσου κόστους απόκτησης τους. Παραδείγματος χάριν, πολλές канаδικές επιχειρήσεις

εγκατέλειψαν το φορολογικό κίνητρο για έρευνα και ανάπτυξη επειδή οι διαδικασίες έγκρισης και ελέγχου ήταν πολύ δαπανηρές (James, 2009).

Αντίθετα, οι κρατικές επιχορηγήσεις παρέχουν άμεσα έσοδα, αλλά η διαδικασία υποβολής αιτήσεων, τα κριτήρια επιλεξιμότητας, οι περιορισμοί δαπανών και η υποχρέωση υποβολής εκθέσεων είναι διαφορετικές και μπορεί να είναι επαχθείς, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις τα κονδύλια μπορούν να διανεμηθούν χωρίς γραπτή αίτηση. Ως εκ τούτου, λόγω των διαφορετικών διαδικασιών για την απόκτηση των παροχών τα φορολογικά κίνητρα επιφέρουν μια διαφορετική συμπεριφορική αντίδραση σε σύγκριση με τις κρατικές επιχορηγήσεις. (Werren, 2015).

2.6 Είναι οι Κρατικές Επιχορηγήσεις Αποτελεσματικοί και Αποδοτικοί Μηχανισμοί Χρηματοδότησης;

Είναι δύσκολο να μετρηθεί ο αντίκτυπος ή η αποτελεσματικότητα πολλών προγραμμάτων επιχορηγήσεων λόγω έλλειψης δεδομένων απόδοσης και αξιολόγησης. Σε πολλές περιπτώσεις, τα δεδομένα που απαιτούνται για να καθοριστεί εάν ένα πρόγραμμα επιχορήγησης είναι αποτελεσματικό δεν είναι διαθέσιμα. Οι λόγοι για αυτή την αδυναμία περιλαμβάνουν ελλείψεις στον προγραμματισμό, όχι σαφή προσδιορισμό των στόχων του προγράμματος και των επιθυμητών αποτελεσμάτων, τα οποία στη συνέχεια καθιστούν αδύνατη την εφαρμογή κατάλληλων δεικτών απόδοσης, την αναθεώρηση του σχεδιασμού του προγράμματος και την έλλειψη αναλυτικών και αξιολογήσιμων δυνατοτήτων (Werren, 2015).

Οι Ton et al. (2013) διεξήγαγαν μια συστηματική αναζήτηση μελετών από διαφορετικούς κλάδους και γεωγραφικές περιοχές σχετικά με την αποτελεσματικότητα των επιχορηγήσεων για τη διευκόλυνση της γεωργικής καινοτομίας σε μικρές ιδιοκτησίες. Τα στοιχεία έδειξαν ότι οι επιχορηγήσεις γεωργικής καινοτομίας σε μικρούς καλλιεργητές ήταν πιο αποτελεσματικές στη βελτίωση των μέσων διαβίωσης. Σημείωσαν, ακόμη, ότι οι μελέτες σχετικά με τον αντίκτυπο των επιχορηγήσεων καινοτομίας είναι «σπάνιες».

Οι Enters et al. (2003) πραγματοποίησαν μια μελέτη σχετικά με τον αντίκτυπο των κινήτρων στην ανάπτυξη των δασικών φυτειών. Κατά την άποψή τους, όταν το γενικό

επενδυτικό κλίμα είναι ευνοϊκό και η ζήτηση για ξύλο αυξάνεται, τα άμεσα κίνητρα μπορούν να αυξήσουν σίγουρα την ταχύτητα με την οποία ο ιδιωτικός τομέας προσελκύεται από τις δασικές φυτείες. Τα προγράμματα δανείων και επιχορηγήσεων είχαν μικτό αντίκτυπο σε διάφορες χώρες. Ορισμένα ήταν πιο γενναιόδωρα από άλλα, αλλά τα πιο αποτελεσματικά άμεσα κίνητρα για την ενθάρρυνση ιδιωτικών δασικών φυτειών ήταν οι φορολογικές ελαφρύνσεις. Σημειώνουν, επίσης, ότι τα άμεσα κίνητρα είναι προκλητικά και δαπανηρά για τη διαχείριση των επιπτώσεων στην αποτελεσματικότητά τους, οι φορολογικές ελαφρύνσεις είναι αποτελεσματικές μόνο εάν ο επενδυτής πληρώνει φόρο, τα άμεσα κίνητρα ενδέχεται να καταστρατηγηθούν και ενδέχεται να είναι ανεπαρκή εάν σχεδιαστούν σύμφωνα με τα συμφέροντα του παρόχου και όχι με τις ανάγκες του δικαιούχου.

Οι Geullec & Pottelsberghe (2003) διεξήγαγαν έρευνα για την ποσοτικοποίηση της συνολικής καθαρής επίδρασης της κρατικής χρηματοδότησης στην Έρευνα και Ανάπτυξη επιχειρήσεων (E&A) στις 17 χώρες μέλη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και διαπίστωσαν ότι η άμεση κρατική χρηματοδότηση είχε θετικό αποτέλεσμα. Κάθε δολάριο που χορηγήθηκε σε επιχειρήσεις είχε ως αποτέλεσμα μια μέση οριακή αύξηση 0,70 δολαρίων για την E&A που χρηματοδοτήθηκε από επιχειρήσεις (δηλ. 1,70 δολάρια συνολικά δαπανήθηκαν για E&A). Παρ' όλα αυτά, η άμεση κρατική χρηματοδότηση μπορεί όχι μόνο να επηρεάσει το ποσό που δαπανώνται από τις επιχειρήσεις στην E&A, αλλά μπορεί επίσης να αυξήσει την τιμή της αυξάνοντας τη ζήτηση για περιορισμένους πόρους, όπως το εξειδικευμένο ερευνητικό προσωπικό.

Από τα παραπάνω δεν μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα εάν οι κρατικές επιχορηγήσεις είναι αποτελεσματικές ή / και αποδοτικές για την επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων. Επιπλέον, ενώ η αποδοτικότητα του προγράμματος είναι επιθυμητή, η εποπτεία πρέπει να εξισορροπηθεί με τις απαιτήσεις της διακυβέρνησης, της λογοδοσίας και της διαφάνειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.1 Εισαγωγικά

Η Ελλάδα προσφέρει ένα ευρύ φάσμα γενναιόδωρων και ανταγωνιστικών επενδυτικών κινήτρων για τη διεθνή και την εγχώρια επιχειρηματική κοινότητα. Το σημαντικότερο επενδυτικό κίνητρο που παρέχει είναι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016 ο οποίος εγκρίθηκε στις 16 Ιουνίου το 2016 από το ελληνικό κοινοβούλιο και προτάθηκε από το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. Ο νόμος 4399/2016, με τίτλο «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας», στοχεύει στη δημιουργία ιδιωτικών επενδύσεων ύψους 11 δισ. Ευρώ έως το 2023 με την παροχή κινήτρων στον ιδιωτικό τομέα. (Ν. 4399/2016, ΦΕΚ 117/Α/22.6.2016)

Ο νόμος 4399/2016 περιλαμβάνει φορολογικές ελαφρύνσεις, επιχορηγήσεις, συμψηφισμό οφειλών με φόρους, κίνητρα για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και ένα σταθερό φορολογικό καθεστώς. Η βασική αρχή πίσω από τις διατάξεις του είναι η έμφαση στην υποστήριξη μικρότερων επενδύσεων και νεοσύστατων επιχειρήσεων, καθώς και η παροχή κινήτρων σε βιομηχανίες που έχουν διακόψει τις δραστηριότητές τους για να συνεχίσουν την οικονομική τους δραστηριότητα.

Πιο συγκεκριμένα ο Ν. 4399/2016 παρέχει κίνητρα για την ενίσχυση της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης της Ελλάδας. Τα κίνητρα που εφαρμόζονται στις παραγωγικές επενδύσεις περιλαμβάνουν:

- ❖ Κάλυψη ενός μέρους της επένδυσης (επιδότηση - επιδότηση κεφαλαίου).
- ❖ Κάλυψη μέρους των δόσεων μίσθωσης μόνο για μηχανολογικό εξοπλισμό για μέγιστο διάστημα επτά (7) ετών.
- ❖ Φορολογικές απαλλαγές.
- ❖ Επιδότηση κόστους για νέες θέσεις εργασίας για τα δύο πρώτα έτη, ανάλογα με την επένδυση.
- ❖ Όλοι οι τύποι ενίσχυσης μπορούν να παρέχονται ξεχωριστά ή από κοινού.

- ❖ Σταθερό συντελεστή φόρου εισοδήματος εταιρειών για περίοδο 12 ετών που αφορά αποκλειστικά έργα μεγάλων φορέων.

Οι κύριοι στόχοι του νέου αναπτυξιακού νόμου είναι (Ν. 4399/2016, αρ. 1):

- ❖ Η προώθηση της εξωστρέφειας και της καινοτομίας.
- ❖ Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- ❖ Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας με έμφαση στην απασχόληση εκπαιδευμένων ανθρώπινων πόρων για την αντιστροφή της μετανάστευσης νέων επιστημόνων.
- ❖ Η προσέλκυση ΑΞΕ (Άμεσων Ξένων Επενδύσεων).
- ❖ Η ενθάρρυνση της παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- ❖ Η βελτίωση του τεχνολογικού επιπέδου και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
- ❖ Η επίτευξη έξυπνης εξειδίκευσης.
- ❖ Η ανάπτυξη δικτύων, συνεργειών, πρωτοβουλιών συνεργασίας και γενικά η υποστήριξη της κοινωνικής οικονομίας.
- ❖ Η ενθάρρυνση των συγχωνεύσεων.
- ❖ Η ανάπτυξη τμημάτων και παρεμβάσεων για την ενίσχυση της υγιούς και στοχοθετημένης επιχειρηματικότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στη μικρή και μεσαία επιχειρηματικότητα.
- ❖ Η εκ νέου βιομηχανοποίηση της χώρας.
- ❖ Η υποστήριξη περιοχών με μειωμένο αναπτυξιακό δυναμικό και μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Η κρατική αυτή ενίσχυση είναι διαθέσιμη σε οποιονδήποτε επενδυτή, εφόσον η οντότητα που εκτελεί το επενδυτικό σχέδιο είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα.

3.2 Όροι & Προϋποθέσεις Υπαγωγής

Γενικά οι ενισχύσεις του Αναπτυξιακού Νόμου έχουν χαρακτήρα κινήτρου, μόνο όταν ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση υπαγωγής σε καθεστώς ενίσχυσης πριν από την έναρξη των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου (Ν. 4399/2016, αρ. 5).

Ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της ίδιας συμμετοχής καταργείται. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 4399/2016 η συμμετοχή του δικαιούχου στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου μπορεί

να γίνει με δύο τρόπους, είτε με ίδια κεφάλαια είτε με εξωτερική χρηματοδότηση. Οι γενικές παρατηρήσεις είναι ότι το 25% του συνολικού επενδυτικού κόστους δεν περιλαμβάνει κρατική ενίσχυση, στήριξη ή επιδότηση.

Όσον αφορά το περιεχόμενο του επενδυτικού σχεδίου και της αρχικής επένδυσης αυτό μπορεί να είναι (Ν. 4399/2016, αρ. 5):

- Δημιουργία νέας μονάδας.
- Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας.
- Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας , με τον όρο όμως, ότι οι επιλέξιμες δαπάνες είναι μεγαλύτερες τουλάχιστον κατά 200% από τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, το οικονομικό έτος πριν την αίτηση υπαγωγής.
- Θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας, με την προϋπόθεση ότι οι επιλέξιμες δαπάνες είναι μεγαλύτερες των αποσβέσεων των τριών προηγούμενων οικονομικών ετών πριν την αίτηση υπαγωγής.
- Απόκτηση του συνόλου στοιχείων ενεργητικού μονάδας που έχει κλείσει και η οποία αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης.

Αντιθέτως δεν υπάγονται στα καθεστάτα ενισχύσεων του Αναπτυξιακού βάσει διατάσεων Γ.Α.Κ. οι τομείς του χάλυβα, των συνθετικών ινών, του άνθρακα, της ναυπηγίας, των μεταφορών και της συναφούς υποδομής και βάσει ΚΑΔ, το Εμπόριο, η Επιστημονική έρευνα, η Εστίαση, η Εκπαίδευση και οι Κατασκευές (Ν. 4399/2016, αρ. 7).

Όσον αφορά τα ποσά των επενδύσεων, το ελάχιστο ποσό επένδυσης κυμαίνεται από 50.000 ευρώ (για Κοιν.Σεπ.) έως 500.000 ευρώ για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Πιο συγκεκριμένα τα ελάχιστα ποσά ενισχύσεων είναι:

- Μεγάλες επιχειρήσεις: 500.000 €
- Μεσαίες επιχειρήσεις, συνεταιρισμοί και cluster: 250.000 €
- Μικρές επιχειρήσεις: 150.000 €
- Πολύ μικρές επιχειρήσεις: 100.000 €
- Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.): 50.000 €

Τα επενδυτικά σχέδια που εμπίπτουν στα καθεστάτα ενισχύσεων πρέπει να έχουν το χαρακτήρα αρχικής επένδυσης (κτίρια, μηχανήματα, άυλα) και να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις (ενδεικτικά, δημιουργία νέων εγκαταστάσεων, επέκταση των δυνατοτήτων των υφιστάμενων εγκαταστάσεων κ.λπ.).

3.3 Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των ενισχύσεων των καθεστώτων του Αναπτυξιακού Νόμου (Ν. 4399/2016, αρ. 6) είναι οι επιχειρήσεις που έχουν τις εγκαταστάσεις τους ή έχουν υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια κατά τη χρονική στιγμή της έναρξης των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου και έχουν μία από τις παρακάτω νομικές μορφές:

- Ατομική επιχείρηση.
- Εμπορική εταιρεία.
- Συνεταιρισμός.
- Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.),
- Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ).
- Υπό ίδρυση ή υπό συγχώνευση εταιρείες, με την υποχρέωση να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες δημοσιότητας πριν την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.
- Επιχειρήσεις που λειτουργούν με τη μορφή κοινοπραξίας με την προϋπόθεση καταχώρισής τους στο ΓΕΜΗ.
- Δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους (σύμφωνα με τους περιορισμούς του Άρθρου 6) και προδιαγραφές.

3.4 Επιλέξιμες Δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες χωρίζονται σε: α) επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων βάσει του χάρτη περιφερειακών κρατικών ενισχύσεων (κεφαλαιουχικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία, κόστος απασχόλησης νέων υπαλλήλων) και β) επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων που αποσκοπούν στη διεύρυνση και τον εμπλουτισμό των επενδυτικών επιλογών προς νέες ποιοτικές κατευθύνσεις. (PwC, 2016)

Ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος προσδιορίζει τα μέγιστα ποσά και ποσοστά περιφερειακών κρατικών ενισχύσεων και μη περιφερειακών κρατικών ενισχύσεων. Βάσει του γενικού πλαισίου, προσδιορίζονται τα ανώτατα ποσά και τα ποσοστά κάθε επιμέρους ενίσχυσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ειδικού Τμήματος του νέου νόμου. (PwC, 2016)

3.4.1 Επιλέξιμες Δαπάνες Περιφερειακών Ενισχύσεων

Σύμφωνα με το Άρθρο 8 του Ν. 4399/2016 επιλέξιμες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων για την εφαρμογή των καθεστώτων ενισχύσεων είναι οι παρακάτω:

- i. «επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού,*
- ii. επενδυτικές δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού,*
- iii. το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου υπολογιζόμενο για περίοδο δύο (2) ετών από τη δημιουργία κάθε θέσης. Το ως άνω μισθολογικό κόστος αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη μόνο αυτοτελώς και όχι σε συνδυασμό με τις περιπτώσεις i ή/και ii.»*

Ακόμη σύμφωνα με Άρθρο 8 του Ν. 4399/2016 *«ως επιλέξιμο κόστος ορίζεται το κόστος των δαπανών, οι οποίες επιτρέπεται να ενισχυθούν βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Ως ενισχυόμενο κόστος ορίζεται το μέρος των επιλέξιμων δαπανών, το οποίο τελικά ενισχύεται βάσει των ορίων και περιορισμών του παρόντος».*

Οι επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού αναφέρονται στα εξής: Κτηριακά (που μπορεί να φτάσει μέχρι το 45% του συνόλου, το 60% για τουριστικά, το 70% για logistics και το 80% για διατηρητέα), αγορά παγίων στοιχείων ενεργητικού, αγορά καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, μισθώματα χρηματοδοτικής μίσθωσης, δαπάνες εκσυγχρονισμού ειδικών εγκαταστάσεων.

Οι επενδυτικές δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού αναφέρονται στα εξής: Μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων, Συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης.

3.4.2 Επιλέξιμες Δαπάνες Εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων

Εκτός των περιφερειακών ενισχύσεων παρέχονται και άλλες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών ενισχύσεων σε εφαρμογή των ειδικών καθεστώτων του νέου Αναπτυξιακού, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στο Γ.Α.Κ.. Οι κατηγορίες αυτές βάσει του Άρθρου 9 του Ν. 4399/2016 είναι οι ακόλουθες:

- Επενδυτικές δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ
- Δαπάνες εκκίνησης για τις υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις
- Δαπάνες καινοτομίας για ΜΜΕ
- Δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜΜΕ
- Δαπάνες για cluster καινοτομίας
- Επενδυτικές δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης
- Επενδυτικές δαπάνες για αυτοπαραγωγή ενέργειας
- Δαπάνες για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων
- Επενδυτικά σχέδια παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ που ενισχύονται μόνο για:
 - Επενδυτικές δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από ΑΠΕ
 - Δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
 - Δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης

3.5 Είδη, Εντάσεις και Ύψη Ενισχύσεων

Σύμφωνα με το Άρθρο 10 του Ν. 4399/2016 τα είδη ενισχύσεων για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστάτα ενισχύσεων του Νέου Αναπτυξιακού είναι τα εξής:

1. Φορολογική Απαλλαγή

Είναι η «απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης».

Ο δικαιούχος δικαιούται απαλλαγής από τον φόρο μετά από τον έλεγχο και την έγκριση της εκτέλεσης του 50% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και εφόσον ο δικαιούχος έχει καταβάλει ολόκληρη τη συνεισφορά του. Ο δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιήσει την

πλήρη φορολογική απαλλαγή για 15 χρόνια από τη χρήση του δικαιώματος, με τους ακόλουθους περιορισμούς:

- Η ετήσια φορολογική απαλλαγή δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% της συνολικής εγκεκριμένης φορολογικής απαλλαγής, εκτός εάν ο δικαιούχος δεν ήταν σε θέση να χρησιμοποιήσει πλήρως φορολογικές απαλλαγές κατά τις προηγούμενες χρήσεις λόγω έλλειψης επαρκών φορολογητέων κερδών. Στην περίπτωση αυτή, η ετήσια φορολογική απαλλαγή θα προστεθεί στην υπόλοιπη φορολογική απαλλαγή από προηγούμενα έτη.
- Η φορολογική απαλλαγή δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% της συνολικής φορολογικής απαλλαγής πριν από την ολοκλήρωση του έργου.

Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής που αντιστοιχεί στον εξοπλισμό που αγοράζεται με χρηματοδοτική μίσθωση υπολογίζεται σε ετήσια βάση ως μέρος της αξίας του εξοπλισμού που περιλαμβάνεται στη μίσθωση του εξοπλισμού.

Η φορολογική απαλλαγή που ζητείται κάθε έτος πρέπει να περιλαμβάνεται σε **ειδικό αποθεματικό και στο γενικό καθολικό στα βιβλία του δικαιούχου**.

2. Επιχορήγηση

Είναι η «*δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και προσδιορίζεται ως ποσοστό αυτών*».

Ένας δικαιούχος θα δικαιούται επιχορήγηση σε μετρητά ίσο με το 50% της συνολικής εγκεκριμένης επιχορήγησης μετά από έλεγχο και έγκριση της εκτέλεσης του 50% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και εφόσον ο δικαιούχος έχει συνεισφέρει πλήρως στο κεφάλαιο. Το υπόλοιπο 50% θα παρασχεθεί κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και κατά την έναρξη των παραγωγικών διαδικασιών.

Η επιχορήγηση **δεν αφαιρείται** από το επενδυτικό κόστος κατά τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών του δικαιούχου.

3. Επιδότηση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης

Είναι η «*κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 7 έτη*».

Η πρώτη πληρωμή πραγματοποιείται αφού οι δημόσιοι ελεγκτές πιστοποιήσουν ότι όλος ο μισθωμένος εξοπλισμός έχει εγκατασταθεί σύμφωνα με τη σύμβαση μίσθωσης.

Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται κάθε έξι μήνες μετά την πληρωμή των δόσεων μίσθωσης από τον δικαιούχο. Το πληρωτέο ποσό θα υπολογιστεί με βάση την αξία κτήσης του εξοπλισμού, η οποία περιλαμβάνεται στις δόσεις και σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ποσοστά κρατικής ενίσχυσης. Η επιδότηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 60% του εγκεκριμένου ποσού πριν από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και την έναρξη παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν αφαιρείται από το επενδυτικό κόστος για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών του δικαιούχου.

4. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης

Είναι η *«κάλυψη του κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο»*.

Η καταβολή της επιδότησης αρχίζει αφού οι δημόσιοι ελεγκτές πιστοποιήσουν ότι έχει δημιουργηθεί η σχετική νέα απασχόληση.

Η επιδότηση καταβάλλεται κάθε έξι μήνες μετά την καταβολή του σχετικού μισθολογικού κόστους από τον δικαιούχο σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ποσοστά κρατικής ενίσχυσης και έως 60% του εγκεκριμένου ποσού πριν από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και την έναρξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Εκτός από τα παραπάνω είδη ενισχύσεων στο Άρθρο 10 του Ν. 4399/2016 παρουσιάζονται και οι εξής ενισχύσεις:

5. **Χρηματοδοτικά εργαλεία** (κεφαλαιουχική συμμετοχή, δάνειο)
6. **Σταθεροποίηση συντελεστή φορολογίας εισοδήματος**
7. **Ταχεία αδειοδότηση**

Προκειμένου οι υπαγόμενες επιχειρήσεις να μπορέσουν να λάβουν τις ενισχύσεις της επιχορήγησης και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, είναι απαραίτητη προϋπόθεση να είχαν μία κερδοφόρα διαχειριστική χρήση τα τελευταία 7 χρόνια πριν την αίτηση υπαγωγής. Τέλος, δίνεται έμφαση για τις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων, (Deloitte, 2016, Ν. 4399/2016, αρ. 12):

- Εξωστρεφείς ΜΜΕ
- Καινοτόμες ΜΜΕ
- Ανεξάρτητες ΜΜΕ που εισέρχονται σε συγχωνεύσεις
- ΜΜΕ με αυξανόμενο εργατικό δυναμικό
- Συνεταιρισμοί
- Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς των ΤΠΕ (Τεχνολογίας Πληροφορικής Επικοινωνίας) και των γεωργικών τροφίμων
- Επιχειρήσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας
- Επενδυτικά σχέδια σε βιομηχανικές και επιχειρηματικές ζώνες, επιχειρηματικά / τεχνολογικά πάρκα κλπ., Που δεν σχετίζονται με τον εκσυγχρονισμό ή την επέκταση υφιστάμενων επιχειρηματικών μονάδων
- Επενδυτικά σχέδια σε απομακρυσμένες περιοχές (ορεινές περιοχές, παραμεθόριες περιοχές κ.λπ.)
- Επενδυτικά σχέδια σε περιοχές που πλήττονται από μετανάστες

Το ύψος της κρατικής ενίσχυσης που χορηγείται εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως ο τύπος της επένδυσης, το μέγεθος του δικαιούχου, το είδος της επένδυσης και το σχετικό καθεστώς κρατικών ενισχύσεων. Το ύψος των κρατικών ενισχύσεων για την περιφερειακή ανάπτυξη (ενσώματα περιουσιακά στοιχεία, άυλα περιουσιακά στοιχεία και νέα έξοδα των εργαζομένων) κυμαίνεται από 10% έως 45% των δαπανών, ενώ η κρατική ενίσχυση για συγκεκριμένα είδη δαπανών (κόστος εκκίνησης, κλπ.) μπορεί να φτάσει το 80% των δαπανών σε ορισμένες περιπτώσεις. Το συνολικό ποσό κρατικής ενίσχυσης για κάθε μεμονωμένο επενδυτικό σχέδιο περιορίζεται σε 5 εκατ. Ευρώ. Η χορηγούμενη κρατική ενίσχυση περιορίζεται σε 10 εκατομμύρια ευρώ για κάθε μεμονωμένο δικαιούχο και μέχρι 20 εκατομμύρια ευρώ για έναν όμιλο εταιρειών, υπό την επιφύλαξη των περιορισμών.

3.6 Καθεστώς Ενισχύσεων

Υπάρχουν Σύμφωνα με τα Άρθρα 32 – 36 του Ν. 4399/2016 το πρώτο καθεστώς είναι οι Ενισχύσεις Μηχανολογικού Εξοπλισμού το οποίο αποτελεί ένα πλαίσιο ενισχύσεων, σχετικά περιορισμένο αλλά με απλοποιημένες διαδικασίες. Στο καθεστώς αυτό μπορούν να υπαχθούν επιχειρήσεις οι οποίες επιθυμούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα γρήγορα, με ελάχιστα κριτήρια χωρίς διαγωνιστική διαδικασία και επίσης με άμεση καταβολή ενίσχυσης.

Το δεύτερο καθεστώς ενισχύσεων είναι η Γενική Επιχειρηματικότητα, η οποία αποτελεί το βασικό πλαίσιο μέσω του οποίου υφιστάμενες επιχειρήσεις ενισχύονται με επενδυτικές δαπάνες (Ν. 4399/2016, αρ. 37-41). Το τρίτο καθεστώς Νέες Ανεξάρτητες ΜΜΕ απευθύνεται αποκλειστικά σε νεοσύστατες ή σε υπό ίδρυση ανεξάρτητες ΜΜΕ που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν την αρχική τους επένδυση σε κάποιον επιλέξιμο κλάδο του νόμου και στις οποίες προσφέρει ένα πλήρες πλαίσιο κινήτρων (Ν. 4399/2016, αρ. 42-46). Το καθεστώς Επενδύσεις Καινοτομικού Χαρακτήρα για ΜΜΕ απευθύνεται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες επιθυμούν να πραγματοποιήσουν επενδυτικά σχέδια που αποσκοπούν στην παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή στην εισαγωγή οργανωτικών και διαδικαστικών καινοτομιών (Ν. 4399/2016, αρ. 47-51).

Το πέμπτο καθεστώς Συνέργειες και Δικτυώσεις (Clusters), στοχεύει μέσω της ενίσχυσης κοινών δράσεων, στο να προωθήσει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στα clusters και να διευρύνει την συνεργατική κουλτούρα στην ελληνική επιχειρηματικότητα. Στο καθεστώς αυτό υπάγονται επιχειρήσεις αλλά και οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων, μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί και άλλοι συναφείς οικονομικοί παράγοντες (Ν. 4399/2016, αρ. 52-58).

Το καθεστώς Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί – Ταμεία Συμμετοχών στοχεύει στην αύξηση του καινοτομικού περιεχομένου των ελληνικών επιχειρήσεων και της δυνατότητάς τους για εξαγωγές, καθώς και την αύξηση της απασχόλησης (Ν. 4399/2016, αρ. 59-61). Όσον αφορά το καθεστώς Ολοκληρωμένα Χωρικά και Κλαδικά σχέδια – Αλυσίδες Αξίας στοχεύει στην αύξηση και στην προστασία της απασχόλησης, καθώς και στην περιφερειακή σύγκλιση μέσω της αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων μιας περιοχής και της ενίσχυσης των τοπικών διασυνδέσεων. Απευθύνεται σε επιχειρήσεις και cluster που συμμετέχουν σε κλαδικά ή τοπικά παραγωγικά συστήματα ή σε επιμέρους παραγωγικές αλυσίδες αξίας, με υποχρεωτική συμμετοχή τουλάχιστον 8 φορέων (Ν. 4399/2016, αρ. 62-64).

Το τελευταίο καθεστώς είναι οι επενδύσεις Μείζονος Σημασίας το οποίο στοχεύει στη δημιουργία ενός ασφαλούς επενδυτικού περιβάλλοντος, για την διευκόλυνση της υλοποίησης πολύ μεγάλων επενδυτικών σχεδίων. Απευθύνεται σε επιχειρήσεις που υλοποιούν επενδυτικά έργα άνω των 20.000.000 € και δημιουργού δύο τουλάχιστον θέσεις εργασίας ανά 1.000.000 € επιλέξιμης επένδυσης. Στόχος του καθεστώτος αυτού είναι η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και η μεταφορά γνώσης και τεχνογνωσίας (Ν. 4399/2016, αρ. 65-69).

Για τα παραπάνω καθεστώτα ενισχύσεων εφαρμόζονται και οι σχετικές ενισχύσεις που χορηγούνται ανά πρόγραμμα και παρουσιάζονται στον Πίνακα 1 (PwC, 2016):

Πίνακας 1: Καθεστώτα Ενισχύσεων

1. Μηχανολογικός Εξοπλισμός	Φορολογική απαλλαγή
2. Γενική Επιχειρηματικότητα	Φορολογική απαλλαγή, επιδότηση μισθώσεων και επιδότηση του κόστους εργασίας
3. Νέες Ανεξάρτητες ΜΜΕ	Φορολογική απαλλαγή, επιχορήγηση κεφαλαίων, επιδότηση μισθώσεων και επιδότηση του κόστους εργασίας
4. Ενισχύσεις Καινοτομικού Χαρακτήρα για ΜΜΕ	
5. Συνέργειες και Δικτυώσεις (Clusters)	
6. Ολοκληρωμένα Χωρικά και Κλαδικά σχέδια – Αλυσίδες Αξίας	
7. Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί-Ταμεία Συμμετοχών	Δημόσια χρηματοδότηση σε ιδιώτες επενδυτές μέσω: (α) ιδίων κεφαλαίων ή «εικονικών» επενδύσεων μετοχών ή χορηγιών ή (β) δανείων για τη χρηματοδότηση εταιρικού κινδύνου άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες εταιρείες.
8. Επενδύσεις Μείζονος Μεγέθους	Σταθερό συντελεστή φόρου εισοδήματος για 12 έτη από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου μέχρι την εξάντληση της ενίσχυσης και μέχρι το ποσό των 10.000.000,00 ευρώ. Εναλλακτικά, φορολογική απαλλαγή σε ποσοστό 10% του επιλέξιμου επενδυτικού κόστους και μέχρι το ποσό των 5.000.000,00 ευρώ. Δυνατότητα να χρησιμοποιήσετε τη διαδικασία "Fast Track".

3.7 Σύνοψη

Γενικά όσον αφορά τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο 4399/2016, οι δικαιούχοι, οι επιλέξιμες δαπάνες, ο τύπος των ενισχύσεων, το ποσοστό των ενισχύσεων, η διαδικασία εφαρμογής, καθώς και η διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου καθορίζονται ειδικά για κάθε ξεχωριστό καθεστώς ενίσχυσης. Κάθε σχέδιο ενίσχυσης έχει θεσπιστεί ή θα θεσπιστεί βάσει μιας υπουργικής εγκυκλίου, η οποία θα ορίζει το πλαίσιο για την υποβολή αιτήσεων, καθώς και πρόσθετες σχετικές λεπτομέρειες και διευκρινίσεις. Τέλος, το μέγιστο ετήσιο ποσό του προϋπολογισμού κρατικής ενίσχυσης ανά σύστημα ενίσχυσης ορίζεται σε 150.000.000,00 €,

για τα οποία δεν απαιτείται προηγούμενη κοινοποίηση και τα οποία θεωρούνται συμβατά με την εσωτερική αγορά.

Ο νέος αναπτυξιακός νόμος παρέχει ένα πλαίσιο στο οποίο θα βασίζονται διάφορα καθεστάτα κρατικών ενισχύσεων. Η θεμελίωση του νόμου είναι οι κοινοί κανόνες με βάση την κατά κατηγορία της ΕΕ κανονισμού απαλλαγής 651/2014, διασφαλίζοντας έτσι την εκ των προτέρων συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΔΛΠ 20 - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

4.1 Εισαγωγικά

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 20: «Λογιστική των Κρατικών Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης» καθορίζει τη λογιστική καταχώρηση των κρατικών επιχορηγήσεων και τη γνωστοποίηση άλλων μορφών κρατικής βοήθειας. Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε συστηματική βάση κατά τις περιόδους κατά τις οποίες η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει τις δαπάνες για τις σχετικές επενδύσεις για τις οποίες πρόκειται να αποζημιωθεί με τις επιχορηγήσεις, η οποία στην περίπτωση των επιχορηγήσεων που σχετίζονται με περιουσιακά στοιχεία απαιτεί την καθιέρωση της επιχορήγησης ως αναβαλλόμενο εισόδημα ή την αφαίρεση του από τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου. Το πρότυπο δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο του 1983 και τέθηκε σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου του 1984.

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γίνει μία ανασκόπηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 20 ως προς τον σκοπό του, το πεδίο εφαρμογής του, τις έννοιες, τα είδη κρατικής ενίσχυσης, τις τεχνικές και το λογιστικό χειρισμό της κρατικής ενίσχυσης, τις προϋποθέσεις αναγνώρισης της κρατικής επιχορήγησης και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις.

4.2 Σκοπός, Πεδίο Εφαρμογής και Ορισμοί

4.2.1 Σκοπός

Στόχος του παρόντος Προτύπου είναι να διευκρινίσει τη λογιστική αντιμετώπιση και την απαιτούμενη γνωστοποίηση των κρατικών επιχορηγήσεων και άλλων μορφών κρατικής ενίσχυσης. Η κρατική ενίσχυση μπορεί να πάρει πολλές μορφές που ποικίλλουν τόσο από τη

φύση της παρεχόμενης υποστήριξης όσο και από τις συνθήκες που συνήθως συνδέονται με αυτήν. Η κρατική ενίσχυση μπορεί να αποσκοπεί στην ενθάρρυνση μιας οντότητας να ξεκινήσει μια πορεία δράσης την οποία κανονικά δεν θα είχε λάβει αν δεν υπήρχε μία τέτοιου είδους βοήθεια.

Η λήψη κρατικής υποστήριξης από μια οντότητα μπορεί να είναι σημαντική για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων για τους δύο παρακάτω λόγους:

- i. στην περίπτωση μεταβίβασης πόρων είναι απαραίτητο να βρεθεί μια κατάλληλη λογιστική μέθοδος που θα απεικονίζει τη μεταφορά αυτή και
- ii. θα πρέπει να υπάρχει η ένδειξη του βαθμού στον οποίο η οικονομική οντότητα επωφελήθηκε από την κρατική ενίσχυση κατά την οικονομική περίοδο αναφοράς.

Η αντιμετώπιση αυτή μπορεί να διευκολύνει να συγκριθούν οι οικονομικές καταστάσεις της οντότητας με εκείνες προηγούμενων περιόδων ή άλλων οικονομικών οντοτήτων. (IAS 20)

4.2.2 Πεδίο Εφαρμογής

Το παρόν Πρότυπο εφαρμόζεται για το *«λογιστικό χειρισμό και για τη γνωστοποίηση των κρατικών επιχορηγήσεων καθώς και για τη γνωστοποίηση άλλων μορφών κρατικής ενίσχυσης»*. (IAS 20, παρ. 1)

Σύμφωνα με τις οδηγίες του παρόντος Προτύπου στο πεδίο εφαρμογής του δεν εμπίπτουν οι εξής περιπτώσεις:

- i. τα ειδικά προβλήματα που είναι απόρροια της λογιστικής καταμέτρησης των κρατικών επιχορηγήσεων ως αποτέλεσμα της μεταβολής των τιμών ή παρόμοιων πληροφοριών.
- ii. οι παροχές που προκύπτουν από την προσαρμογή του φορολογητέου κέρδους ή της ζημίας ή που καθορίζονται με βάση τη φορολογική υποχρέωση - όπως οι φορολογικές ελαφρύνσεις επενδύσεων, οι φορολογικές διακοπές, οι μέθοδοι επιταχυνόμενης φορολογικής απόσβεσης και οι μειωμένοι φορολογικοί συντελεστές.
- iii. συμμετοχή της κυβέρνησης στην οικονομική οντότητα.
- iv. κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν το ΔΛΠ 41: Γεωργία.

4.2.3 Ορισμοί

Σύμφωνα με το IAS 20 (παρ. 3) «η **κρατική υποστήριξη** είναι η ενέργεια της κυβέρνησης που αποσκοπεί στην παροχή οικονομικού οφέλους συγκεκριμένου για μια οντότητα ή μια σειρά οντοτήτων που πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις. Η κρατική υποστήριξη για τους σκοπούς του παρόντος Προτύπου δεν περιλαμβάνει παροχές που παρέχονται μόνο έμμεσα μέσω πράξεων που επηρεάζουν τους γενικούς όρους συναλλαγών, όπως η παροχή υποδομής σε αναπτυξιακούς τομείς ή η επιβολή εμπορικών περιορισμών στους ανταγωνιστές.»

Το IASB (IAS 20, παρ. 3) αναφέρει ότι οι **κρατικές επιχορηγήσεις** είναι:

- Μία μορφή κρατικής υποστήριξης μέσω της μεταβίβασης πόρων σε μια οντότητα που όμως απαιτεί ως αντάλλαγμα μία προηγούμενη ή μελλοντική συμμόρφωση με ορισμένους όρους
- Τυχόν μορφές υποστήριξης που δεν μπορούν ευλόγως να έχουν αξία και οι τυχόν συναλλαγές με την κυβέρνηση είναι αδύνατο να διακριθούν από τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της οντότητας αποκλείονται από τον ορισμό αυτό.

Ακόμη αναφέρεται ότι:

- Επιχορηγήσεις που συνδέονται με περιουσιακά στοιχεία έχουν ως βασική προϋπόθεση είτε την αγορά, είτε την κατασκευή ή την απόκτηση με άλλο τρόπο μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων.
- Επιχορηγήσεις που συνδέονται με έσοδα, δηλαδή αφορούν τα αποτελέσματα, είναι κρατικές επιχορηγήσεις που δεν έχουν όμως σχέση με περιουσιακά στοιχεία.

Όταν μία οντότητα λαμβάνει κρατική υποστήριξη, αυτό μπορεί να αποτελέσει ένα πολύ σημαντικό γεγονός για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων προκειμένου να γίνει η εύρεση της κατάλληλης λογιστικής αντιμετώπισης και της ένδειξη του βαθμού ωφέλειας. Τέλος, είναι πιθανό να συναντήσουμε και άλλες ονομασίες για τις κρατικές επιχορηγήσεις, όπως επιδοτήσεις, ενισχύσεις ή ασφάλιστρα. (IAS 20, παρ. 5; 6)

4.3 Είδη Επιχορηγήσεων

Στα είδη των κρατικών επιχορηγήσεων που αναγνωρίζονται από το Πρότυπο περιλαμβάνονται (Νεγκάκης, 2015, Grant Thornton, 2009):

- i. Οι επιχορηγήσεις για την απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων που αποσβένονται.
- ii. Οι επιχορηγήσεις που αφορούν έσοδα, δηλαδή αναφέρονται στα αποτελέσματα της χρήσης.
- iii. Οι επιχορηγήσεις που αποτελούν μέρος «Οικονομικού Πακέτου» βοήθειας.
- iv. Οι επιχορηγήσεις που αναφέρονται είτε σε ζημίες είτε σε έξοδα.
- v. Η «Άμεση Γενική Επιχορήγηση».
- vi. Η «Μη Χρηματική Επιχορήγηση».
- vii. Οι επιχορηγήσεις για την απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων που όμως δεν αποσβένονται.
- viii. Οι «επιχορηγήσεις δανείων».

4.4 Αναγνώριση Κρατικών Επιχορηγήσεων

4.4.1 Γενικές Αρχές

Σύμφωνα με το IASB (IAS 20, παρ. 7) «οι κρατικές επιχορηγήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μη χρηματικών επιχορηγήσεων σε εύλογη αξία, αναγνωρίζονται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι:

1. η οικονομική οντότητα θα συμμορφώνεται με τους όρους που ισχύουν γι 'αυτές· και
2. οι επιχορηγήσεις θα ληφθούν.»

Αυτό σημαίνει ότι, ακόμα και αν η επιχορήγηση εισπραχθεί δεν σημαίνει ότι η οντότητα μπορεί να επαναπαιτεί. Σε περίπτωση που η οντότητα δεν συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης τότε υπάρχει η πιθανότητα επιστροφής της στο κράτος (IAS 20, παρ. 8). Ακόμη, το ΔΛΠ 20 δεν δίνει κάποιο ορισμό για την «εύλογη βεβαιότητα». Ωστόσο, ένα από τα

κριτήρια αναγνώρισης που περιλαμβάνονται στο Εννοιολογικό Πλαίσιο για τη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση είναι ότι υπάρχει εύλογη βεβαιότητα όταν είναι πιθανό ότι οποιοδήποτε μελλοντικό οικονομικό όφελος που σχετίζεται με ένα στοιχείο θα εισρεύσει προς ή από μια οικονομική οντότητα. Ως εκ τούτου, η εύλογη βεβαιότητα μπορεί να ερμηνευθεί καταλλήλως στο πλαίσιο αυτό, υπό την έννοια ότι είναι πιθανό τόσο η τήρηση των όρων που συνδέονται με την επιχορήγηση όσο και η λήψη της επιχορήγησης.

Ο τρόπος με τον οποίο λαμβάνεται μια επιχορήγηση δεν επηρεάζει τη λογιστική αντιμετώπιση που υιοθετήθηκε. Έτσι, μια επιχορήγηση λογιστικοποιείται με τον ίδιο τρόπο είτε αυτή εισπράττεται σε μετρητά είτε ως μείωση υποχρέωσης έναντι της κυβέρνησης ή με τη μορφή μη χρηματικών περιουσιακών στοιχείων. (IAS 20, παρ. 9)

Ένα χαριστικό δάνειο από την κυβέρνηση, για το οποίο η κυβέρνηση παραιτείται από την εξόφλησή του υπό συγκεκριμένους προκαθορισμένους όρους, αντιμετωπίζεται ως κρατική επιχορήγηση, εφόσον υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η οικονομική οντότητα θα εκπληρώσει τους όρους για την παραγραφή του δανείου. (IAS 20, παρ. 10). Ωστόσο, για τα κρατικά δάνεια με επιτόκιο χαμηλότερο από την αγοραία αξία ισχύουν ειδικοί κανόνες.

Μετά την αναγνώριση κρατικής επιχορήγησης, κάθε σχετική ενδεχόμενη υποχρέωση ή ενδεχόμενο περιουσιακό στοιχείο αντιμετωπίζεται σύμφωνα με το ΔΛΠ 37 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις. (IAS 20, παρ. 11).

Στην παράγραφο 13 του εν λόγω Προτύπου, αναφέρονται δύο γενικές προσεγγίσεις για τον υπολογισμό των κρατικών επιχορηγήσεων: η «κεφαλαιακή προσέγγιση», βάσει της οποίας μια επιχορήγηση αναγνωρίζεται εκτός των αποτελεσμάτων και η «προσέγγιση μέσω εσόδων», σύμφωνα με την οποία μια επιχορήγηση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σε μία ή περισσότερες περιόδους. (Νεγκάκης, 2015)

4.4.2 Αναγνώριση στα Αποτελέσματα

4.4.2.1 Κρατικές Επιχορηγήσεις που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε συστηματική βάση

Όσον αφορά την λογιστική τους αναγνώριση, οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με συστηματική βάση στις περιόδους κατά τις οποίες η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει ως έξοδα τις σχετικές δαπάνες για τις οποίες προορίζονται (IAS 20, παρ. 12).

Γενικά η επιλογή της κατάλληλης μεθόδου αναγνώρισης βασίζεται στην ευχέρεια της κάθε οντότητας. Ωστόσο υπάρχουν κάποιοι που υποστηρίζουν την κάθε μέθοδο για τους δικούς τους λόγους. Το ΔΛΠ 20 αποκλείει σαφώς την αποκαλούμενη «κεφαλαιακή προσέγγιση» για τη λογιστική αντιμετώπιση των κρατικών επιχορηγήσεων, και στρέφεται υπέρ της προσέγγισης μέσω εσόδων. Γενικά, οι υποστηρικτές της προσέγγισης μέσω εσόδων αναφέρουν τα εξής (IAS 20, παρ. 14):

- ❖ Εφόσον οι κρατικές επιχορηγήσεις είναι εισπράξεις από εξωτερική πηγή εκτός των μετόχων, δεν πρέπει να αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, αλλά πρέπει να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα στις κατάλληλες περιόδους.
- ❖ Οι κρατικές επιχορηγήσεις σπάνια δίνονται χωρίς αντάλλαγμα. Η οικονομική οντότητα τις κερδίζει μέσω της τήρησης των όρων τους και της τήρησης των προβλεπόμενων υποχρεώσεων. Κατά συνέπεια, πρέπει να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τις περιόδους κατά τις οποίες η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει ως έξοδα τα σχετικά έξοδα για τα οποία η επιχορήγηση προορίζεται να αποζημιώσει.
- ❖ Εφόσον οι εισοδηματικοί και οι λοιποί φόροι είναι δαπάνες, είναι λογικό να καταχωρούνται και οι επιχορηγήσεις, οι οποίες αποτελούν επέκταση των δημοσιονομικών πολιτικών, στα αποτελέσματα.

Ωστόσο, οι υποστηρικτές της κεφαλαιακής προσέγγισης αναφέρουν τα εξής (IAS 20, παρ. 14):

- ❖ Οι κρατικές επιχορηγήσεις αποτελούν μηχανισμό χρηματοδότησης και πρέπει να αντιμετωπίζονται ως τέτοιοι στην κατάσταση οικονομικής θέσης και όχι να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα για να αντισταθμίζουν τα έξοδα που χρηματοδοτούν. Επειδή δεν αναμένεται καμία αποπληρωμή, οι επιχορηγήσεις αυτές πρέπει να αναγνωρίζονται εκτός των αποτελεσμάτων.
- ❖ Η προσέγγιση κατά την οποία οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα δεν είναι κατάλληλη, επειδή δεν κερδίζονται, αλλά αντιπροσωπεύουν ένα κίνητρο που παρέχεται από το κράτος χωρίς συναφείς δαπάνες.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων», η προσέγγιση μέσω εσόδων απαιτεί την εφαρμογή της έννοιας του δεδουλευμένου χρήματος αναγνωρίζοντας τις κρατικές επιχορηγήσεις στα αποτελέσματα σε συστηματική βάση στις περιόδους κατά τις οποίες η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει ως έξοδα τις σχετικές δαπάνες. Με άλλα λόγια, οι επιχορηγήσεις δεν αναγνωρίζονται κατά την λήψη, εκτός εάν δεν υπάρχει ορθολογική βάση

για την κατανομή της επιχορήγησης σε περίοδο διαφορετική από εκείνη στην οποία ελήφθη. (IAS 20, παρ. 16)

Στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν είναι δύσκολο να προσδιοριστούν οι περίοδοι κατά τις οποίες αναγνωρίζονται οι δαπάνες που σχετίζονται με μία κρατική επιχορήγηση. Για παράδειγμα, οι επιχορηγήσεις που σχετίζονται με αποσβέσιμα περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται συνήθως στα αποτελέσματα κατά τις περιόδους κατά τις οποίες αναγνωρίζεται η δαπάνη απόσβεσης για τα περιουσιακά αυτά στοιχεία, που αντιστοιχεί στην ωφέλιμη ζωή των περιουσιακών στοιχείων. (IAS 20, παρ. 17)

Οι επιχορηγήσεις που σχετίζονται με μη αποσβέσιμα περιουσιακά στοιχεία μπορούν να έχουν συνημμένους όρους και επομένως αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια των περιόδων κατά τις οποίες πραγματοποιούνται οι δαπάνες για την πραγματοποίηση αυτών των όρων. Για παράδειγμα, η επιχορήγηση αγροκτημάτων μπορεί να εξαρτάται από την ανέγερση κτιρίου στην περιοχή και μπορεί να είναι σκόπιμο να αναγνωριστεί η επιχορήγηση στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής του κτιρίου. (IAS 20, παρ. 18)

4.4.2.2 Κρατικές επιχορηγήσεις ως αποζημίωση για παρελθόντα έξοδα ή ζημιές ή με σκοπό την παροχή άμεσης οικονομικής υποστήριξης

Σε ορισμένες περιπτώσεις, μια κρατική επιχορήγηση μπορεί να εισπραχθεί ως αντιστάθμιση για δαπάνες ή ζημιές που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί σε προηγούμενη λογιστική περίοδο. Εναλλακτικά, μια επιχορήγηση μπορεί να είναι εισπρακτέα με σκοπό την άμεση οικονομική στήριξη της οντότητας χωρίς μελλοντικές σχετικές δαπάνες. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η επιχορήγηση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο κατά την οποία καθίσταται απαιτητή, με τις γνωστοποιήσεις που παρέχονται για να εξασφαλιστεί η κατανόηση του αποτελέσματος. (IAS 20, παρ. 20)

4.4.2.3 Κρατικές επιχορηγήσεις που υπόκεινται σε πολλαπλές συνθήκες

Οι επιχορηγήσεις εισπράττονται ενίοτε στο πλαίσιο πακέτων οικονομικών ή φορολογικών ενισχύσεων, στις οποίες επισυνάπτονται ορισμένες προϋποθέσεις. Υπό αυτές τις συνθήκες, είναι αναγκαία η προσοχή για τον προσδιορισμό των προϋποθέσεων που συνεπάγονται τα

έξοδα και οι δαπάνες, εφόσον πρόκειται για τους όρους που καθορίζουν την περίοδο κατά την οποία λαμβάνεται η επιχορήγηση. Μπορεί να είναι σκόπιμο να καταλογιστεί ένα μέρος της επιχορήγησης σε μία βάση εξόδων / δαπανών και ένα μέρος σε μια άλλη βάση. (IAS 20, παρ. 20)

4.4.2.3 Κέρδη ή ζημιές κρατικών επιχορηγήσεων που αφορούν περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αποθεμάτων

Για σκοπούς κατανόησης της συγκεκριμένης περίπτωσης, παρακάτω παρατίθεται το εξής παράδειγμα:

- ❖ Έστω ότι η οικονομική οντότητα Α έλαβε κρατική επιχορήγηση για την αγορά νέων μηχανημάτων για χρήση στη μονάδα παραγωγής της, χωρίς να επισυνάπτονται άλλοι όροι που να συνδέονται με την επιχορήγηση. Το εν λόγω μηχανήμα χρησιμοποιείται για την παραγωγή αποθεμάτων προς πώληση και οι αποσβέσεις των μηχανημάτων αντικατοπτρίζονται στο κόστος των αποθεμάτων (ως κόστος μετατροπής). Η οντότητα Α αναγνωρίζει την επιχορήγηση ως αναβαλλόμενο εισόδημα στην κατάσταση οικονομικής θέσης, όπως επιτρέπεται από το παρόν Πρότυπο (IAS 20, παρ. 24). → *Το ερώτημα που τίθεται, είναι πώς θα πρέπει η οντότητα Α να αναγνωρίσει την απόσβεση του αναβαλλόμενου εσόδου που σχετίζεται με την κρατική επιχορήγηση;*

Ενώ το ΔΛΠ 20 καθορίζει την περίοδο κατά την οποία η επιχορήγηση πρέπει να αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, δεν υποδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο καταχωρείται τελικά στα αποτελέσματα. Κατά συνέπεια, μπορεί να υπάρχουν **περισσότερες από μία αποδεκτές μέθοδοι**.

1η Μέθοδος

Η απόσβεση του αναβαλλόμενου εσόδου λογίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως και η απόσβεση του σχετικού μηχανήματος. Επομένως, η απόσβεση του αναβαλλόμενου εισοδήματος θα πρέπει να περιλαμβάνεται στα γενικά έξοδα παραγωγής και να αντανακλάται στο κόστος των αποθεμάτων (μειώνοντας έτσι το κόστος των αποθεμάτων).

2η Μέθοδος

Η απόσβεση της επιχορήγησης αναγνωρίζεται απευθείας στα κέρδη ή τις ζημίες. Σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, το αναβαλλόμενο εισόδημα δεν αποσβένεται μέχρις ότου η απόσβεση του μηχανήματος επηρεάσει τελικά τα κέρδη ή τις ζημίες.

Κατά την πρώτη μέθοδο λογιστικής μεταχείρισης έχουμε ως αποτέλεσμα την ίδια μεταχείριση κέρδους ή ζημίας που θα είχαμε εάν η επιχορήγηση είχε αναγνωρισθεί σε καθαρή βάση (δηλαδή συμψηφίστηκε με το κόστος του περιουσιακού στοιχείου). Η δεύτερη μέθοδος θεωρείται αποδεκτή υπό τον όρο ότι η απόσβεση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την ίδια περίοδο με το κόστος των αποθεμάτων που περιλαμβάνει την απόσβεση του μηχανήματος.

4.4.3 Κρατικά δάνεια με επιτόκιο χαμηλότερο της αγοράς

Το όφελος από ένα κρατικό δάνειο με επιτόκιο χαμηλότερο της αγοράς θεωρείται ως κρατική επιχορήγηση. Το δάνειο αναγνωρίζεται και αποτιμάται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9: «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (ή, για οντότητες που δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το ΔΠΧΠ 9, το ΔΛΠ 39: «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση»). Το όφελος από το επιτόκιο κάτω από την αγοραία τιμή υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της αρχικής λογιστικής αξίας του δανείου που προσδιορίζεται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 (ΔΛΠ 39) και των εσόδων που εισπράχθηκαν. (IAS 20, παρ. 10Α)

Το όφελος που υπολογίζεται κατ' αυτόν τον τρόπο λογιστικοποιείται σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ΔΛΠ 20. Η οντότητα πρέπει να εξετάζει τους όρους και τις υποχρεώσεις που έχουν ή πρέπει να πληρούνται για τον προσδιορισμό των δαπανών για τις οποίες το όφελος του δανείου προορίζεται αποζημιώσει. (IAS 20, παρ. 10Α)

Οι απαιτήσεις του Προτύπου, που περιγράφονται ανωτέρω, εφαρμόζονται στα κρατικά δάνεια που εισπράχθηκαν σε περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου του 2009 (IAS 20, παρ. 43). Η απαίτηση για μελλοντική εφαρμογή είχε ως στόχο να αποφευχθεί η ανάγκη να μετρηθεί η εύλογη αξία των δανείων σε μια προηγούμενη ημερομηνία. Για τα κρατικά δάνεια που ελήφθησαν σε περιόδους πριν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 20, στο Πρότυπο (παρ. 10Α) αναφέρεται ότι «τα μηδενικά ή τα χαμηλά επιτόκια αποτελούν μορφή κρατικής βοήθειας, αλλά το όφελος δεν προσδιορίζεται ποσοτικά από τον υπολογισμό των τόκων». Για το λόγο αυτό, πριν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 20, οι οντότητες δεν προέβησαν

σε ποσοτικοποίηση του οφέλους που ενυπάρχει στα επιδοτούμενα από την κυβέρνηση δάνεια και η μόνη απαίτηση ήταν να γνωστοποιηθεί η φύση, η έκταση και η διάρκεια αυτών των δανείων, έτσι ώστε οι οικονομικές τους καταστάσεις να μην είναι παραπλανητικές.

Παράδειγμα 1:

Μία εταιρεία έλαβε δάνειο ύψους 4.000.000 € από την κυβέρνηση. Το δάνειο έχει τόκο 2% και είναι αποπληρωτέο σε πέντε χρόνια. Χρησιμοποιώντας τα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς κατά 5%, η εύλογη αξία του δανείου υπολογίζεται σε 3.480.463 €.

Σύμφωνα με την παράγραφο 5.1.1 του ΔΠΧΠ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (ή, πριν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9, παράγραφος 43 του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση»), το δάνειο αναγνωρίζεται σε 3.480.463 €. Η διαφορά μεταξύ αυτού του ποσού και των εισπραχθέντων εσόδων 519.537 € είναι το όφελος που προκύπτει από τα επιτόκια χαμηλότερα της αγοράς και αναγνωρίζεται ως έσοδο επόμενων χρήσεων. Ως εκ τούτου, κατά την ημερομηνία λήψης του δανείου, καταγράφονται οι ακόλουθες εγγραφές.

X: Καταθέσεις Όψεως	4.000.000
Π: Δανειακές Υποχρεώσεις (Κρατικό Δάνειο)	3.480.463
Π: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	519.537

Οι Τόκοι – Έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε 5% σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 (ΔΛΠ 39).

	Αρχικό Υπόλοιπο δανείου (A)	Επιτόκιο υπολογιζόμενο στο 5% (B) = (A) * 5%	Επιτόκιο πληρωτέο (στο 2%) πλέον αποπληρωμή κεφαλαίου σε 5 έτη (Γ) = 4.000.000 * 2%	Τελικό υπόλοιπο δανείου (Δ) = (A)+(B)-(Γ)
20X1	3.480.463 €	174.023 €	80.000 €	3.574.486 €
20X2	3.574.486 €	178.724 €	80.000 €	3.673.210 €
20X3	3.673.210 €	183.661 €	80.000 €	3.776.871 €
20X4	3.776.871 €	188.844 €	80.000 €	3.885.715 €
20X5	3.885.715 €	194.286 €	4.080.000 €	0 €

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 20 (παρ. 12), το ποσό της κρατικής επιχορήγησης (519.537 €) πρέπει να αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σε συστηματική βάση στις περιόδους κατά τις οποίες η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει ως έξοδα τις σχετικές δαπάνες για τις οποίες επιδιώκεται η αποζημίωση.

Παράδειγμα 2¹:

Για να ενθαρρύνουν τους φορείς να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους σε μια συγκεκριμένη αναπτυξιακή ζώνη, όπου είναι δύσκολο για τους φορείς να λάβουν χρηματοδότηση για τα έργα τους, υπάρχουν περιπτώσεις όπου η κυβέρνηση παρέχει άτοκα δάνεια για τη χρηματοδότηση της αγοράς εξοπλισμού.

Σύμφωνα με το αναπτυξιακό καθεστώς, η οικονομική οντότητα λαμβάνει άτοκο δάνειο από την κυβέρνηση για ποσό 500.000 € για περίοδο τριών ετών. Το επιτόκιο της αγοράς για παρόμοια δάνεια είναι 5% ετησίως. Δεν υπάρχουν μελλοντικοί όροι απόδοσης για το άτοκο δάνειο. Η παρούσα αξία του δανείου (χρηματοοικονομική υποχρέωση) είναι $500.000 \text{ €} / (1,05)^3 = 457.571 \text{ €}$

Η διαφορά μεταξύ του 500.000 € και του 457.571 € των 42.429 € θεωρείται κρατική επιχορήγηση και αναγνωρίζεται αμέσως, καθώς δεν υπάρχουν συγκεκριμένες μελλοντικές συνθήκες απόδοσης. Η οικονομική οντότητα μετρά το δάνειο κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία, ήτοι 457.571 €. Το ποσό αυτό θα ανέλθει σε 500.000 € κατά τη διάρκεια της τριετίας χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Η λογιστική εγγραφή κατά την αρχική αναγνώριση είναι:

X: Καταθέσεις Όψεως	500.000
Π: Δανειακές Υποχρεώσεις (Κρατικό Δάνειο)	457.571
Π: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	42.429

Το κόστος για το οποίο το επιτόκιο χαμηλότερο της αγοράς πρόκειται να αντισταθμιστεί εκτιμάται με βάση τις ιδιαίτερες περιστάσεις. Για παράδειγμα, το δάνειο μπορεί να αφορά την επιδότηση των δαπανών κατάρτισης για περίοδο τριών ετών και επομένως η

¹ IASC. 2009. Foundation: Training Material for the IFRS for SMEs

κρατική επιχορήγηση θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα με βάση τη σταθερή μέθοδο για τρία έτη. Ή μπορεί να αφορά παροχή άμεσης χρηματοδοτικής στήριξης, όπου μπορεί να είναι σκόπιμο να αναγνωρίζεται άμεσα το κέρδος στα αποτελέσματα (IAS 20, παρ. 20). Ή μπορεί να αφορά τη χρηματοδότηση ενός αποσβέσιμου περιουσιακού στοιχείου, οπότε το όφελος θα αναγνωριζόταν στην ίδια βάση με την απόσβεση.

4.5 Επιμέτρηση Μη Νομισματικών Επιχορηγήσεων

Εάν μια κρατική επιχορήγηση λαμβάνει τη μορφή μη χρηματικού περιουσιακού στοιχείου, όπως είναι η γη ή άλλοι πόροι, είναι συνηθισμένο η επιχορήγηση και το περιουσιακό στοιχείο να επιμετράται στην εύλογη αξία (IAS 20, παρ. 23).

Ως εύλογη αξία ορίζεται ως η τιμή που θα εισπραχθεί αν ένα περιουσιακό στοιχείο θα πωληθεί ή ως η τιμή που θα καταβληθεί για την μεταβίβαση μιας υποχρέωσης σε συνθήκες μιας κανονικής συναλλαγής μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης (IAS 20, παρ. 3). Ωστόσο, η αναγνώριση μη νομισματικών επιχορηγήσεων στην εύλογη αξία δεν είναι υποχρεωτική. Το ΔΛΠ 20 επιτρέπει ως εναλλακτική μεταχείριση την αναγνώριση των επιχορηγήσεων και των περιουσιακών στοιχείων σε ονομαστικό ποσό (IAS 20, παρ. 23).

4.6 Παρουσίαση Κρατικών Επιχορηγήσεων

4.6.1 Επιχορηγήσεις που αφορούν Περιουσιακά Στοιχεία

Το ΔΛΠ 20 επιτρέπει δύο μεθόδους παρουσίασης των κρατικών επιχορηγήσεων που αφορούν περιουσιακά στοιχεία στην κατάσταση οικονομικής θέσης που παρατίθενται παρακάτω (IAS 20, παρ. 24):

1. Είτε αναγνωρίζοντας την επιχορήγηση ως αναβαλλόμενο έσοδο, το οποίο αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σε συστηματική βάση κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου. Ή

2. Αφαιρώντας την επιχορήγηση για τον υπολογισμό της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου, οπότε η επιχορήγηση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής ενός αποσβέσιμου περιουσιακού στοιχείου μέσω των μειωμένων αποσβέσεων.

Ενώ το ΔΛΠ 20 επιτρέπει τον συμψηφισμό των κρατικών επιχορηγήσεων με τη λογιστική αξία των σχετικών περιουσιακών στοιχείων, συνεχίζει να επισημαίνει ότι οι συναλλαγές αυτές μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις ταμειακές ροές μιας οικονομικής οντότητας. Για το λόγο αυτό, αλλά και για να δείξει την ακαθάριστη επένδυση σε στοιχεία ενεργητικού, η κατάσταση των ταμειακών ροών συχνά αποκαλύπτει ως ξεχωριστό στοιχείο την αγορά περιουσιακών στοιχείων και τη λήψη σχετικών επιχορηγήσεων, ανεξάρτητα από το εάν η επιχορήγηση αφαιρείται από το περιουσιακό στοιχείο για σκοπούς παρουσίασης στις οικονομικές καταστάσεις. (IAS 20, παρ. 28)

Περίπτωση:

Μια εταιρεία λαμβάνει επιχορήγηση 20% για το κόστος ενός νέου μηχανήματος, το οποίο κοστίζει 100.000 ευρώ. Το μηχάνημα έχει αναμενόμενη διάρκεια ζωής τεσσάρων ετών και μηδενική υπολειμματική αξία. Τα αναμενόμενα κέρδη της εταιρείας, πριν από τη λογιστική της απόσβεσης για το νέο μηχάνημα ή την επιχορήγηση, ανέρχονται σε €50.000 ετησίως σε κάθε χρόνο της ζωής του μηχανήματος.

1^η Μέθοδος: Αναγνώριση της επιχορήγησης ως αναβαλλόμενο έσοδο

Κατά την αγορά του μηχανήματος η εταιρεία θα κάνει την εξής εγγραφή:

X: Μηχανήματα	100.000	
Π: Καταθέσεις Όψεως		100.000

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 20 η εταιρεία θα αναγνωρίσει την επιχορήγηση κάνοντας την ακόλουθη λογιστική εγγραφή:

X: Καταθέσεις Όψεως	20.000	
Π: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων		20.000

Στο τέλος κάθε έτους, η εταιρεία θα προβεί στις ακόλουθες ημερολογιακές εγγραφές, εκτός αν αναθεωρεί τις εκτιμήσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 8: «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές των Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη»:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	5.000
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα	5.000

Η πάνω εγγραφή γίνεται έτσι ώστε η εταιρεία να καταναίμει το αναβαλλόμενο έσοδο στα αποτελέσματα (20.000/4).

X: Αποσβέσεις Χρήσης	25.000
Π: Αποσβεσμένα Μηχανήματα	25.000

	Έτος 1 ^ο €	Έτος 2 ^ο €	Έτος 3 ^ο €	Έτος 4 ^ο €	Σύνολο €
Κέρδη					
Κέρδη προ Αποσβέσεων & Επιχορηγήσεων	50.000	50.000	50.000	50.000	200.000
Αποσβέσεις	(25.000)	(25.000)	(25.000)	(25.000)	(100.000)
Επιχορηγήσεις	5.000	5.000	5.000	5.000	20.000
Κέρδος	30.000	30.000	30.000	30.000	120.000

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης στο τέλος της χρήσης:

	Έτος 1 ^ο €	Έτος 2 ^ο €	Έτος 3 ^ο €	Έτος 4 ^ο €
Μη Κυκλοφορούντα ΠΣ στο κόστος	100.000	100.000	100.000	100.000
Αποσβέσεις	(25.000)	(50.000)	(75.000)	(100.000)
Καθαρή Λογιστική Αξία ΠΣ	75.000	50.000	25.000	-

Κρατική Επιχορήγηση Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	15.000	10.000	5.000	-
--	--------	--------	-------	---

2^η Μέθοδος: Μέθοδος Αφαίρεσης από την Αξία Κτήσης

Κατά την αγορά του μηχανήματος η εταιρεία θα κάνει την εξής εγγραφή:

X: Μηχανήματα	80.000	
Π: Καταθέσεις Όψεως		80.000

$$* [100.000 - 20\%(100.000)] = 80.000$$

Στο τέλος κάθε έτους, η εταιρεία θα προβεί στις ακόλουθες ημερολογιακές εγγραφές, εκτός αν αναθεωρεί τις εκτιμήσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 8: «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές των Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη»:

X: Αποσβέσεις Χρήσης	20.000	
Π: Αποσβεσμένα Μηχανήματα		20.000

	Έτος 1 ^ο €	Έτος 2 ^ο €	Έτος 3 ^ο €	Έτος 4 ^ο €	Σύνολο €
Κέρδη					
Κέρδη προ Αποσβέσεων	50.000	50.000	50.000	50.000	200.000
Αποσβέσεις	(20.000)	(20.000)	(20.000)	(20.000)	(80.000)
Κέρδος	30.000	30.000	30.000	30.000	120.000

*Η χρέωση απόσβεσης με τη σταθερή μέθοδο για κάθε έτος, είναι το $\frac{1}{4}$ των € (100.000 - 20.000) = 80.000 €, ήτοι 20.000 €.

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης στο τέλος της χρήσης:

	Έτος 1 ^ο €	Έτος 2 ^ο €	Έτος 3 ^ο €	Έτος 4 ^ο €
Μη Κυκλοφορούντα ΠΣ στο κόστος	80.000	80.000	80.000	80.000
Αποσβέσεις	(20.000)	(40.000)	(60.000)	(80.000)
Καθαρή Λογιστική Αξία ΠΣ	60.000	40.000	20.000	-

Παρά την επιλογή μιας από τις δύο μεθόδους αυτές, οι ταμειακές ροές σε σχέση με την αγορά του περιουσιακού στοιχείου και την λήψη της επιχορήγησης εμφανίζονται συχνά ξεχωριστά λόγω της σημασίας των κινήσεων των ταμειακών ροών.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι, ενώ η καθαρή επίδραση των δύο μεθόδων στο αναφερόμενο αποτέλεσμα για κάθε έτος είναι ταυτόσημη με αυτές τις συνθήκες, η παρουσίαση σε κάθε περίπτωση είναι πολύ διαφορετική. Η μέθοδος 1 διαχωρίζει με σαφήνεια το περιουσιακό στοιχείο από το αναβαλλόμενο έσοδο και δείχνει επίσης την πίστωση της επιχορήγησης χωριστά ως εισόδημα, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα το κόστος απόσβεσης εξ ολοκλήρου. Η μέθοδος 2 αφαιρεί την επιχορήγηση έναντι του περιουσιακού στοιχείου, ενώ παρουσιάζει μόνο το έξοδο απόσβεσης, μειωμένο κατά το ποσό της επιχορήγησης που διαφορετικά θα είχε αναγνωριστεί χωριστά στα αποτελέσματα.

4.6.1 Επιχορηγήσεις που αφορούν Αποτελέσματα

Το ΔΛΠ 20 επιτρέπει δύο μεθόδους παρουσίασης των επιχορηγήσεων που αφορούν αποτελέσματα, ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας:

1. είτε χωριστά είτε σε έναν γενικό λογαριασμό όπως «Άλλα Έσοδα» · ή
2. αφαιρετικά κατά την παρουσίαση της σχετικής δαπάνης. (IAS 20, παρ. 29)

Και σε αυτή την περίπτωση το Πρότυπο αποδεικνύεται ευέλικτο ως προς τις αποδεκτές και εναλλακτικές μεθόδους παρουσίασης των κρατικών επιχορηγήσεων. Ουσιαστικά, το ΔΛΠ 20 επιδιώκει να καλύψει τις δύο διαφορετικές απόψεις σχετικά με τον χειρισμό των επιχορηγήσεων που αφορούν αποτελέσματα, δηλαδή εκείνων που αντιτίθενται στην εκκαθάριση των στοιχείων εσόδων και εξόδων και προτιμούν να διατηρήσουν χωριστά τη γνωστοποίηση της επιχορήγησης για λόγους σύγκρισης· και εκείνων που υποστηρίζουν ότι η οικονομική οντότητα εφόσον μπορεί να μην είχε προβεί στην πραγματοποίηση του εξόδου εάν η επιχορήγηση δεν ήταν διαθέσιμη, μπορεί να είναι παραπλανητικό να εμφανίζεται η δαπάνη χωρίς να αντισταθμίζεται η επιχορήγηση.

4.7 Επιστροφή Κρατικών Επιχορηγήσεων

Το ΔΛΠ 20 προβλέπει ότι μια κρατική επιχορήγηση που καθίσταται επιστρεπτέα πρέπει να λογιστικοποιείται ως μεταβολή της λογιστικής εκτίμησης σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη». Πιο συγκεκριμένα, η μεταβολή της εκτίμησης λογιστικοποιείται κατά την περίοδο αλλαγής, εάν η αλλαγή επηρεάζει μόνο αυτή την περίοδο ή σε μελλοντικές περιόδους, εάν η αλλαγή επηρεάζει και την παρούσα αλλά και τις μελλοντικές περιόδους.

Η λογιστική αντιμετώπιση της επιστροφής μιας κρατικής επιχορήγησης έχει ως εξής:

- ❖ Η επιστροφή μιας επιχορήγησης που αφορά αποτελέσματα θα πρέπει να εφαρμόζεται πρώτα έναντι οποιασδήποτε αναπόσβεστης πίστωσης που δεν αναγνωρίστηκε σε σχέση με την επιχορήγηση. Στο βαθμό που η εξόφληση υπερβαίνει οποιαδήποτε τέτοια αναβαλλόμενη πίστωση ή όταν δεν υπάρχει αναβαλλόμενη πίστωση, η αποπληρωμή πρέπει να αναγνωρίζεται αμέσως ως έξοδο.
- ❖ Η επιστροφή μιας επιχορήγησης που σχετίζεται με ένα περιουσιακό στοιχείο πρέπει να αναγνωρίζεται με την αύξηση της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου ή με τη μείωση του υπολοίπου των εσόδων από αναβαλλόμενα έσοδα κατά το ποσό που πρέπει να επιστραφεί. Η σωρευτική επιπρόσθετη απόσβεση που θα είχε αναγνωριστεί στα αποτελέσματα μέχρι σήμερα, ελλείψει της επιχορήγησης, πρέπει να αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα. (IAS 20, παρ. 32)

4.8 Γνωστοποιήσεις

Το ΔΛΠ 20 απαιτεί τις ακόλουθες γνωστοποιήσεις όσον αφορά τις κρατικές επιχορηγήσεις:

- ❖ Τη λογιστική πολιτική που υιοθετήθηκε για τις κρατικές επιχορηγήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μεθόδων παρουσίασης που υιοθετήθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις,

- ❖ Τη φύση και την έκταση των κρατικών επιχορηγήσεων που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις και την ένδειξη άλλων μορφών κρατικής βοήθειας από τις οποίες η οικονομική οντότητα έχει ωφεληθεί άμεσα · και
- ❖ Τις ανεκπλήρωτες συνθήκες και άλλα ενδεχόμενα που σχετίζονται με κρατική βοήθεια που έχει αναγνωριστεί. (IAS 20, παρ. 39)

Όταν οι επιχορηγήσεις αφορούν αποτελέσματα, το Πρότυπο προτείνει ότι:

- ❖ μπορεί να είναι απαραίτητη η ξεχωριστή γνωστοποίηση επιχορήγησης για την ορθή κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων. και
- ❖ η γνωστοποίηση του αποτελέσματος της επιχορήγησης σε οποιοδήποτε στοιχείο εσόδων ή εξόδων που απαιτείται να γνωστοποιείται ξεχωριστά είναι συνήθως κατάλληλη. (IAS 20, παρ. 39)

Η χωριστή γνωστοποίηση πρέπει να λαμβάνεται ιδίως υπόψη όταν μια επιχορήγηση έχει συμψηφιστεί με το σχετικό έξοδο στα αποτελέσματα.

4.9 Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα

Σύμφωνα με το Άρθρο 23 του ν. 4308/ΦΕΚ Α 251/24.11.2014 τα ΕΛΠ αναφέρουν δύο τύπους κρατικών επιχορηγήσεων, τις κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία και αυτές που αφορούν αποτελέσματα. Τα ΕΛΠ προβλέπουν τον ίδιο λογιστικό χειρισμό που προτείνει και τα ΔΛΠ για τα περιουσιακά στοιχεία, δηλαδή την αρχική τους αναγνώριση ως υποχρεώσεις στην περίοδο που εισπράττονται ή στην περίοδο που καθίσταται οριστική η έγκρισή τους και υπάρχει εύλογη διασφάλιση ότι οι επιχορηγήσεις θα εισπραχθούν. Τον ίδιο λογιστικό χειρισμό προτείνουν και για τις επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα.

Ομοίως τα ΕΛΠ για την μεταγενέστερη επιμέτρηση των κρατικών επιχορηγήσεων που αφορούν περιουσιακά στοιχεία προβλέπουν την απόσβεση των επιχορηγήσεων, η οποία θα μεταφέρεται ως έσοδο στα αποτελέσματα στην ίδια περίοδο και με αντίστοιχο τρόπο της μεταφοράς στα αποτελέσματα του περιουσιακού στοιχείου στο οποίο αναφέρεται η επιχορήγηση. Για την μεταγενέστερη επιμέτρηση των κρατικών επιχορηγήσεων που αφορούν έξοδα προβλέπουν την μεταφορά τους στα αποτελέσματα ως έσοδα στην περίοδο που πραγματοποιούνται τα αντίστοιχα έξοδα. (αρ. 23 ν. 4308/2014)

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα δεν διαφοροποιούνται σε μεγάλο βαθμό σε σχέση με τα όρο Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς ως προς την παρουσίαση των κρατικών επιχορηγήσεων. Παρ' όλα αυτά τα ΕΛΠ απευθύνονται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δεν παρουσιάζουν επενδυτικό ενδιαφέρον. Από την άλλη οι εισηγμένες εταιρείες είναι αυτές που παρουσιάζουν επενδυτικό ενδιαφέρον και υποχρεώνονται να εφαρμόζουν όρο Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, οπότε εφαρμόζουν για σκοπούς αναγνώρισης και παρουσίασης των επιχορηγήσεων το ΔΛΠ 20.

4.10 SIC 10 Κρατική υποστήριξη - Καμία ειδική σχέση με επιχειρηματικές δραστηριότητες

Σε ορισμένες χώρες, η κυβερνητική υποστήριξη προς τις οικονομικές οντότητες μπορεί να στοχεύει στην ενθάρρυνση ή τη μακροπρόθεσμη στήριξη των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων είτε σε ορισμένες περιοχές είτε σε τομείς της βιομηχανίας. Οι προϋποθέσεις για τη λήψη τέτοιας βοήθειας ενδέχεται να μην σχετίζονται συγκεκριμένα με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της οντότητας.

Παραδείγματα τέτοιας υποστήριξης είναι οι μεταφορές πόρων από τις κυβερνήσεις σε φορείς οι οποίοι:

- λειτουργούν σε συγκεκριμένο κλάδο
- συνεχίζουν να λειτουργούν σε πρόσφατα ιδιωτικοποιημένες βιομηχανίες
- ξεκινούν ή συνεχίζουν να αναπτύσσουν την επιχείρησή τους σε υπανάπτυκτες περιοχές.

Το ζήτημα είναι κατά πόσον μια τέτοια κρατική υποστήριξη αποτελεί κρατική επιχορήγηση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 20 και συνεπώς πρέπει να λογιστικοποιείται σύμφωνα με το παρόν Πρότυπο. Η κρατική υποστήριξη προς αυτές τις οντότητες πληροί τον ορισμό, κατά το Πρότυπο, των κρατικών επιχορηγήσεων, ακόμη και αν δεν υπάρχουν όροι που σχετίζονται ειδικά με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της οντότητας, εκτός από την απαίτηση να λειτουργούν σε ορισμένες περιοχές ή τομείς της

βιομηχανίας. Συνεπώς, οι εν λόγω επιδοτήσεις δεν θα πρέπει να πιστώνονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

4.11 Σύνοψη

Τα κύρια σημεία στα οποία καταλήγουμε βάσει Προτύπου είναι τα εξής (PKF, 2017):

- Οι επιχορηγήσεις σε αναγνώριση συγκεκριμένων εξόδων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την ίδια περίοδο με τα σχετικά έξοδα.
- Οι επιχορηγήσεις που σχετίζονται με αποσβέσιμα περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται συνήθως στα αποτελέσματα και στις αναλογίες στις οποίες αναγνωρίζεται η δαπάνη απόσβεσης για αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.
- Οι επιχορηγήσεις που σχετίζονται με μη αποσβέσιμα περιουσιακά στοιχεία μπορεί επίσης να απαιτούν την εκπλήρωση ορισμένων υποχρεώσεων και θα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια των περιόδων που επιβαρύνουν το κόστος εκπλήρωσης των υποχρεώσεων.

Όταν μία κρατική επιχορήγηση που καθίσταται εισπρακτέα (PKF, 2017):

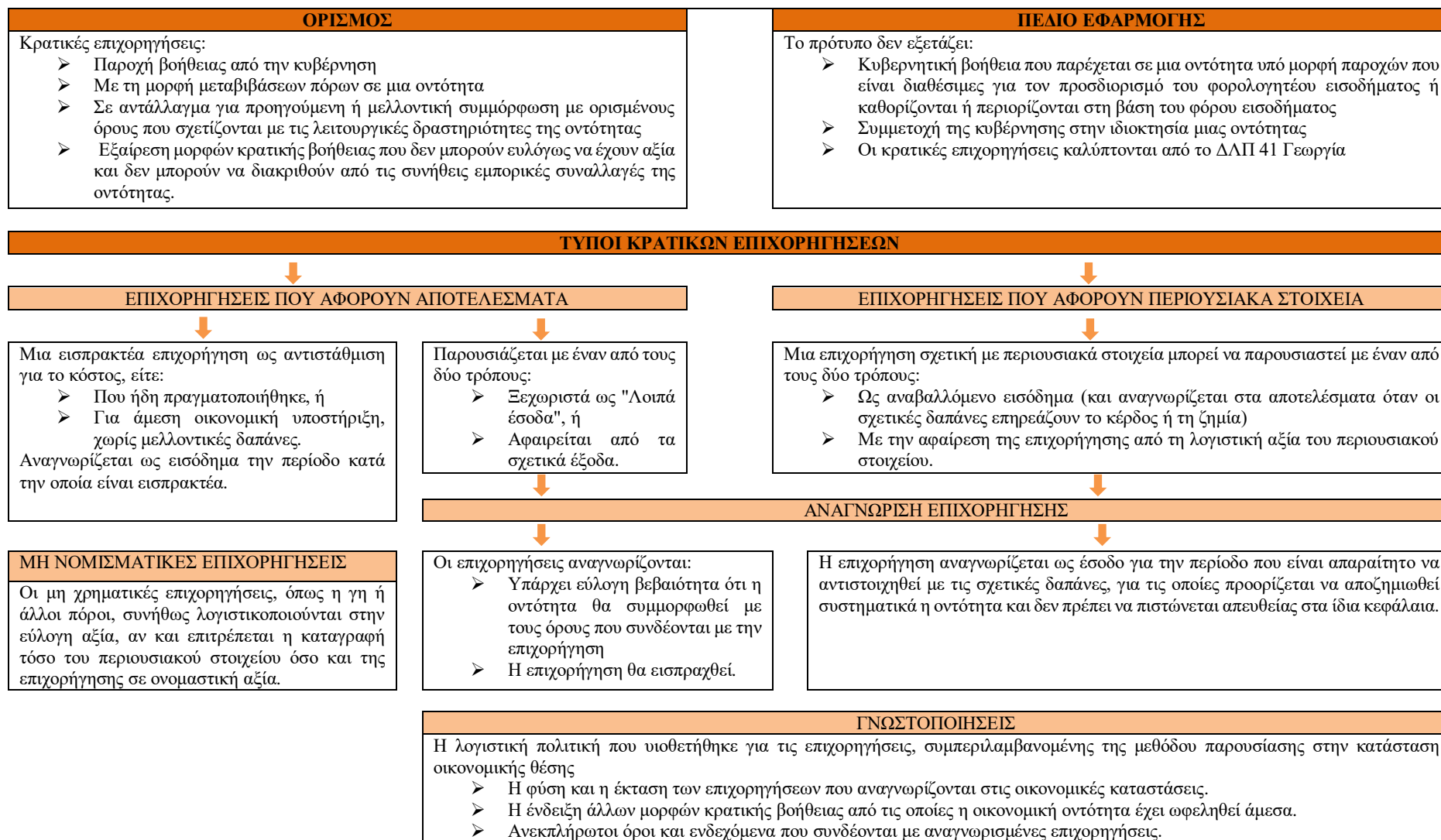
- ως αποζημίωση για δαπάνες ή ζημιές που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί ή για την παροχή άμεσης οικονομικής στήριξης στην οικονομική οντότητα χωρίς μελλοντικές σχετικές δαπάνες, θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης της περιόδου κατά την οποία καθίσταται απαιτητή.
- με σκοπό την παροχή άμεσης οικονομικής στήριξης σε μια οντότητα και όχι ως κίνητρο για την ανάληψη συγκεκριμένων δαπανών, μπορεί να δικαιολογεί την αναγνώριση μιας επιχορήγησης στα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία η οικονομική οντότητα δικαιούται να την παραλάβει, με γνωστοποίηση για να εξασφαλίσει ότι το αποτέλεσμα της είναι σαφώς κατανοητό.
- ως αποζημίωση για έξοδα ή ζημιές που πραγματοποιήθηκαν σε προηγούμενη περίοδο, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της περιόδου κατά την οποία καθίσταται απαιτητή, με γνωστοποίηση για να διασφαλιστεί ότι τα αποτελέσματά της είναι σαφώς κατανοητά.

Μια κρατική επιχορήγηση μπορεί να λάβει τη μορφή μεταβίβασης μη χρηματικού περιουσιακού στοιχείου, όπως γης ή άλλων πόρων, για τη χρήση της οντότητας. Υπό αυτές τις

συνθήκες, είναι σύνηθες να εκτιμάται η εύλογη αξία του μη νομισματικού περιουσιακού στοιχείου και να λογίζεται τόσο η επιχορήγηση όσο και το περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία. Ένα εναλλακτικό μάθημα που ακολουθείται μερικές φορές είναι η καταγραφή τόσο του περιουσιακού στοιχείου όσο και της επιχορήγησης σε ονομαστικό ποσό.

Όλα όσα αναλύθηκαν στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται συνοπτικά στους παρακάτω πίνακες.

Πίνακας 2: Επισκόπηση του ΔΛΠ 20²

²www.bdointernational.com

Η οικονομική οντότητα πρέπει να παρουσιάζει και να γνωστοποιεί πληροφορίες που επιτρέπουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις οικονομικές επιπτώσεις των κρατικών επιχορηγήσεων και άλλων μορφών κρατικής βοήθειας ως εξής:

Πίνακας 3: Παρουσίαση και Γνωστοποιήσεις³

Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης:
<p>(α) Παρουσίαση επιχορηγήσεων που αφορούν περιουσιακά στοιχεία.</p> <p>(i) οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των μη νομισματικών επιχορηγήσεων σε εύλογη αξία, παρουσιάζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης είτε με τη θέσπιση της επιχορήγησης ως έσοδο επόμενων χρήσεων είτε με την αφαίρεση της επιχορήγησης κατά την καταμέτρηση της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου .</p>
Στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων:
<p>(α) Παρουσίαση των επιχορηγήσεων που αφορούν αποτελέσματα.</p> <p>(i) οι επιχορηγήσεις που αφορούν αποτελέσματα παρουσιάζονται ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας, είτε χωριστά είτε με γενικό τίτλο όπως "Άλλα έσοδα". εναλλακτικά, αφαιρούνται κατά την αναφορά της σχετικής δαπάνης.</p>
Στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών:
<p>Η αγορά περιουσιακών στοιχείων και η λήψη σχετικών επιχορηγήσεων μπορεί να προκαλέσει σημαντικές κινήσεις στην ταμειακή ροή μιας οικονομικής οντότητας. Για το λόγο αυτό και προκειμένου να δείξουν την ακαθάριστη επένδυση σε στοιχεία ενεργητικού, αυτές οι κινήσεις αποκαλύπτονται συχνά ως ξεχωριστά στοιχεία στην κατάσταση ταμειακών ροών ανεξάρτητα από το εάν η επιχορήγηση αφαιρείται από το σχετικό περιουσιακό στοιχείο για σκοπούς παρουσίασης στην κατάσταση οικονομικής θέσης .</p>
Στις Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων:
<p>(α) Τα στοιχεία που πρέπει να γνωστοποιούνται είναι τα ακόλουθα:</p> <p>(i) η λογιστική πολιτική που υιοθετήθηκε για τις κρατικές επιχορηγήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μεθόδων παρουσίασης που υιοθετήθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις,</p> <p>(ii) η φύση και η έκταση των κρατικών επιχορηγήσεων που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις και η ένδειξη άλλων μορφών κρατικής βοήθειας από τις οποίες η οικονομική οντότητα έχει ωφεληθεί άμεσα · και</p> <p>(iii) τυχόν ανεκπλήρωτες συνθήκες και άλλα ενδεχόμενα που σχετίζονται με κρατική υποστήριξη που έχει αναγνωριστεί.</p>

³ <https://www.pkf.com/media/10031778/ias-20-accounting-for-government-grants-and-disclosure-of-government-assistance-summary.pdf>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

5.1 Εισαγωγικά

Στο κεφάλαιο αυτό εξετάζεται η περίπτωση 4 εταιρειών που ανήκουν στον κλάδο των τροφίμων, εφαρμόζουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και έχουν λάβει κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν πάγια περιουσιακά στοιχεία, αλλά και επιχορηγήσεις που αφορούν αποτελέσματα μέσω επιδοτήσεων κυρίως για το κόστος απασχόλησης. Οι τέσσερις εταιρείες που εξετάζονται για την περίοδο 2013 – 2017 είναι η Campus A.E., που αποτελεί τη σημαντικότερη θυγατρική του Ομίλου της Εβροφάρμα, η Εβροφάρμα A.B.E.E., η Κρι – Κρι A.B.E.E. και η Μπάρμπα Στάθης A.B.E.E.

Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία, αναλύεται για την καθεμιά από τις παραπάνω εταιρείες ο τρόπος υπολογισμού των επιχορηγήσεων, ο τύπος της επιχορήγησης, η μέθοδος αναγνώρισης που χρησιμοποιούν και ο τρόπος λογιστικοποίησης των επιχορηγήσεων που αφορούν πάγια περιουσιακά στοιχεία. Επίσης παρουσιάζονται κάποιοι βασικοί αριθμοδείκτες που επηρεάζονται έμμεσα από τις επιχορηγήσεις, προκειμένου να παρουσιασθεί η γενικότερη εικόνα της εταιρείας. Οι αριθμοδείκτες που χρησιμοποιήθηκαν και ο τρόπος υπολογισμού τους είναι:

- Δείκτης Λειτουργικών Κερδών ή Δείκτης Περιθωρίου Πωλήσεων (=EBIT/Πωλήσεις),
- Περιθώριο Κέρδους Προ Φόρων (=ΚΠΦ/Πωλήσεις),
- Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων ROE (= ΚΠΦ/ΙΚ),
- Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Επενδύσεων ROA (=ΚΠΦ/Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων),
- Δείκτης Απόδοσης Επενδύσεων / Εξίσωση Du Pont (=Πωλήσεις/ΠΣ * EBIT/Πωλήσεις),
- Δείκτης Κάλυψης Τόκων (= EBIT/Χρηματοοικονομικά Έξοδα)
- Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης (=ROE/ROA)

Ακόμη δημιουργήθηκαν τρεις επιπλέον αριθμοδείκτες που αποτελούνται από τα έσοδα από επιχορηγήσεις στον αριθμητή τους και από τα μεγέθη κερδοφορίας στον παρονομαστή, ώστε να δειχθεί η σχέση των εσόδων από επιχορηγήσεις με τον κύκλο εργασιών των εταιρειών και με τα μεγέθη κερδοφορίας. Οι δείκτες αυτοί είναι οι εξής:

- Δείκτης Επιχορηγήσεων προς Συνολικά Έσοδα (= (Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων + Επιδότησεις)/ Κύκλο Εργασιών)
- Δείκτης Επιχορηγήσεων προς ΚΠΦ (= (Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων + Επιδότησεις)/ ΚΠΦ)
- Δείκτης Επιχορηγήσεων προς EBIT (= (Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων + Επιδότησεις)/ EBIT)

Η επιλογή των Κερδών προ Φόρων (ΚΠΦ) και των Κερδών προ Τόκων και Φόρων (EBIT) έγινε διότι οι το φορολογικό πλαίσιο διαφοροποιείται διαχρονικά και η σύγκριση δεν είναι απόλυτα αντικειμενική.

Στο δεύτερο μέρος της μελέτης για την κάθε εταιρεία εξετάζεται ο ρόλος που διαδραματίζουν οι επιχορηγήσεις στην κερδοφορία τους. Για το λόγο αυτό έγινε η υπόθεση ότι η καθεμιά από τις εταιρείες χρηματοδότησε τις ανάγκες της μόνο με ίδια κεφάλαια έτσι ώστε να αφαιρεθούν από τα έσοδά τους τα έσοδα των επιχορηγήσεων. Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκε εκ νέου η Κατάσταση Συνολικών Εσόδων μη συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από επιχορηγήσεις. Ως μέτρο σύγκρισης χρησιμοποιήθηκαν 4 αριθμοδείκτες που επηρεάζονται άμεσα από την μεταβολή αυτή. Οι αριθμοδείκτες που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύγκριση των δύο αυτών περιπτώσεων είναι οι εξής:

- Δείκτης Λειτουργικών Κερδών ή Δείκτης Περιθωρίου Πωλήσεων (=EBIT/Πωλήσεις),
- Περιθώριο Κέρδους Προ Φόρων (=ΚΠΦ/Πωλήσεις),
- Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων ROE (= ΚΠΦ/ΙΚ),
- Δείκτης Κάλυψης Τόκων (= EBIT/Χρηματοοικονομικά Έξοδα).

5.2 Campus A.E.

5.2.1 Προφίλ

Η Campus – Αγροτική – Κτηνοτροφική – Εμπορική Α.Ε. αποτελεί τη σημαντικότερη θυγατρική εταιρεία του Ομίλου της Εβροφάρμα και θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους παραγωγούς κτηνοτροφικών προϊόντων της εγχώριας αγοράς. Η Campus Α.Ε. εκτός από τα ιδιόκτητα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία της έχει δημιουργήσει και το «cluster κτηνοτρόφων» που αποτελεί ένα μοντέρνο «συνεργατισμό» νεαρών κτηνοτρόφων που εδρεύει στη Μέστη της Αλεξανδρούπολης και σύμφωνα με το οποίο αναλαμβάνει τη στέγαση και τη σίτιση κοπαδιών συγκεκριμένων κτηνοτρόφων και ταυτόχρονα αγοράζει το παραγόμενο από τα κοπάδια αυτά γάλα δημιουργώντας σημαντικές συνέργειες.

Στα πλαίσια της οικονομικής της δραστηριότητας η Campus Α.Ε. έχει λάβει πληθώρα επιχορηγήσεων προκειμένου να αυξήσει τα πάγια περιουσιακά της στοιχεία και κατ' επέκταση την οικονομική της δραστηριότητα. Ακόμη έχει λάβει επιχορηγήσεις κόστους μισθοδοσίας στα πλαίσια κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού της.

5.2.2 Παρουσίαση και Διαχρονική Επίδραση Επιχορηγήσεων

Σύμφωνα με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας για τα έτη 2013 - 2017, οι οποίες καταρτίζονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, και συγκεκριμένα σύμφωνα με τις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων, η εταιρεία Campus Α.Ε. έχει λάβει κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με επενδύσεις που έγιναν κατά την περίοδο 1996 έως 2001 και επιχορηγήθηκαν σε ποσοστό από 40% έως 55%. Οι επιχορηγήσεις αυτές δόθηκαν για εγκαταστάσεις βοοτροφικών και προβατοτροφικών μονάδων στα πλαίσια των αναπτυξιακών νόμων 1892/1990, 1257/99 και 3299/2004. Λόγω των προϋποθέσεων που ορίζει το ΔΛΠ 20, η αναγνώριση των επιχορηγήσεων έγινε όταν υπήρξε εύλογη διασφάλιση ότι οι επιχορηγήσεις θα εισπραχθούν και ότι η εταιρεία θα συμμορφωθεί με τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί για την καταβολή τους.

Η εταιρεία, όπως ορίζει το Πρότυπο, γνωστοποιεί στις σημειώσεις της, την μέθοδο με την οποία αναγνωρίζει της επιχορηγήσεις και αναφέρει ότι: «Οι κρατικές επιχορηγήσεις που

αφορούν γήπεδα, κτίρια, μηχανήματα και εξοπλισμό αντιμετωπίζονται σαν αναβαλλόμενο έσοδο και μεταφέρονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων αυτών». Αναγνωρίζονται, δηλαδή, ως υποχρέωση και μεταφέρονται μέσω αποσβέσεων στα έσοδα, κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του επιχορηγηθέντος ενσώματου παγίου.

Εκτός από τις επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία, και πιο συγκεκριμένα ενσώματα πάγια, η εταιρεία έχει λάβει για την περίοδο 2013 - 2015 επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα (πχ. έξοδα επιμόρφωσης προσωπικού ή επιδότηση προσωπικού λόγω παραμεθορίου) τα οποία όπως ορίζει το Πρότυπο, αναγνωρίζονται ως έσοδο της περιόδου στην οποία αναγνωρίστηκαν τα επιχορηγούμενα έξοδα.

Σύμφωνα με τις Ετήσιες Οικονομικές Εκθέσεις για την τελευταία πενταετία (2013 – 2017) καθώς και έναν επαναυπολογισμό, η ανάλυση του λογαριασμού «Επιχορηγήσεις» έχει ως εξής:

Πίνακας 4: Επαναυπολογισμός Επιχορηγήσεων 2013-2017, Campus A.E.

Επιχορηγήσεις Ενσώματων Παγίων	2013	2014	2015	2016	2017
Υπόλοιπο 01.01.20X-1	1.985.000	2.263.000	2.191.000	2.191.000	2.047.000
Προσθήκες / επιχορηγήσεις	350.000	0	0	0	0
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	<u>-72.000</u>	<u>-72.000</u>	<u>-72.000</u>	<u>-72.000</u>	<u>-72.000</u>
Υπόλοιπο 31.12.201X-1	2.263.000	2.191.000	2.119.000	2.047.000	1.975.000
Προσθήκες / επιχορηγήσεις	0	0	0	0	0
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	<u>-72.000</u>	<u>-72.000</u>	<u>-72.000</u>	<u>-72.000</u>	<u>-73.000</u>
Υπόλοιπο 31.12.201X	<u>2.191.000</u>	<u>2.119.000</u>	<u>2.047.000</u>	<u>1.975.000</u>	<u>1.902.000</u>

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 20 η εταιρεία θα αναγνωρίσει την προσθήκη στις επιχορηγήσεις για το έτος 2012 κατά το ποσό των 350.000 € κάνοντας την ακόλουθη λογιστική εγγραφή ώστε να αυξηθεί ο λογαριασμός των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων μείον τις αποσβέσεις στο ποσό των 2.263.000 €:

X: Καταθέσεις Όψεως	350.000
Π: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	350.000

Στο τέλος κάθε έτους για την περίοδο 2013 - 2017, η εταιρεία θα προβεί στις ακόλουθες ημερολογιακές εγγραφές ώστε να αναγνωρίσει την επιχορήγηση μέσω αποσβέσεων στα έσοδα:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	72.000
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	72.000

Η πάνω εγγραφή γίνεται έτσι ώστε η εταιρεία να καταναίμει το αναβαλλόμενο έσοδο στα αποτελέσματα. Η κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και η κατάσταση συνολικών εσόδων εμφανίζονται ως εξής:

Πίνακας 5: Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 2013-2017, Campus A.E.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Ενσώματα Πάγια	6.432	6.081	5.865	5.506	5.450
Σύνολο Μη Κυκλοφορούντων ΠΣ	9.519	9.338	9.058	8.887	9.042
Σύνολο Κυκλοφορούντων ΠΣ	887	1.542	1.734	1.896	2.259
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	10.406	10.880	10.792	10.783	11.301
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	3.893	4.151	4.444	4.832	5.341
Επιχορηγήσεις	2191	2119	2047	1975	1902
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	2.375	4.379	4.251	4.085	3.878
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	4.138	2.350	2.097	1.866	2.082
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	6.513	6.729	6.348	5.951	5.960
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	10.406	10.880	10.792	10.783	11.301

Πίνακας 6: Κατάσταση Αποτελεσμάτων 2013-2017, Campus A.E.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Πωλήσεις	3.887	4.577	6.097	5.499	5.713
Άλλα Έσοδα / Έξοδα	234	225	249	343	380
Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	72	72	72	72⁴	72
Επιχορηγήσεις Κόστους Μισθοδοσίας	90	67	91	0	0
Λειτουργικό Αποτέλεσμα EBIT	283	660	751	866	919
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(86)	(160)	(143)	(142)	(123)
Κέρδη Προ Φόρων	161	448	501	583	761

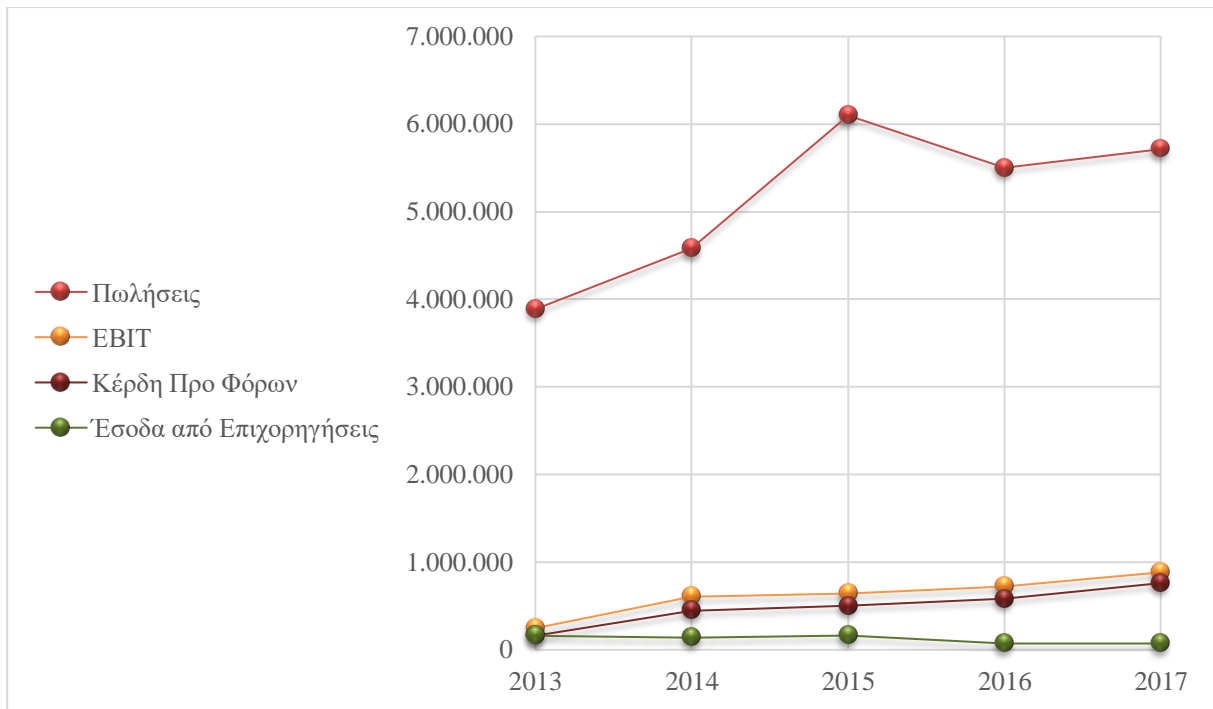
Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται κάποιοι βασικοί αριθμοδείκτες για τους οποίους τα στοιχεία από τα οποία αποτελούνται επηρεάζονται από το ύψος των επιχορηγήσεων. Παρατηρούμε ότι η εταιρεία διαθέτει μία βιώσιμη, αποδοτική και κερδοφόρα εικόνα για την περίοδο 2013 – 2017. Η εταιρεία χρησιμοποιεί τα κεφάλαια της αποδοτικά αυξάνοντας την αξία προς τους μετόχους της, έχει μεγάλα περιθώρια λειτουργικού κέρδους με τα οποία μπορεί να καλύψει τις ανάγκες της αλλά και τους πιστωτές της.

⁴ Παρατηρήσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων: Η εταιρεία παρουσιάζει στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων για το έτος 2016, αποσβέσεις επιχορηγήσεων ύψους 76.000 €. Σύμφωνα με τον επαναυπολογισμό των επιχορηγήσεων που διενεργήθηκε το ποσό αυτό θα έπρεπε να είναι ίσο με 72.000 €. Πιθανώς η διαφορά αυτή οφείλεται σε τυπογραφικό λάθος.

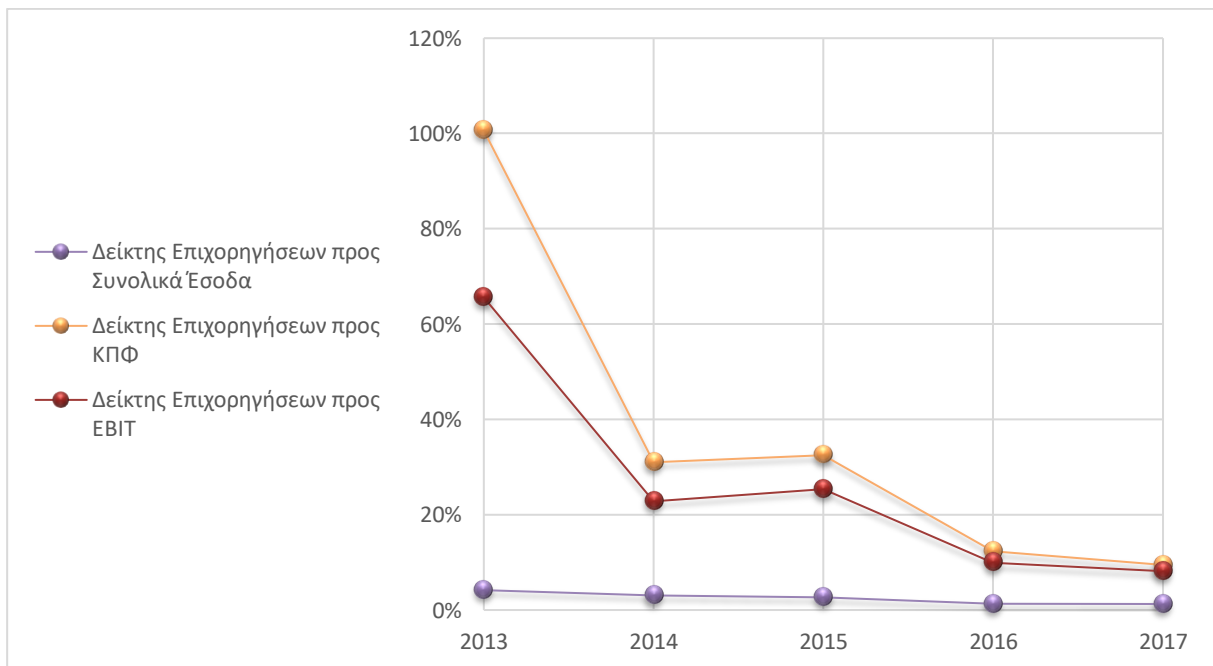
Πίνακας 7: Βασικοί Χρηματοοικονομικοί Δείκτες που επηρεάζονται από τις Επιχορηγήσεις 2013-2017, Campus A.E

Αριθμοδείκτες	2013	2014	2015	2016	2017	Μέσος Όρος Πενταετίας
Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους	6%	13%	11%	13%	15%	12%
Δείκτης Περιθωρίου ΚΠΦ	4%	10%	8%	11%	13%	9%
Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων ROE	4%	11%	11%	12%	14%	11%
Δείκτης Αποδοτικότητας Επενδύσεων (ROA)	2%	4%	5%	5%	6%	4%
Δείκτης Απόδοσης Επενδύσεων (Εξίσωση Du Pont)	2%	6%	6%	7%	8%	6%
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	3	4	5	5	7	5
Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης	3	3	2	2	2	2
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς Συνολικά Έσοδα	4%	3%	3%	1%	1%	2%
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς ΚΠΦ	101%	31%	33%	12%	9%	37%
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς EBIT	66%	23%	25%	10%	8%	26%

Αυτό που αξίζει να σχολιασθεί από τον παραπάνω πίνακα είναι το ποσοστό συμμετοχής των εσόδων από τις επιχορηγήσεις στα Συνολικά Έσοδα, στο EBIT και στα κέρδη προ φόρων. Αν και ο μέσος όρος συμμετοχής στα συνολικά έσοδα, όπως είναι αναμενόμενο, είναι μικρός (2%), το ποσοστό συμμετοχής στους άλλους δύο λογαριασμούς είναι αυξημένο σε μεγάλο βαθμό. Ειδικά για την περίοδο 2013 – 2014 για την οποία η εταιρεία εκτός από την αναγνώριση εσόδων από επιχορηγήσεις ενσώματων παγίων, έλαβε και επιχορηγήσεις κόστους μισθοδοσίας, το ποσοστό συμμετοχής φτάνει σχεδόν το $\frac{1}{4}$. Το 2013 μάλιστα τα έσοδα από επιχορηγήσεις υπερκαλύπτουν τα κέρδη προ φόρων.

Διάγραμμα 1.: Διαχρονική Εξέλιξη Βασικών Μεγεθών Αποτελεσμάτων 2013-2017, Campus A.E.

Διάγραμμα 2.: Διαχρονική Εξέλιξη Αριθμοδεικτών Εσόδων από Επιχορηγήσεις 2013-2017, Campus A.E.

5.2.3 Περίπτωση Μη Λήψης Επιχορηγήσεων και Σύγκριση Κερδοφορίας

Στην περίπτωση όπου η εταιρεία δεν είχε λάβει την επιχορήγηση και είχε προχωρήσει στην αγορά ενσώματων περιουσιακών στοιχείων μόνο με ίδια συμμετοχή, καθώς και στην εκπαίδευση του προσωπικού με δικά της έξοδα, από τη στιγμή μάλιστα που οι αποσβέσεις των παγίων παραμένουν ίδιες λόγω της μεθόδου παρουσίασης, η κατάσταση συνολικών εσόδων θα εμφανίζονταν ως εξής:

Πίνακας 8: Κατάσταση Αποτελεσμάτων χωρίς Επιχορηγήσεις 2013-2017, Campus A.E.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Πωλήσεις	3.887	4.577	6.097	5.499	5.713
Άλλα Έσοδα / Έξοδα	72	86	86	267	308
Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	-	-	-	-	-
Επιχορηγήσεις Κόστους Μισθοδοσίας	-	-	-	-	-
Λειτουργικό Αποτέλεσμα (EBIT)	85	469	481	653	812
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(86)	(160)	(143)	(142)	(123)
Κέρδη Προ Φόρων	(1)	309	338	507	689

Με την υπόθεση της αφαίρεσης των επιχορηγήσεων από τις οικονομικές καταστάσεις η μεγαλύτερη μεταβολή εμφανίζεται στον λογαριασμό αποτελεσμάτων. Αν η επιχείρηση αποφάσιζε να αποκτήσει τα ίδια πάγια μέσω τραπεζικού δανεισμού ή leasing, τα πάγια θα παρουσιαζόταν όπως σήμερα, αλλά τα αποτελέσματα θα επιβαρυνόταν περισσότερο λόγω των τόκων που θα έπρεπε να αποδοθούν. Επομένως η κερδοφορία θα μειωνόταν ακόμη περισσότερο.

Το 2013 η εταιρεία μάλιστα εμφανίζει ζημίες προ φόρων, τις οποίες στη συνέχεια της πενταετίας τις αντιστρέφει και εμφανίζει κέρδη προ φόρων, που είναι μικρότερα κατά το ποσό των αποσβέσεων των επιχορηγήσεων και των επιχορηγήσεων κόστους μισθοδοσίας. Προκειμένου να συγκρίνουμε τον τρόπο με τον οποίο οι επιχορηγήσεις επιδρούν στην κερδοφορία της επιχείρησης, χρησιμοποιήθηκαν τέσσερις βασικοί αριθμοδείκτες κερδοφορίας για την περίοδο 2013 – 2017 στους οποίους χρησιμοποιήθηκαν τα δεδομένα των πραγματικών οικονομικών καταστάσεων (δηλαδή με επιχορηγήσεις) και των υποθετικών οικονομικών καταστάσεων χωρίς επιχορηγήσεις.

Από τη σύγκριση των αριθμοδεικτών που παρουσιάζονται παρακάτω στο **Διάγραμμα 3** και στον **Πίνακα 9** προκύπτουν τα εξής:

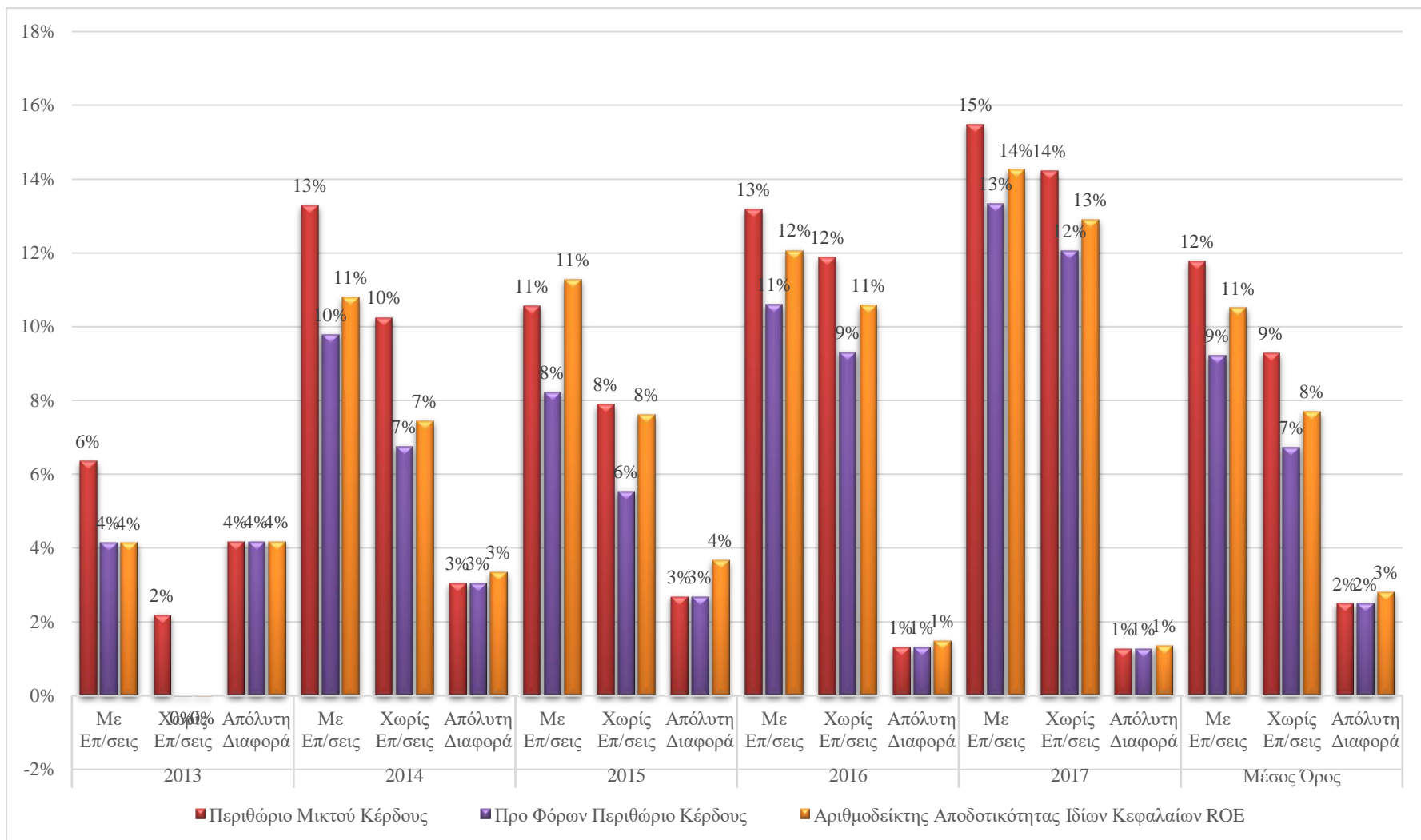
Ο δείκτης Λειτουργικών Κερδών ή Περιθωρίου Πωλήσεων για την περίοδο 2013 – 2017 παρουσιάζει ένα μέσο όρο πενταετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων ίσο με 12%, ενώ στην περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ο δείκτης παρουσιάζει ένα μέσο όρο της τάξεως του 9%. Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών κυμαίνεται στο 2% κάτι που σημαίνει ότι το κέρδος προ τόκων και φόρων της επιχείρησης για κάθε ένα ευρώ καθαρών πωλήσεων που πραγματοποιεί είναι κατά 2% μεγαλύτερο στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων, δηλαδή οι δραστηριότητες των αγορών, της παραγωγής και διάθεσης της επιχείρησης είναι πιο αποδοτικές.

Ο δείκτης Προ Φόρων Περιθώριο Κέρδους για την περίοδο 2013 – 2017 παρουσιάζει ένα μέσο όρο πενταετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων ίσο με 9%, ενώ στην περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ο δείκτης παρουσιάζει ένα μέσο όρο της τάξεως του 7%. Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών κυμαίνεται στο 3% κάτι που σημαίνει ότι για πωλήσεις αξίας 100 ευρώ, η επιχείρηση κερδίζει, πριν την αφαίρεση των φόρων, 3 ευρώ περισσότερα όταν λαμβάνει επιχορηγήσεις.

Ο δείκτης Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων ROE για την περίοδο 2013 – 2017 παρουσιάζει ένα μέσο όρο πενταετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων ίσο με 11%, ενώ και στην περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ο δείκτης παρουσιάζει ένα μέσο όρο της τάξεως του 8%. Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών και εδώ κυμαίνεται στο 3% κάτι που σημαίνει ότι η εταιρεία πετυχαίνει 3% μεγαλύτερη απόδοση ιδίων κεφαλαίων όταν λαμβάνει επιχορηγήσεις. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να δημιουργήσει μεγαλύτερη αξία για τους μετόχους της, αφού η απόδοση ιδίων κεφαλαίων είναι μεγαλύτερη από το κόστος ευκαιρίας των κεφαλαίων αυτών. Δηλαδή η αναμενόμενη απόδοση που απαιτούν οι μέτοχοι για να επενδύσουν στην εταιρία είναι υψηλότερη όταν λαμβάνονται επιχορηγήσεις σε σχέση με την απόδοση εναλλακτικών μορφών επενδύσεων με παρόμοιο επίπεδο κεφαλαιακού κινδύνου.

Όσον αφορά τον δείκτη Κάλυψης Τόκων ο μέσος όρος πενταετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων ισούται με 5, ενώ στην περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ισούται με 4. Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών κυμαίνεται στο 1 κάτι που σημαίνει ότι η εταιρεία μπορεί να εξοφλεί τους τόκους των ξένων κεφαλαίων της κατά 1 φορά περισσότερο όταν λαμβάνει έσοδα από επιχορηγήσεις.

Γενικά παρατηρούμε ότι η διαφορά μεταξύ των δεικτών στις δύο περιπτώσεις είναι μεγαλύτερη κατά την περίοδο 2013 – 2015 διότι αναγνωρίζει στα αποτελέσματα επιπλέον έσοδα επιχορηγήσεων κόστους μισθοδοσίας. Δηλαδή, όσο μεγαλύτερο το ύψος των επιχορηγήσεων που λαμβάνει μία εταιρία τόσο μεγαλύτερη κερδοφορία έχει και μεγαλύτερη ικανότητα να εξυπηρετεί τα έξοδα των διαφόρων λειτουργιών της.

Διάγραμμα 3.: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, Campus A.E.

Πίνακας 9⁵: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, Campus A.E.

Δείκτες Κερδοφορίας	2013			2014			2015			2016			2017			Μέσος Όρος		
	ME ⁶	XE ⁷	Δ ⁸	ME	XE	Δ	ME	XE	Δ	ME	XE	Δ	ME	XE	Δ	ME	XE	Δ
(%)																		
Δείκτης Λειτουργικών Κερδών προς Πωλήσεις	6	2	4	13	10	3	11	8	1	13	12	1	15	16	1	12	9	2
Δείκτης Προ Φόρων Περιθωρίου Κέρδους	4	0	4	10	7	3	8	6	3	11	9	1	13	12	1	9	7	3
Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων ROE	4	0	4	11	7	3	11	8	4	12	10	2	14	13	1	11	8	3
(φορές)																		
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	3	1	2	4	3	1	5	3	1	5	5	1	7	7	1	5	4	1

⁵ Τα ποσά των δεικτών είναι στρογγυλοποιημένα και οι διαφορές μεταξύ των στηλών είναι υπολογισμένες στο Excel και συνεπώς στρογγυλοποιημένες.

⁶ ME: Με Επιχορηγήσεις

⁷ XE: Χωρίς Επιχορηγήσεις

⁸ Δ: Διαφορά

5.3 Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.

5.3.1 Προφίλ

Η Εβροφάρμα ΑΒΕΕ Βιομηχανία Γάλακτος που εδρεύει στο Διδυμότειχο έχει ως κύριο αντικείμενο την παραγωγή γιαουρτιών, γάλακτος και τυριών. Το 1994 δημιουργήθηκε το εργοστάσιο στο Διδυμότειχο και η ανάπτυξη της εταιρείας ήταν ραγδαία. Τον επόμενο κίολας χρόνο τα προϊόντα πιστοποιήθηκαν κατά ISO 9002. Το 1997 ήταν η πρώτη επιχείρηση που λάνσαρε το αριάνι. Το 2000 οι μετοχές της εταιρείας εισήλθαν στο χρηματιστήριο. Ενώ το 2008 έγινε ο εκσυγχρονισμός και η ανάπτυξη του στάβλου τους, με σκοπό την αναβάθμιση της πρώτης ύλης τους. Επίσης έχουν πιστοποιηθεί και με τα συστήματα ποιότητας IFS και BRC και είναι πιστοποιημένη η παραγωγή τυρί φέτα (ποπ) από την AGROCERT και για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων από την BIOHELLAS. Η επιχείρηση εξάγει τα προϊόντα της σε 13 χώρες και απασχολεί 130 εργαζόμενους. (Ετήσια Οικονομική Έκθεση της ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ, 2017).

5.3.2 Παρουσίαση και Διαχρονική Επίδραση Επιχορηγήσεων

Σύμφωνα με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας για τα έτη 2013 - 2017, οι οποίες καταρτίζονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, και συγκεκριμένα σύμφωνα με τις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων, η εταιρεία Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε. έχει λάβει κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με επενδύσεις που έγιναν από την περίοδο 1994 και έκτοτε και επιχορηγήθηκαν σε ποσοστό από 40% έως 55%. Οι επιχορηγήσεις αυτές αφορούν βιομηχανικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας γάλακτος και κρέατος και εγκαταστάσεις βοοτροφικών και προβατοτροφικών μονάδων στα πλαίσια των αναπτυξιακών νόμων 1892/1990, 1257/99 και 3299/2004. Όπως ορίζει το ΔΛΠ 20, η αναγνώριση των επιχορηγήσεων έγινε όταν υπήρξε εύλογη διασφάλιση ότι οι επιχορηγήσεις θα εισπραχθούν και ότι η εταιρεία θα συμμορφωθεί με τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί για την καταβολή τους.

Η εταιρεία, όπως ορίζει το Πρότυπο, γνωστοποιεί στις σημειώσεις της, την μέθοδο με την οποία αναγνωρίζει της επιχορηγήσεις δηλαδή οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν

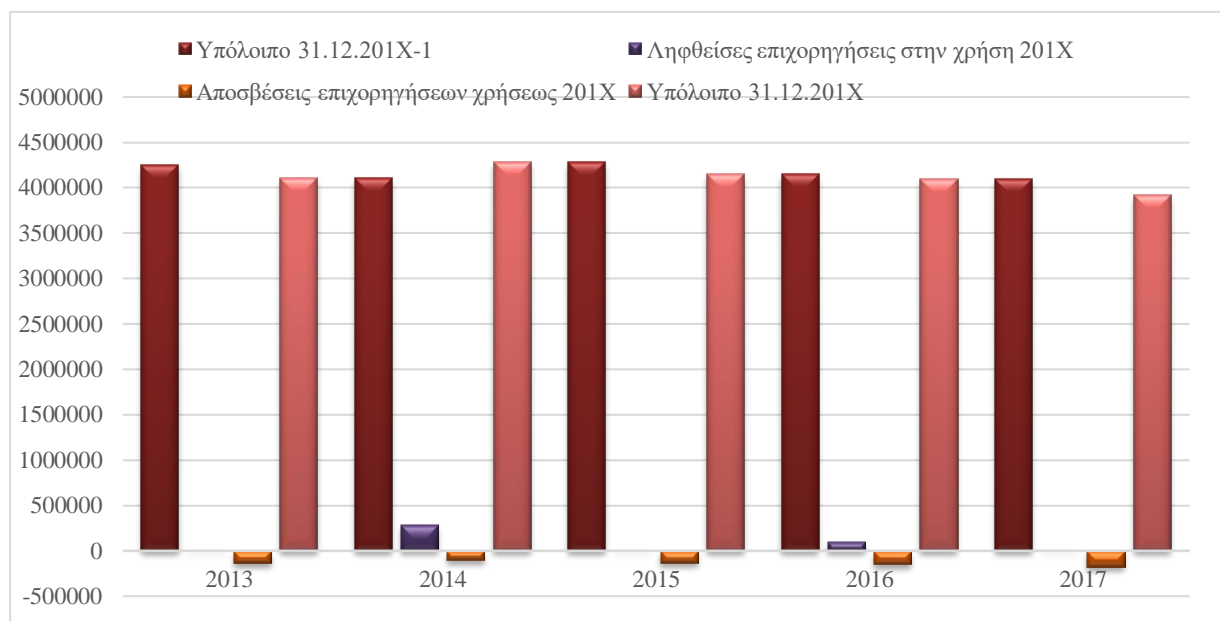
ενσώματες ακινητοποιήσεις αναγνωρίζονται σαν αναβαλλόμενο έσοδο και μεταφέρονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων αυτών.

Εκτός από τις επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία, και πιο συγκεκριμένα ενσώματα πάγια, η εταιρεία έχει λάβει για την περίοδο 2013 - 2015 επιχορηγήσεις κόστους μισθοδοσίας μέσω προγραμμάτων ΟΑΕΔ τα οποία και αναγνωρίζει ως έσοδο της περιόδου στην οποία αναγνωρίστηκαν τα επιχορηγούμενα έξοδα.

Σύμφωνα με τις Ετήσιες Οικονομικές Εκθέσεις για την τελευταία πενταετία (2013 – 2017) καθώς και έναν επαναυπολογισμό, η ανάλυση του λογαριασμού «Επιχορηγήσεις» έχει ως εξής:

Πίνακας 10: Επαναυπολογισμός Επιχορηγήσεων 2013-2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.

Επιχορηγήσεις Ενσώματων Παγίων	2013	2014	2015	2016	2017
	3.897.00	4.246.00	4.108.00	4.284.00	4.148.00
Υπόλοιπο 01.01.20X-1	0	0	0	0	0
Προσθήκες / επιχορηγήσεις	487.000	0	280.000	0	102.000
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	<u>-138.000</u>	<u>-138.000</u>	<u>-104.000</u>	<u>-136.000</u>	<u>-149.000</u>
	4.246.00	4.108.00	4.284.00	4.148.00	4.101.00
Υπόλοιπο 31.12.201X-1	0	0	0	0	0
Προσθήκες / επιχορηγήσεις	0	280.000	0	102.000	0
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	<u>-138.000</u>	<u>-104.000</u>	<u>-136.000</u>	<u>-149.000</u>	<u>-179.000</u>
	4.108.00	4.284.00	4.148.00	4.101.00	3.922.00
Υπόλοιπο 31.12.201X	0	0	0	0	0

Διάγραμμα 4.: Επιχορηγήσεις 2013-2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε

Το 2012 έγινε προσθήκη επιχορηγήσεων λόγω της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου από το οποίο αναμενόταν το υπόλοιπο επιχορήγησης ποσού 460.000 € περίπου από το ΥΠ.ΕΘ.Ο. Η εταιρεία αναγνώρισε την προσθήκη στις επιχορηγήσεις για το έτος 2012 κατά το ποσό των 460.000 € κάνοντας την ακόλουθη λογιστική εγγραφή ώστε να αυξηθεί ο λογαριασμός των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων μείον τις αποσβέσεις στο ποσό των 4.246.000 €:

X: Καταθέσεις Όψεως	460.000	
Π: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων		460.000

Έκτοτε στο τέλος κάθε έτους για την περίοδο 2013 - 2017, η εταιρεία προέβη σε ημερολογιακές εγγραφές ώστε να αναγνωρίσει την επιχορήγηση μέσω αποσβέσεων στα έσοδα για ποσά ανάλογα των χρήσεων. Δηλαδή διενεργήθηκαν οι ακόλουθες λογιστικές εγγραφές:

Έτος 2013:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	138.000	
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων		138.000

Έτος 2014:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	104.000	
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων		104.000

Έτος 2015:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	136.000	
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων		136.000

Έτος 2016:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	149.000	
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων		149.000

Έτος 2017:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	179.000	
---------------------------	---------	--

Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	179.000
---	---------

Παρατηρούμε ότι τα πάγια που αποκτήθηκαν δεν αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο, γεγονός που προκύπτει από τα άνισα ποσά των αποσβέσεων των επιχορηγήσεων.

Το 2014, αναφέρεται στις σημειώσεις της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης ότι εισπράχθηκε επιχορήγηση 280.000 € από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου ενώ υπολείπεται ποσό επιχορήγησης περίπου 200.000 €. Επομένως, το 2014 η εταιρεία αναγνώρισε εκ νέου επιχορήγηση ως αναβαλλόμενο έσοδο με την εξής εγγραφή:

X: Καταθέσεις Όψεως	280.000
Π: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	280.000

Το ίδιο συμβαίνει και για τη χρήση 2016 όπου έχουμε:

X: Καταθέσεις Όψεως	102.000
Π: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	102.000

Η κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και η κατάσταση συνολικών εσόδων εμφανίζονται ως εξής:

Πίνακας 11: Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 2013-2017, Εβροφάρμα
Α.Β.Ε.Ε.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Ενσώματα Πάγια	22.879	21.603	20.122	18.986	18.508
Σύνολο Μη Κυκλοφορούντων ΠΣ	28.219	26.798	24.665	23.156	22.373
Σύνολο Κυκλοφορούντων ΠΣ	12.351	13.233	12.517	13.143	14.457
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	40.570	40.031	37.182	36.299	36.830
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	8.692	8.060	8.293	8.313	8.334
Επιχορηγήσεις	4108	4284	4148	4101	3922
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	18.485	18.609	17.174	14.394	4.375
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	13.393	13.362	11.715	13.592	24.121
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	31.878	31.971	28.889	27.986	28.496
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	40.570	40.031	37.182	36.299	36.830

Πίνακας 12: Κατάσταση Αποτελεσμάτων 2013-2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.

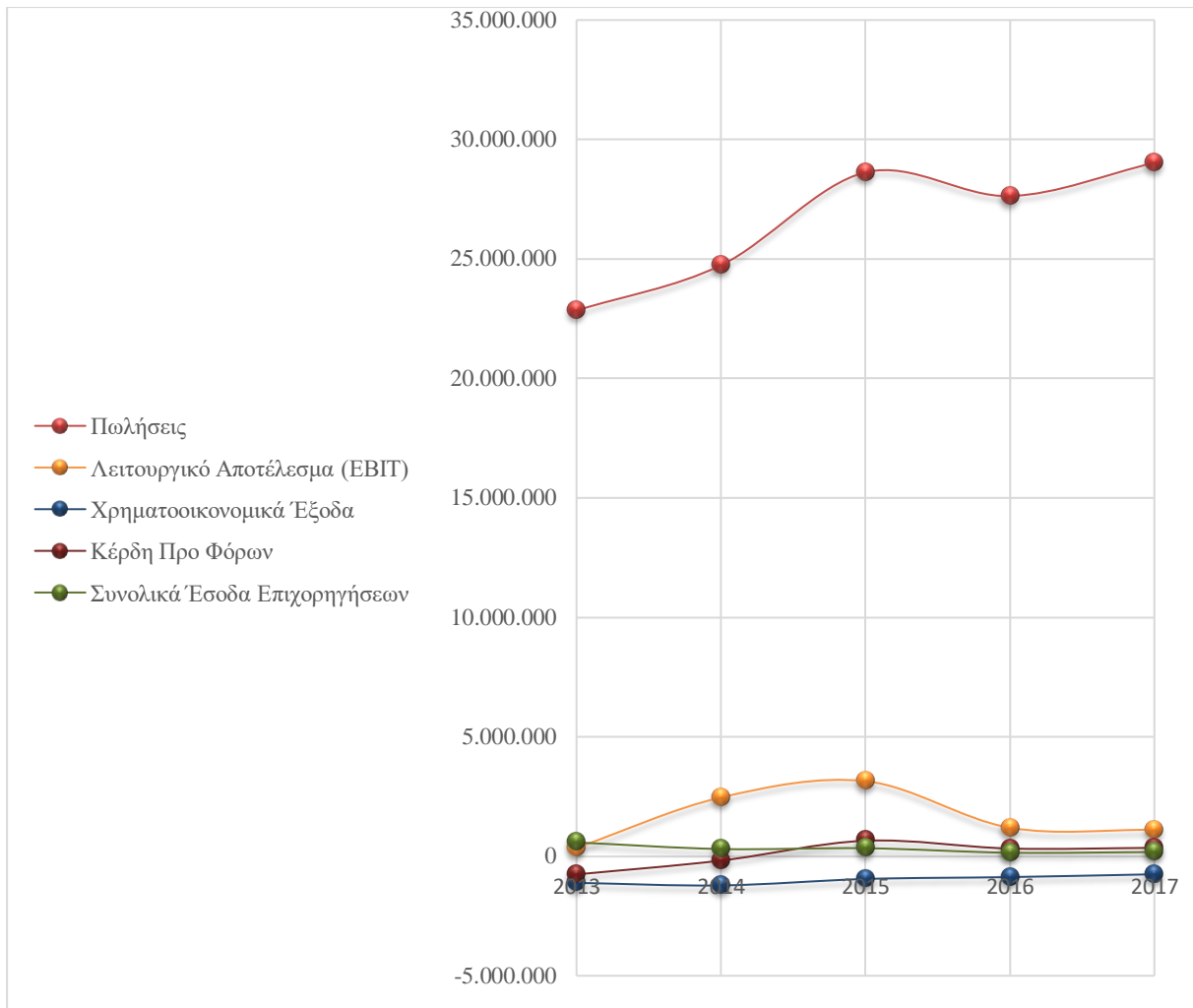
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Πωλήσεις	22.843	24.737	28.625	27.633	29.026
Άλλα Έσοδα / Έξοδα	619	370	337	181	216
Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	138	104	136	149	179
Επιχορηγήσεις Κόστους Μισθοδοσίας	442	200	201	0	0
Λειτουργικό Αποτέλεσμα (EBIT)	352	2.462	3.145	1.195	1.106
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(1.112)	(1.220)	(950)	(871)	(753)
Κέρδη Προ Φόρων	-760	-181	651	324	353

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται κάποιοι βασικοί αριθμοδείκτες για τους οποίους τα στοιχεία από τα οποία αποτελούνται επηρεάζονται από το ύψος των επιχορηγήσεων. Παρατηρούμε ότι η εταιρεία τα δύο πρώτα έτη αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα λόγω αυξημένων χρηματοοικονομικών εξόδων. Λόγω των ζημιών προ φόρων που σημείωσε πολλοί δείκτες είναι αρνητικοί για το 2013 και 2014. Ωστόσο από το 2014 σημειώνει ανοδική πορεία.

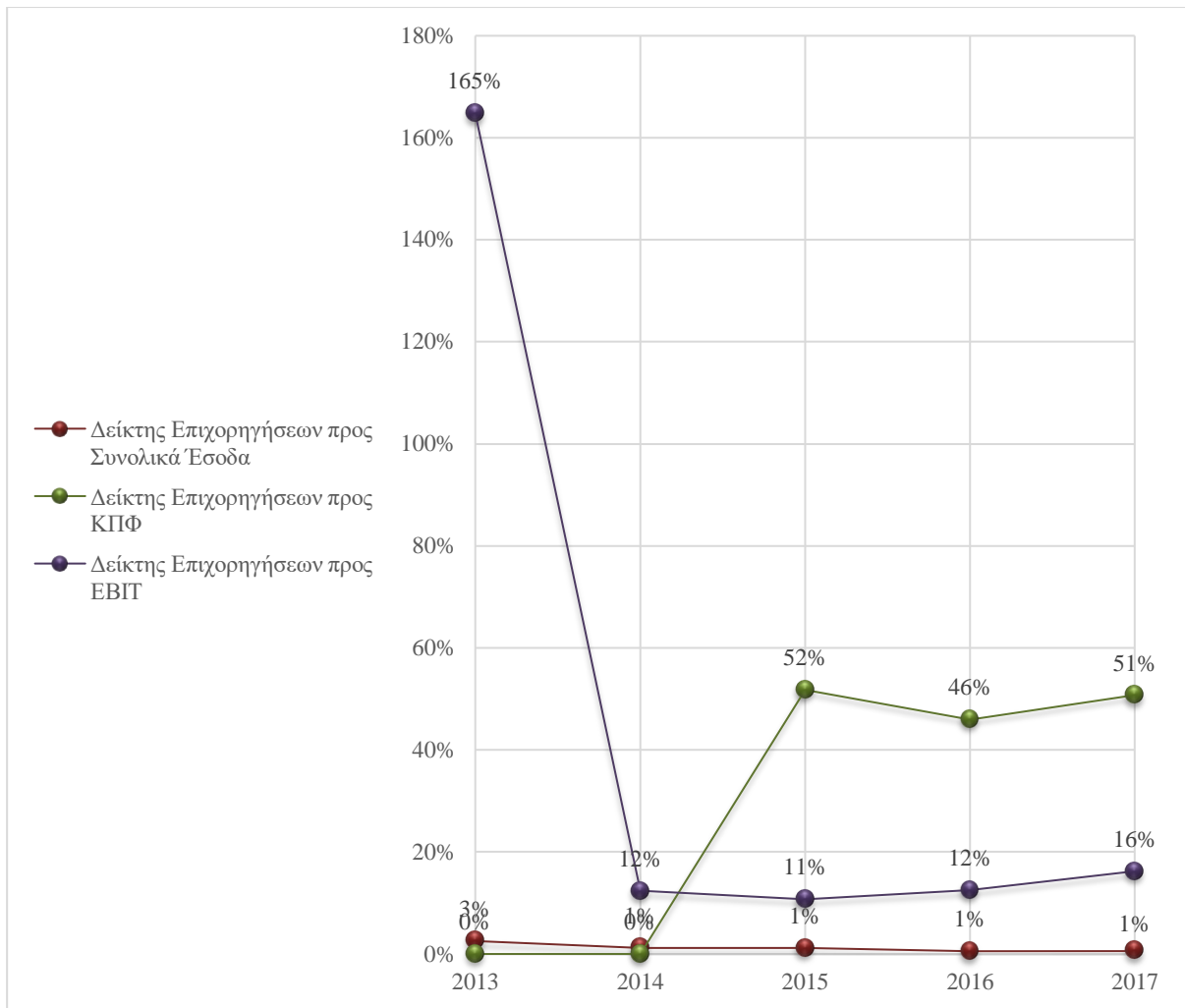
Πίνακας 13: Βασικοί Χρηματοοικονομικοί Δείκτες που επηρεάζονται από τις Επιχορηγήσεις 2013-2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.

Αριθμοδείκτες	2013	2014	2015	2016	2017	Μέσος Όρος Πενταετίας
Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους	2%	10%	11%	4%	4%	6%
Δείκτης Περιθωρίου ΚΠΦ	-	-	2%	1%	1%	2%
Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων ROE	-	-	8%	4%	4%	5%
Δείκτης Αποδοτικότητας Επενδύσεων (ROA)	-	0%	2%	1%	1%	1%
Δείκτης Απόδοσης Επενδύσεων (Εξίσωση Du Pont)	1%	6%	8%	3%	3%	4%
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	0	2	3	1	1	2
Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης	5	5	4	4	4	5
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς Συνολικά Έσοδα	3%	1%	1%	1%	1%	1%
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς ΚΠΦ	-	-	52%	46%	51%	49%
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς EBIT	165%	12%	11%	12%	16%	43%

Ο μέσος όρος συμμετοχής των εσόδων από επιχορηγήσεις στα συνολικά έσοδα είναι πολύ μικρός της τάξεως του 1%, το ποσοστό του δείκτη των επιχορηγήσεων προς τα κέρδη προ φόρων είναι αυξημένο σε μεγάλο βαθμό (εξαιρουμένων των δύο πρώτων ετών) και αγγίζει περίπου το 50%. Το ίδιο συμβαίνει και με το δείκτη επιχορηγήσεων προς το EBIT που όμως μειώνεται ραγδαία το 2014 λόγω της μεγάλης αύξησης των του EBIT.

Διάγραμμα 5.: Διαχρονική Εξέλιξη Βασικών Μεγεθών Αποτελεσμάτων 2013-2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.

Διάγραμμα 6.: Διαχρονική Εξέλιξη Αριθμοδεικτών Εσόδων από Επιχορηγήσεις 2013- 2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.

5.3.3 Περίπτωση Μη Λήψης Επιχορηγήσεων και Σύγκριση Κερδοφορίας

Στην περίπτωση όπου η εταιρεία δεν είχε λάβει την επιχορήγηση και είχε προχωρήσει στην αγορά ενσώματων περιουσιακών στοιχείων μόνο με ίδια συμμετοχή, καθώς και στην εκπαίδευση του προσωπικού με δικά της έξοδα η κατάσταση συνολικών εσόδων θα εμφανίζονταν ως εξής:

Πίνακας 14: Κατάσταση Αποτελεσμάτων χωρίς Επιχορηγήσεις 2013-2017,
Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Πωλήσεις	22.843	24.737	28.625	27.633	29.026
Άλλα Έσοδα / Έξοδα	39	66	0	32	37
Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	-	-	-	-	-
Επιχορηγήσεις Κόστους Μισθοδοσίας	-	-	-	-	-
Λειτουργικό Αποτέλεσμα (EBIT)	-228	2.158	2.808	1.046	927
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(1.112)	(1.220)	(950)	(871)	(753)
Κέρδη Προ Φόρων	(1.340)	(485)	314	175	174

Από τη σύγκριση των αριθμοδεικτών που παρουσιάζονται παρακάτω στο **Διάγραμμα 7** και στον **Πίνακα 15** προκύπτουν τα εξής:

Ο δείκτης Λειτουργικών Κερδών ή Περιθωρίου Πωλήσεων για την περίοδο 2013 – 2017 παρουσιάζει ένα μέσο όρο πενταετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων ίσο με 6%, ενώ στην περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ο δείκτης παρουσιάζει ένα μέσο όρο της τάξεως του 5% (για το 2013 ο δείκτης είναι αρνητικός οπότε και δεν λαμβάνεται υπόψιν). Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών κυμαίνεται στο 1% κάτι που σημαίνει ότι το κέρδος προ τόκων και φόρων της επιχείρησης για κάθε ένα ευρώ καθαρών πωλήσεων που πραγματοποιεί είναι κατά 1% μεγαλύτερο στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων, δηλαδή οι δραστηριότητες των αγορών, της παραγωγής και διάθεσης της επιχείρησης είναι πιο αποδοτικές.

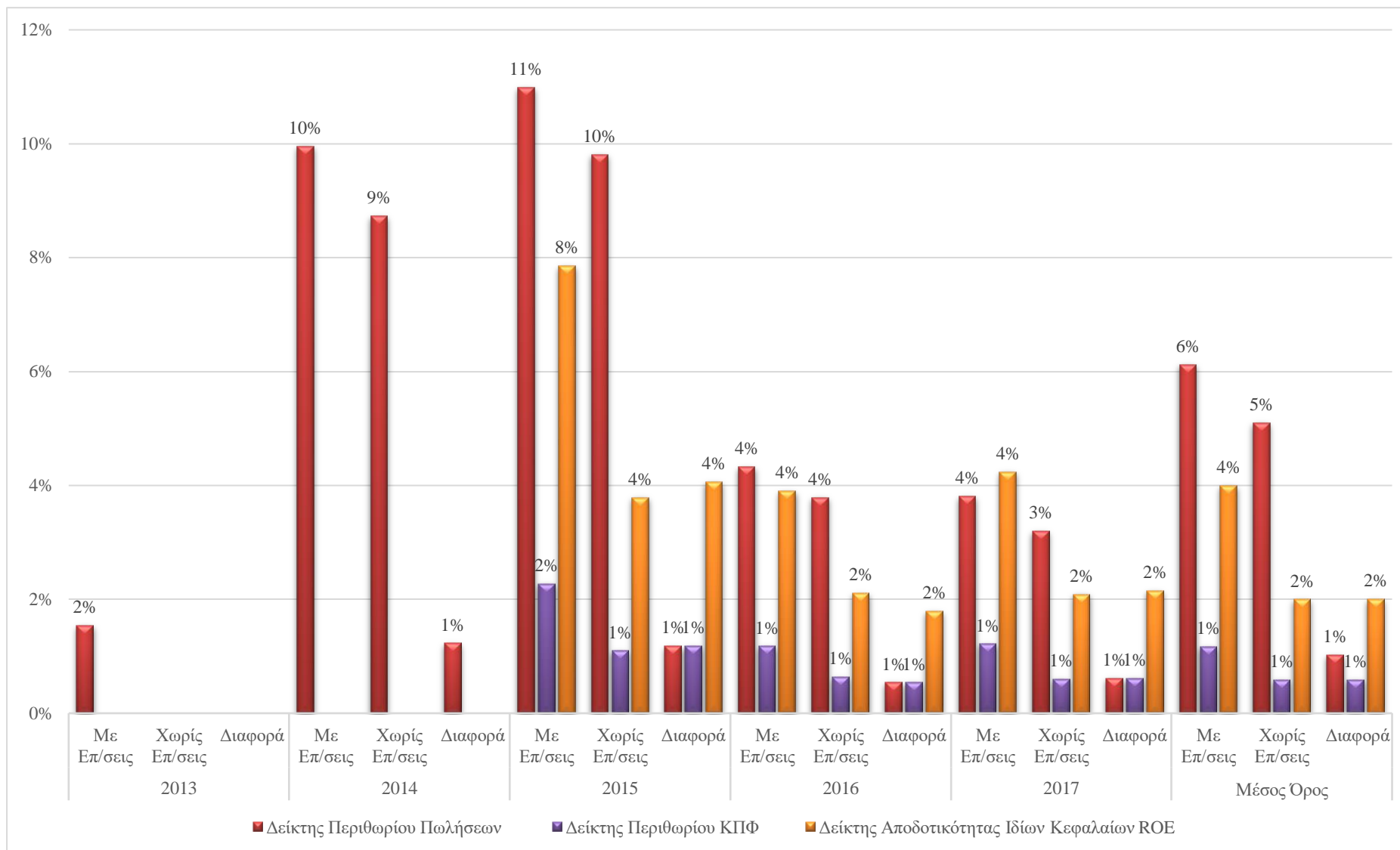
Ο δείκτης Προ Φόρων Περιθώριο Κέρδους για την διετία 2013-2014 δεν λαμβάνεται υπόψιν λόγω των ζημιών προ φόρων. Για την περίοδο 2015 – 2017 η εταιρεία παρουσιάζει ένα μέσο όρο τριετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων ίσο με 1%, όπως και στην περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ο δείκτης παρουσιάζει ένα μέσο όρο της τάξεως του 1%. Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών κυμαίνεται στο 1% κάτι που σημαίνει ότι για πωλήσεις αξίας 100

ευρώ, η επιχείρηση κερδίζει, πριν την αφαίρεση των φόρων, περίπου 1 ευρώ περισσότερα όταν λαμβάνει επιχορηγήσεις.

Ο δείκτης Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων ROE για την διετία 2013-2014 δεν λαμβάνεται υπόψιν λόγω των ζημιών προ φόρων. Για την περίοδο 2015 – 2017 η εταιρεία παρουσιάζει ένα μέσο όρο τριετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων ίσο με 4%, ενώ στην περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ο δείκτης παρουσιάζει ένα μέσο όρο της τάξεως του 2%. Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών και εδώ κυμαίνεται στο 2% κάτι που σημαίνει ότι η εταιρεία πετυχαίνει 2% μεγαλύτερη απόδοση ιδίων κεφαλαίων όταν λαμβάνει επιχορηγήσεις.

Όσον αφορά τον δείκτη Κάλυψης Τόκων ο μέσος όρος πενταετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων ισούται με 2, ενώ στην περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ισούται με 1. Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών κυμαίνεται κάτω του 0,5 κάτι που σημαίνει ότι η εταιρεία μπορεί να εξοφλεί τους τόκους των ξένων κεφαλαίων και στις δύο περιπτώσεις σχεδόν το ίδιο.

Γενικά λόγω των αρνητικών τιμών των δεικτών την πρώτη δεκαετία μπορούμε να παρατηρήσουμε μόνο για την τριετία τις τιμές που παίρνουν οι δείκτες. Ωστόσο οι διαφορές μεταξύ των δεικτών κερδοφορίας δεν είναι μεγάλες. Παρ' όλα αυτά υπερτερούν οι δείκτες που συμπεριλαμβάνουν τις επιχορηγήσεις.

Διάγραμμα 7.: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.

Πίνακας 15⁹: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, Εβροφάρμα Α.Β.Ε.Ε.

Δείκτες Κερδοφορίας	2013			2014			2015			2016			2017			Μέσος Όρος		
	ΜΕ ¹⁰	ΧΕ ¹¹	Δ ¹²	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ
(%)																		
Δείκτης Λειτουργικών Κερδών προς Πωλήσεις	2	-	-	10	9	1	11	10	1	4	4	1	4	3	1	6	5	1
Δείκτης Προ Φόρων Περιθωρίου Κέρδους	-	-	-	-	-	-	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων ROE	-	-	-	-	-	-	8	4	4	4	2	2	4	2	2	4	2	2
(φορές)																		
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	0	0	1	2	2	0	3	3	0	1	1	0	1	1	0	2	1	0

⁹ Τα ποσά των δεικτών είναι στρογγυλοποιημένα και οι διαφορές μεταξύ των στηλών είναι υπολογισμένες στο Excel και συνεπώς στρογγυλοποιημένες.

¹⁰ ΜΕ: Με Επιχορηγήσεις

¹¹ ΧΕ: Χωρίς Επιχορηγήσεις

¹² Δ: Διαφορά

5.4 ΚΡΙ-ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.

5.4.1 Προφίλ

Η ΚΡΙ – ΚΡΙ Βιομηχανία Γάλακτος Α.Β.Ε.Ε. με την κύρια παραγωγική μονάδα της να βρίσκεται στις Σέρρες, δραστηριοποιείται στον κλάδο των γαλακτοκομικών προϊόντων. Κύριες δραστηριότητές της αποτελούν η παραγωγή και διάθεση παγωτού, γιαουρτιού και φρέσκου γάλακτος. Η διάθεση των προϊόντων πραγματοποιείται από ένα ευρύ δίκτυο πωλήσεων σε όλη την επικράτεια, που αποτελείται από super markets και μικρά σημεία πωλήσεων. Επίσης, η εταιρεία εξάγει τα προϊόντα της σε περισσότερες από 24 χώρες του εξωτερικού. Επιπλέον, η ΚΡΙ-ΚΡΙ, προκειμένου να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της αγοράς της νότιας Ελλάδας, διαθέτει ιδιόκτητο κέντρο διανομής στον Ασπρόπυργο Αττικής, το οποίο λειτουργεί ως υποκατάστημα. (Ετήσια Οικονομική Έκθεση ΚΡΙ-ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε., 2017)

5.4.2 Παρουσίαση και Διαχρονική Επίδραση Επιχορηγήσεων

Σύμφωνα με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας για τα έτη 2013 - 2017, οι οποίες καταρτίζονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, και συγκεκριμένα σύμφωνα με τις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων, η εταιρεία ΚΡΙ-ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε. έχει λάβει κρατικές επιχορηγήσεις τις οποίες καταχωρεί στην εύλογη αξία τους και τις αναγνωρίζει όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι οι επιχορηγήσεις θα εισπραχθούν και ότι η εταιρεία θα συμμορφωθεί με τους προβλεπόμενους όρους.

Η εταιρεία, όπως ορίζει το Πρότυπο, γνωστοποιεί στις σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων στις Ετήσιες Οικονομικές Εκθέσεις της, την μέθοδο με την οποία αναγνωρίζει της επιχορηγήσεις και αναφέρει ότι: *«Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά ενσώματων παγίων, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως αναβαλλόμενες κρατικές επιχορηγήσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο στην αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.»*.

Για τις επιχορηγήσεις που αφορούν κόστη, η εταιρεία τις αναβάλλει και τις καταχωρεί στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων μέσα σε μια περίοδο τέτοια ώστε να υπάρχει

αντιστοίχιση με τα κόστη που προορίζονται να αποζημιώσουν, έτσι ώστε να υπάρχει συσχέτιση κόστους - εσόδου.

Σύμφωνα με τις Ετήσιες Οικονομικές Εκθέσεις για την τελευταία πενταετία (2013 – 2017) καθώς και έναν επαναυπολογισμό, η ανάλυση του λογαριασμού «Επιχορηγήσεις» έχει ως εξής:

Πίνακας 16: Επαναυπολογισμός Επιχορηγήσεων 2013-2017, ΚΡΙ-ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.

Επιχορηγήσεις Ενσώματων Παγίων	2013	2014	2015	2016	2017
Υπόλοιπο 01.01.20X-1	3.820.139	4.460.853	2.722.746	2.227.476	1.679.367
Προσθήκες / επιχορηγήσεις	1.724.783	0	0	0	7.681.265
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	<u>-1.084.069</u>	<u>-1.738.107</u>	<u>-495.270</u>	<u>-548.109</u>	<u>-962.850</u>
Υπόλοιπο 31.12.201X-1	4.460.853	2.722.746	2.227.476	1.679.367	8.397.782
Προσθήκες / επιχορηγήσεις	0	0	0	7.681.265	0
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	<u>-739.940</u>	<u>-495.270</u>	<u>-548.109</u>	<u>-962.850</u>	<u>-595.093</u>
Μεταφορά σε απαίτηση υπό ασφαλιστικό διακανονισμό	-998.167	<u>0</u>	<u>0</u>		
Υπόλοιπο 31.12.201X	<u>2.722.746</u>	<u>2.227.476</u>	<u>1.679.367</u>	<u>8.397.782</u>	<u>7.802.689</u>

Κατόπιν της ολοκλήρωσης και πιστοποίησης από τα αρμόδια ελεγκτικά κλιμάκια περισσότερο από το 50% του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού προγράμματος της εταιρείας για το παγωτό, που έχει ενταχθεί στις διατάξεις του ν.3299/04, η εταιρεία αναγνώρισε στη χρήση 2012 επιχορήγηση ποσού 1.724.783 €.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 20 η εταιρεία αγνωρίζει την προσθήκη στις επιχορηγήσεις για το έτος 2012 κατά το ποσό των 1.724.783 € κάνοντας την ακόλουθη λογιστική εγγραφή ώστε να αυξηθεί ο λογαριασμός των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων μείον τις αποσβέσεις στο ποσό των 4.460.853 €:

X: Καταθέσεις Όψεως	1.724.783
Π: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	1.724.783

Το ποσό -998.167 € αφορά τις αναλογούσες επιχορηγήσεις των καταστραμμένων από την πυρκαγιά ενσώματων παγίων που συνέβη στις 24/12/2013 (Ετήσια Οικονομική Έκθεση ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε., 2013).

Στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2015, αναφέρεται ότι για το ποσό €1.724.783, το οποίο αναγνωρίστηκε στη χρήση 2012 και αφορά επιχορήγηση για επενδυτικό πρόγραμμα του

ν.3299/04 για τον εκσυγχρονισμό της μονάδας παραγωγής παγωτού, έχει ολοκληρωθεί ο ενδιάμεσος έλεγχος και εκκρεμεί ο τελικός έλεγχος. Για τις υπόλοιπες κρατικές επιχορηγήσεις που έχει αναγνωρίσει η Εταιρεία δεν υπάρχουν ανεκπλήρωτοι όροι ή ενδεχόμενες υποχρεώσεις που να συνδέονται με αυτές.

Ωστόσο η εταιρεία για επενδυτικό πρόγραμμα της που έχει λάβει βεβαίωση υπαγωγής για την ενίσχυση του με το κίνητρο της επιχορήγησης, και εντάχθηκε στις διατάξεις του ν.3299/04 το 2015 αναφέρει ότι: «κατόπιν της ολοκλήρωσης και πιστοποίησης από τα αρμόδια ελεγκτικά κλιμάκια περισσότερο από το 50% του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού προγράμματος αναγνωρίστηκε στη χρήση 2012 επιχορήγηση ποσού € 1.724.783. Έτσι πλέον, το ύψος της προσδοκώμενης επιχορήγησης επί του υποβληθέντος επενδυτικού σχεδίου, που αποτελεί ενδεχόμενη απαίτηση της εταιρείας έναντι του ελληνικού δημοσίου, ανέρχεται σε € 1.664.000 περίπου. Για επενδυτικό πρόγραμμα της, η εταιρεία έχει λάβει βεβαίωση υπαγωγής για την ενίσχυση του με το κίνητρο της επιχορήγησης, βάσει του ν.3908/11. Ο προϋπολογισμός του συνολικού επιλέξιμου και ενισχυόμενου κόστους ανέρχεται σε 20.027.070 €. Η συνολική ενίσχυση ανέρχεται σε 30% του ενισχυόμενου κόστους. Έτσι, το ύψος της προσδοκώμενης επιχορήγησης επί του υποβληθέντος επενδυτικού σχεδίου, που αποτελεί ενδεχόμενη απαίτηση της εταιρείας έναντι του ελληνικού δημοσίου, ανέρχεται σε 6.008.121 € περίπου». (Ετήσια Οικονομική Έκθεση ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε., 2015)

Το έτος 2016 αναγνωρίζει επιχορήγηση ύψους 7.681.265 € κάνοντας την ακόλουθη λογιστική εγγραφή ώστε να αυξηθεί ο λογαριασμός των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων μείον τις αποσβέσεις στο ποσό των 8.397.782 €:

X: Καταθέσεις Όψεως	7.681.265
Π: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	7.681.265

Η μεταβολή του κονδυλίου «Προκαταβολή επιχορηγήσεων» αφορά σε αναγνώριση κρατικών επιχορηγήσεων σύμφωνα με το ΔΛΠ 20 κατόπιν ελέγχου από τα αρμόδια ελεγκτικά κλιμάκια. (Ετήσια Οικονομική Έκθεση ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε., 2016).

Για την αναγνώριση εσόδου μέσω των αποσβέσεων των επιχορηγήσεων διενεργήθηκαν οι ακόλουθες λογιστικές εγγραφές:

Έτος 2013:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	739.940
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	739.940

Έτος 2014:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	495.270
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	495.270

Έτος 2015:

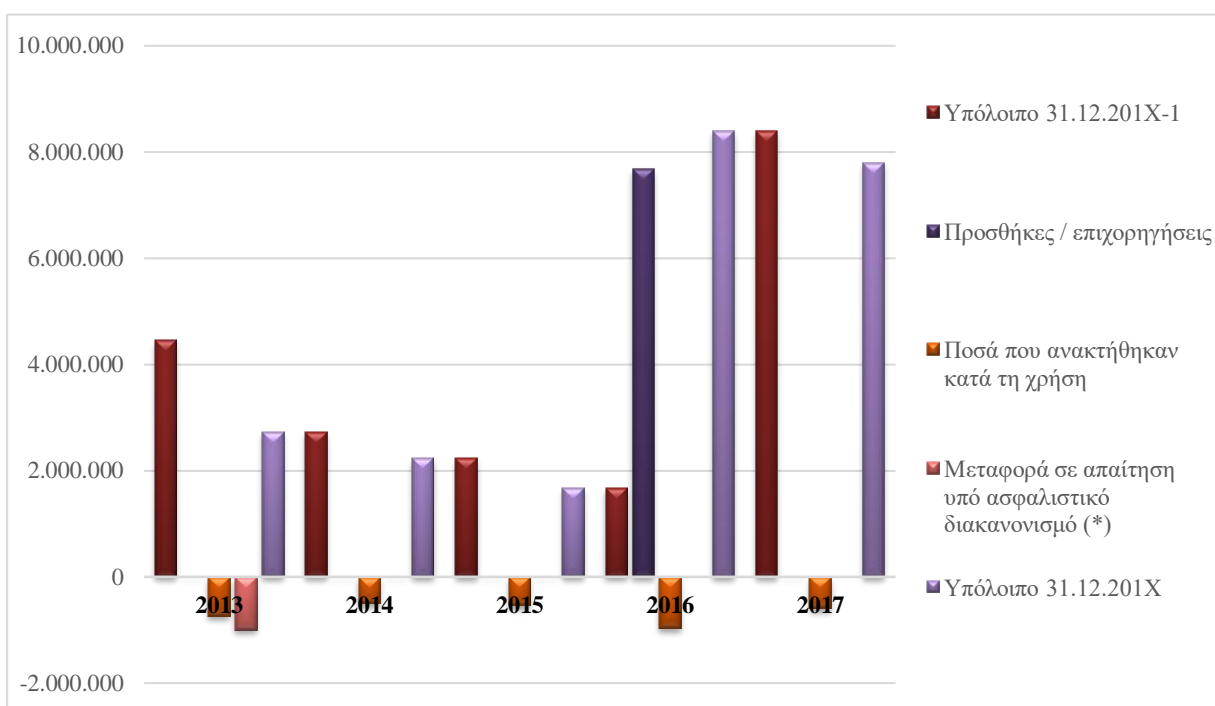
X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	548.109
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	548.109

Έτος 2016:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	962.850
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	962.850

Έτος 2017:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	595.093
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	595.093

Διάγραμμα 8.: Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΚΡΙ - ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε

Η κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και η κατάσταση συνολικών εσόδων εμφανίζονται ως εξής:

Πίνακας 17: Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Ενσώματα Πάγια	14.854	37.625	37.333	37.814	40.255
Σύνολο Μη Κυκλοφορούντων ΠΣ	15.242	38.054	38.163	40.172	41.049
Σύνολο Κυκλοφορούντων ΠΣ	45.559	31.937	31.547	36.149	41.371
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	60.801	69.991	69.709	76.321	82.419
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	35.488	39.057	40.939	45.191	49.512
Επιχορηγήσεις	2723	2227	1679	8398	7803
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	10.150	9.572	11.173	18.039	4.375
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	15.163	21.362	17.597	13.091	17.900
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	25.313	30.934	28.770	31.130	22.275
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	60.801	69.991	69.709	76.321	71.787

Πίνακας 18: Κατάσταση Αποτελεσμάτων 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.

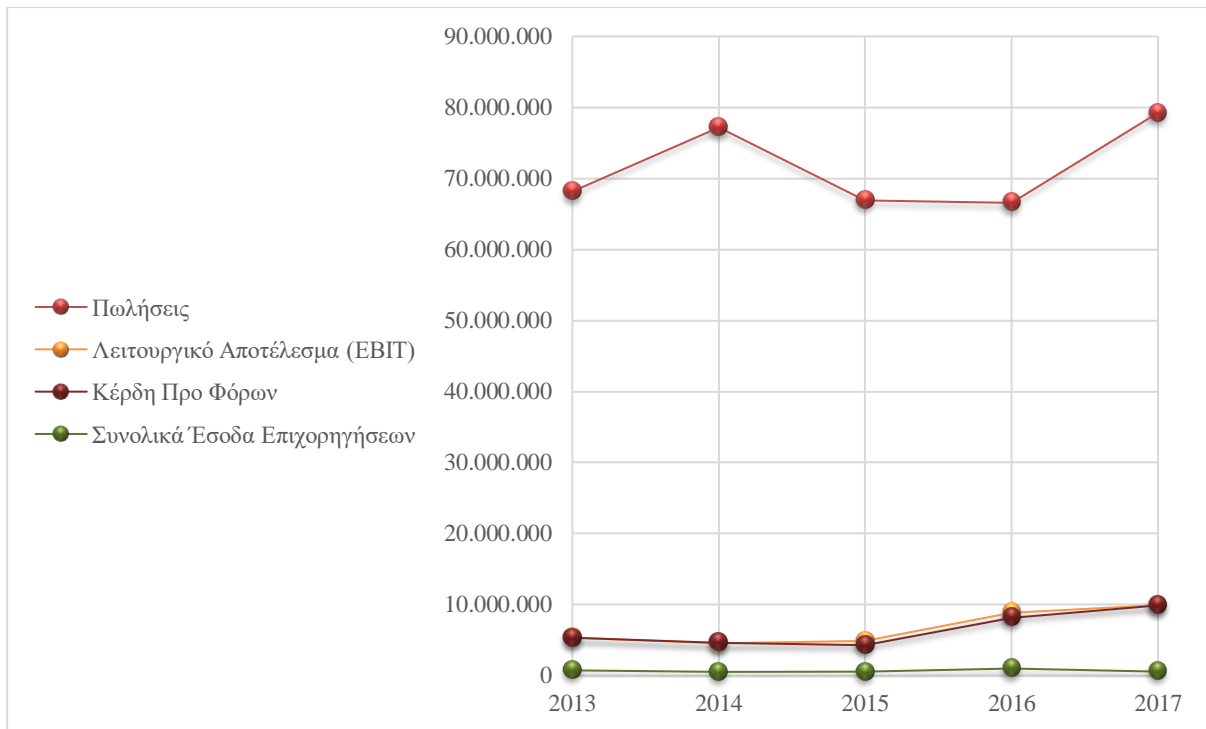
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Πωλήσεις	68.129	77.150	66.951	66.570	79.246
Άλλα Έσοδα / Έξοδα	-327	551	590	1.099	721
Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	740	495	548	963	595
Επιχορηγήσεις και Διάφορα Έσοδα Υπηρεσιών	36	41	19	48	7
Λειτουργικό Αποτέλεσμα EBIT	5.348	4.561	4.865	8.873	9.931
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(3)	(593)	(100)	(744)	(409)
Κέρδη Προ Φόρων	5.344	4.657	4.295	8.162	9.891

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται κάποιοι βασικοί αριθμοδείκτες για τους οποίους τα στοιχεία από τα οποία αποτελούνται επηρεάζονται από το ύψος των επιχορηγήσεων. Παρατηρούμε ότι η εταιρεία διαθέτει μία βιώσιμη, αποδοτική και κερδοφόρα εικόνα για την περίοδο 2013 – 2017. Μάλιστα αποτελεί μία από τις πιο υγιείς εταιρείες του Κλάδου Τροφίμων. Η εταιρεία όπως φαίνεται από τους αριθμοδείκτες της χρησιμοποιεί τα κεφάλαια της αποδοτικά αυξάνοντας την αξία προς τους μετόχους της, έχει μεγάλα περιθώρια λειτουργικού κέρδους με τα οποία μπορεί να καλύψει τις ανάγκες της αλλά και τους πιστωτές της.

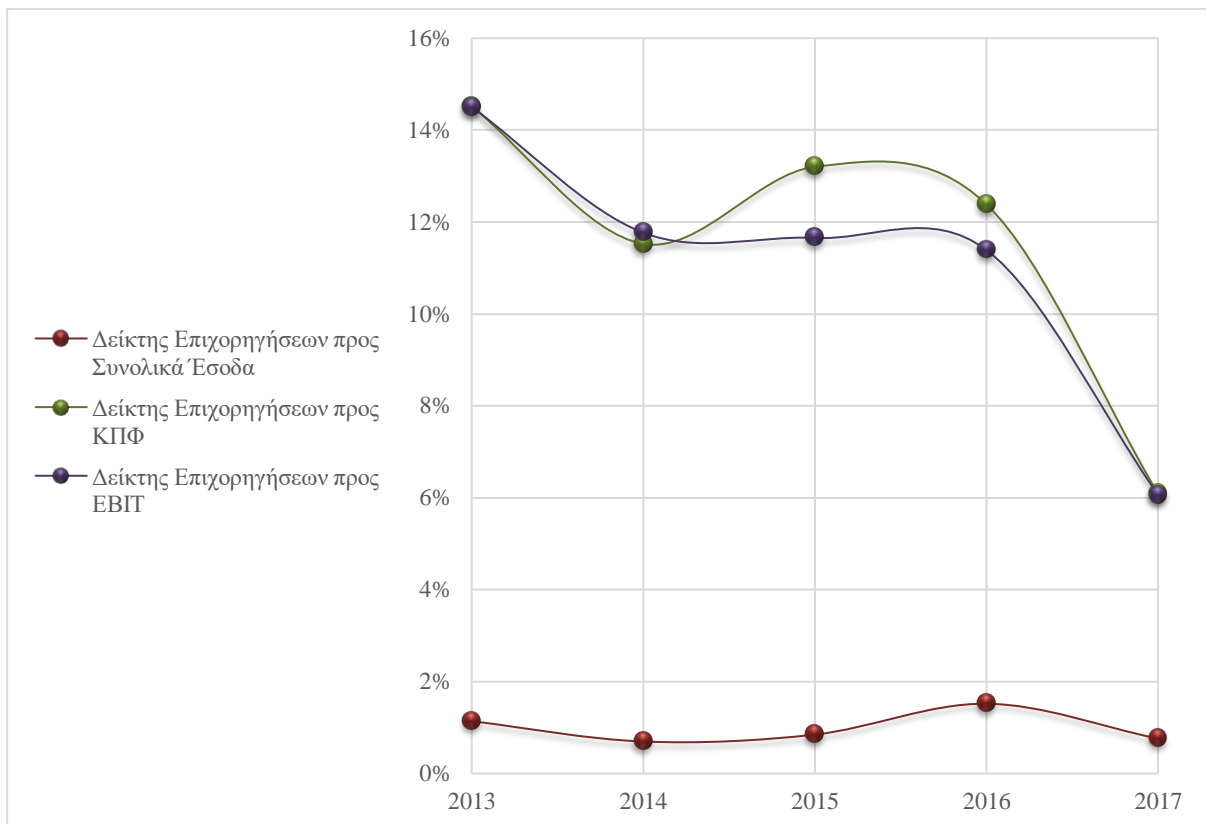
Πίνακας 19: Βασικοί Χρηματοοικονομικοί Δείκτες που επηρεάζονται από τις Επιχορηγήσεις 2013-2017, KPI – KPI A.B.E.E.

Αριθμοδείκτες	2013	2014	2015	2016	2017	Μέσος Όρος Πενταετίας
Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους	8%	6%	7%	13%	13%	8%
Δείκτης Περιθωρίου ΚΠΦ	8%	6%	6%	12%	12%	8%
Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων ROE	15%	12%	10%	18%	20%	15%
Δείκτης Αποδοτικότητας Επενδύσεων (ROA)	9%	7%	6%	10,7%	14%	9%
Δείκτης Απόδοσης Επενδύσεων (Εξίσωση Du Pont)	9%	7%	7%	12%	12%	9%
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	1537	8	49	12	24	1537
Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης	2	2	2	2	1	2
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς Συνολικά Έσοδα	1%	1%	1%	2%	1%	1%
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς ΚΠΦ	15%	12%	13%	12%	6%	15%
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς EBIT	15%	12%	12%	11%	6%	15%

Ο μέσος όρος συμμετοχής στα συνολικά έσοδα είναι ίσος με 1%. Το ποσοστό συμμετοχής των εσόδων από επιχορηγήσεις στα Κέρδη προ Φόρων και στο EBIT για την περίοδο 2013 – 2017 είναι κατά μέσο όρο της τάξεως του 15%. Οι δείκτες που αφορούν επιχορηγήσεις διαχρονικά παρουσιάζουν μία μικρή πτωτική πορεία με μία μέση μεταβολή 1%, διότι η αύξηση των ΚΠΦ, του EBIT και των πωλήσεων είναι μεγαλύτερη από την αύξηση των εσόδων από επιχορηγήσεις.

Διάγραμμα 9.: Διαχρονική Εξέλιξη Βασικών Μεγεθών Αποτελεσμάτων 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.

Διάγραμμα 10.: Διαχρονική Εξέλιξη Αριθμοδεικτών Εσόδων από Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.

5.4.3 Περίπτωση Μη Λήψης Επιχορηγήσεων και Σύγκριση Κερδοφορίας

Στην περίπτωση όπου η εταιρεία δεν είχε λάβει την επιχορήγηση και είχε προχωρήσει στην αγορά ενσώματων περιουσιακών στοιχείων μόνο με ίδια συμμετοχή, καθώς και στην εκπαίδευση του προσωπικού με δικά της έξοδα, από τη στιγμή μάλιστα που οι αποσβέσεις των παγίων παραμένουν ίδιες λόγω της μεθόδου παρουσίασης, η κατάσταση συνολικών εσόδων θα εμφανίζονταν ως εξής:

Πίνακας 20: Κατάσταση Αποτελεσμάτων χωρίς Επιχορηγήσεις 2013-2017, KPI – KPI A.B.E.E.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Πωλήσεις	68.129	77.150	66.951	66.570	79.246
Άλλα Έσοδα / Έξοδα	-1.102	14	23	88	119
Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	-	-	-	-	-
Επιχορηγήσεις και Διάφορα Έσοδα Υπηρεσιών	-	-	-	-	-
Λειτουργικό Αποτέλεσμα (EBIT)	4.572	4.024	4.298	7.862	9.329
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(3)	(593)	(100)	(744)	(409)
Κέρδη Προ Φόρων	4.568	4.120	3.728	7.151	9.288

Από τη σύγκριση των αριθμοδεικτών που παρουσιάζονται παρακάτω στο **Διάγραμμα 11** και στον **Πίνακα 21** προκύπτουν τα εξής:

Ο δείκτης Λειτουργικών Κερδών ή Περιθωρίου Πωλήσεων για την περίοδο 2013 – 2017 παρουσιάζει ένα μέσο όρο πενταετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων λίγο μεγαλύτερο του 9%, όπως και στην περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ο δείκτης παρουσιάζει ένα μέσο όρο λίγο μικρότερο της τάξεως του 9%. Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών κυμαίνεται στο 1% κάτι που σημαίνει ότι το κέρδος προ τόκων και φόρων της επιχείρησης για κάθε ένα ευρώ καθαρών πωλήσεων που πραγματοποιεί είναι κατά 1% μεγαλύτερο στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων, δηλαδή οι δραστηριότητες των αγορών, της παραγωγής και διάθεσης της επιχείρησης είναι πιο αποδοτικές.

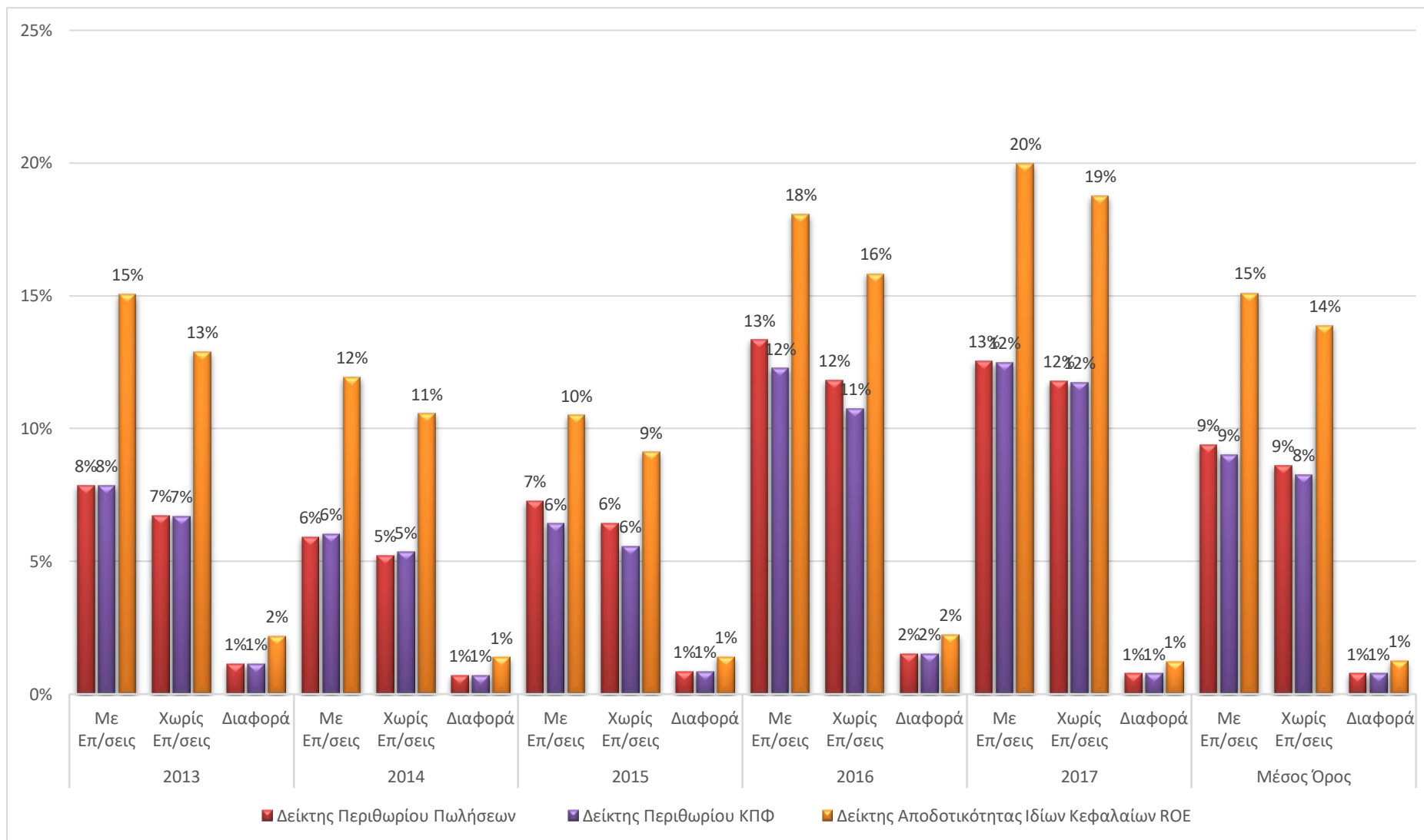
Ο δείκτης Προ Φόρων Περιθώριο Κέρδους για την περίοδο 2013 – 2017 παρουσιάζει ένα μέσο όρο πενταετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων ίσο με 9%, ενώ στην

περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ο δείκτης παρουσιάζει ένα μέσο όρο της τάξεως του 8%. Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών κυμαίνεται στο 1% κάτι που σημαίνει ότι για πωλήσεις αξίας 100 ευρώ, η επιχείρηση κερδίζει, πριν την αφαίρεση των φόρων, 1 ευρώ περισσότερο όταν λαμβάνει επιχορηγήσεις.

Ο δείκτης Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων ROE για την περίοδο 2013 – 2017 παρουσιάζει ένα μέσο όρο πενταετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων ίσο με 15%, ενώ και στην περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ο δείκτης παρουσιάζει ένα μέσο όρο της τάξεως του 14%. Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών και εδώ κυμαίνεται στο 1% κάτι που σημαίνει ότι η εταιρεία πετυχαίνει κατά 1% μεγαλύτερη απόδοση ιδίων κεφαλαίων όταν λαμβάνει επιχορηγήσεις.

Όσον αφορά τον δείκτη Κάλυψης Τόκων ο μέσος όρος πενταετίας στην περίπτωση λήψης επιχορηγήσεων ισούται με 326, ενώ στην περίπτωση μη λήψης επιχορηγήσεων ισούται με 279. Η μέση διαφορά μεταξύ των δεικτών κυμαίνεται στο 47 κάτι που σημαίνει ότι η εταιρεία μπορεί να εξοφλεί τους τόκους των ξένων κεφαλαίων της κατά 47 φορές περισσότερο όταν λαμβάνει έσοδα από επιχορηγήσεις.

Γενικά παρατηρούμε ότι η διαφορά μεταξύ των δεικτών στις δύο περιπτώσεις είναι μεγαλύτερη κατά 1% περίπου κατά τη διάρκεια της πενταετίας όσον αφορά την κερδοφορία της. Ενώ για την ικανότητά της να αποπληρώνει τους τόκους των πιστωτών της υπάρχει αισθητά μεγάλη διαφορά μεταξύ των δύο περιπτώσεων.

Διάγραμμα 11.: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.

Πίνακας 21¹³: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, ΚΡΙ – ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.

Δείκτες Κερδοφορίας (%)	2013			2014			2015			2016			2017			Μέσος Όρος		
	ΜΕ ¹⁴	ΧΕ ¹⁵	Δ ¹⁶	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ
Δείκτης Λειτουργικών Κερδών προς Πωλήσεις	8	7	1	6	5	1	7	6	1	13	12	2	13	12	1	9	9	1
Δείκτης Προ Φόρων Περιθωρίου Κέρδους	8	7	1	6	5	1	6	6	1	12	11	2	12	12	1	9	8	1
Δείκτης Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων ROE	15	13	2	12	11	1	10	9	1	18	16	2	20	19	1	15	14	1
(φορές)																		
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	1537	1314	223	8	7	1	49	43	6	12	11	1	24	23	1	326	279	46

¹³ Τα ποσά των δεικτών είναι στρογγυλοποιημένα και οι διαφορές μεταξύ των στηλών είναι υπολογισμένες στο Excel και συνεπώς στρογγυλοποιημένες.

¹⁴ ΜΕ: Με Επιχορηγήσεις

¹⁵ ΧΕ: Χωρίς Επιχορηγήσεις

¹⁶ Δ: Διαφορά

5.5 ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

5.5.1 Προφίλ

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε. με έδρα τη Σίνδο του νομού Θεσσαλονίκης έχει ως κύριες δραστηριότητες την παραγωγή και διάθεση καταψυγμένων λαχανικών συμβατικής αλλά και βιολογικής γεωργίας, μείγματα λαχανικών, καθώς και προϊόντα ντομάτας και φρέσκες σαλάτες. Η εταιρία έχει δυναμική παρουσία στο εξωτερικό σε αγορές της Ευρώπης, της Αμερικής και της Μέσης Ανατολής. Εφαρμόζει ένα σύστημα «ολοκληρωμένης αγροτικής διαχείρισης» στο πλαίσιο της «συμβολαιακής γεωργίας» ώστε να διασφαλίζεται η βέλτιστη ποιότητα και η μέγιστη ασφάλεια. Η εταιρεία δίνει εξέχουσα σημασία στην καινοτομία, στην ποιότητα, στην έρευνα/ανάπτυξη και στο ανθρώπινο δυναμικό της. (Ετήσια Οικονομική Έκθεση ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε., 2017)

5.5.2 Παρουσίαση και Διαχρονική Επίδραση Επιχορηγήσεων

Σύμφωνα με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας για τα έτη 2013 - 2017, οι οποίες καταρτίζονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε. έχει λάβει κρατικές επιχορηγήσεις παγίων και επιδοτήσεις τις οποίες αναγνωρίζει όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι οι επιχορηγήσεις θα εισπραχθούν και ότι η εταιρεία θα συμμορφωθεί με τους προβλεπόμενους όρους.

Η εταιρεία, όπως ορίζει το Πρότυπο, γνωστοποιεί στις σημειώσεις της, την μέθοδο με την οποία αναγνωρίζει της επιχορηγήσεις και αναφέρει ότι: *«Οι επιχορηγήσεις που αφορούν πάγια καταχωρούνται ως έσοδα επομένων χρήσεων και μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, σε ισόποσες ετήσιες δόσεις, βάσει, της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των επιχορηγούμενων παγίων. Οι επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, καταχωρούνται αφαιρετικά αυτών των εξόδων, κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, για την συστηματική συσχέτισή τους με τα επιχορηγούμενα έξοδα».*

Σύμφωνα με τις Ετήσιες Οικονομικές Εκθέσεις για την τελευταία πενταετία (2013 – 2017) καθώς και έναν επαναυπόλογισμό, η ανάλυση του λογαριασμού «Επιχορηγήσεις» έχει ως εξής:

Πίνακας 22: Επαναυπολογισμός Επιχορηγήσεων 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ
Α.Β.Ε.Ε.

Επιχορηγήσεις Ενσώματων Παγίων	2013	2014	2015	2016	2017
	2.245.00	2.086.00	1.930.00	1.778.00	1.634.00
Υπόλοιπο 01.01.20X-1	0	0	0	0	0
Προσθήκες / επιχορηγήσεις	0	0	0	0	0
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	<u>-159.000</u>	<u>-156.000</u>	<u>-152.000</u>	<u>-144.000</u>	<u>-140.000</u>
	2.086.00	1.930.00	1.778.00	1.634.00	1.494.00
Υπόλοιπο 31.12.201X-1	0	0	0	0	0
Προσθήκες / επιχορηγήσεις	0	0	0	0	68.000
Συγχώνευση θυγατρικής	0	0	0	0	1.336.00
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	<u>-156.000</u>	<u>-152.000</u>	<u>-144.000</u>	<u>-140.000</u>	<u>-144.000</u>
	<u>1.930.00</u>	<u>1.778.00</u>	<u>1.634.00</u>	<u>1.494.00</u>	<u>2.754.00</u>
Υπόλοιπο 31.12.201X	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Η εταιρεία θα αναγνωρίσει την προσθήκη στις επιχορηγήσεις λόγω συγχώνευσης με θυγατρική εταιρεία για το έτος 2017 κατά το ποσό των 1.336.000 € κάνοντας την ακόλουθη λογιστική εγγραφή ώστε να αυξηθεί ο λογαριασμός των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων μείον τις αποσβέσεις στο ποσό των 2.754.000 €:

X: Καταθέσεις Όψεως	1.336.000
Π: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	1.336.000

Για το έτος 2017 αναγνωρίζει προσθήκη στις επιχορηγήσεις από προγράμματα επιδοτήσεων ύψους 68.000 €, τα οποία όμως αποσβένει εντός της χρήσης. Είναι πιθανόν ο λογιστικός αυτός χειρισμός να μην είναι ορθός. Από τη στιγμή που το ποσό αποσβένεται εξολοκλήρου εντός της χρήσης δεν θα έπρεπε να πιστωθεί στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Αντίθετα θα έπρεπε να γίνει συσχέτιση με τα αντίστοιχα έξοδα που αφορά.

Για την αναγνώριση εσόδου μέσω των αποσβέσεων των επιχορηγήσεων διενεργήθηκαν οι ακόλουθες λογιστικές εγγραφές:

Έτος 2013:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	156.000
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	156.000

Έτος 2014:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	152.000
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	152.000

Έτος 2015:

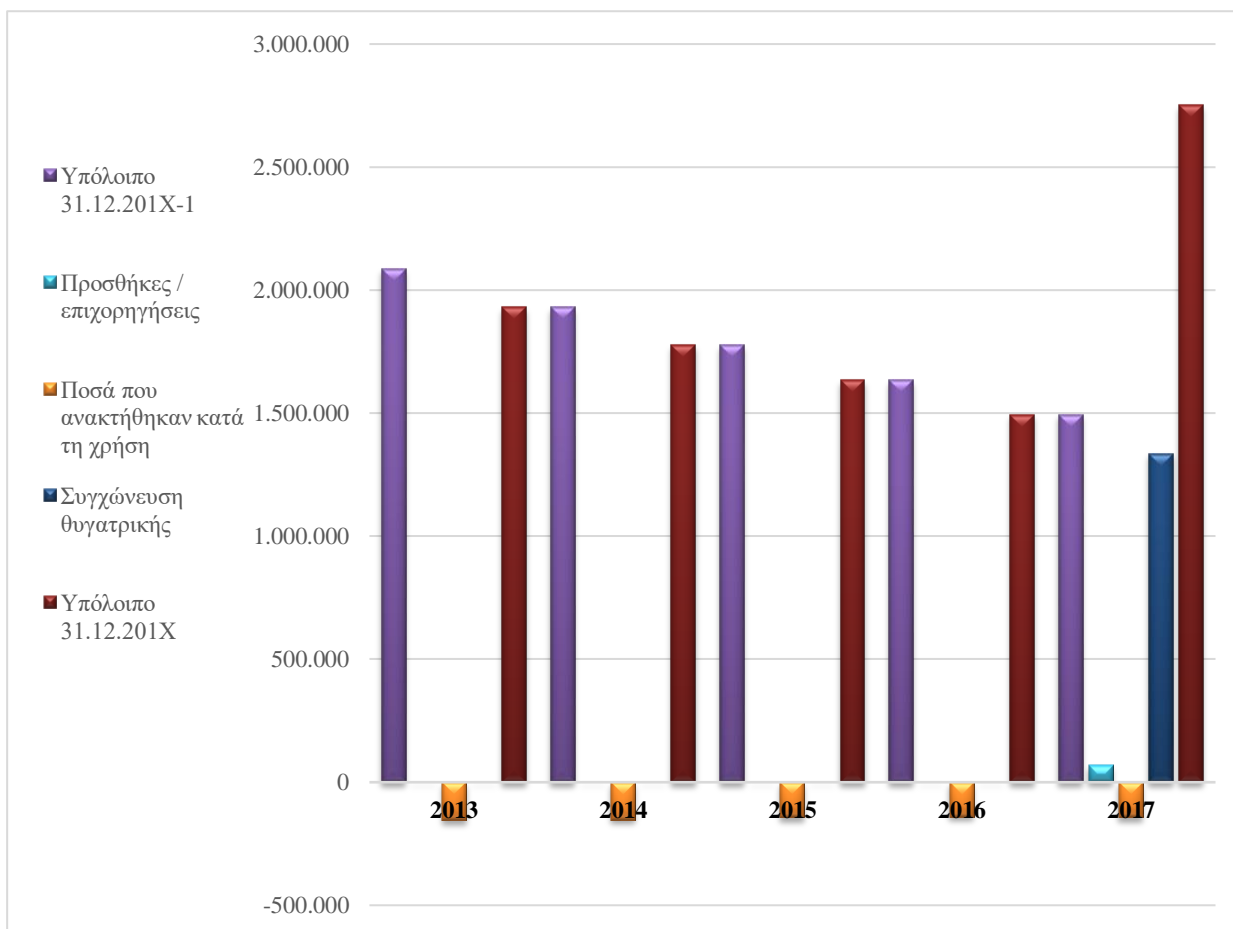
X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	144.000
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	144.000

Έτος 2016:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	140.000
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	140.000

Έτος 2017:

X: Έσοδα Επόμενων Χρήσεων	144.000
Π: Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	144.000

Διάγραμμα 12.: Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε

Η κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και η κατάσταση συνολικών εσόδων εμφανίζονται ως εξής:

Πίνακας 23: Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Ενσώματα Πάγια	33.367	32.228	33.244	33.808	38.104
Σύνολο Μη Κυκλοφορούντων ΠΣ	83.661	79.062	79.992	81.338	83.322
Σύνολο Κυκλοφορούντων ΠΣ	56.782	65.620	76.473	82.979	88.716
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	140.443	144.682	156.465	164.317	172.038
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	61.665	65.266	69.770	72.679	79.106
Επιχορηγήσεις	1.930	1.778	1.634	1.494	2.754
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	5.867	7.337	7.797	8.791	10.639
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	72.911	72.079	78.898	82.847	82.293
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	78.778	79.416	86.695	91.638	92.932
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	140.443	144.682	156.465	164.317	172.038

Πίνακας 24: Κατάσταση Αποτελεσμάτων 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

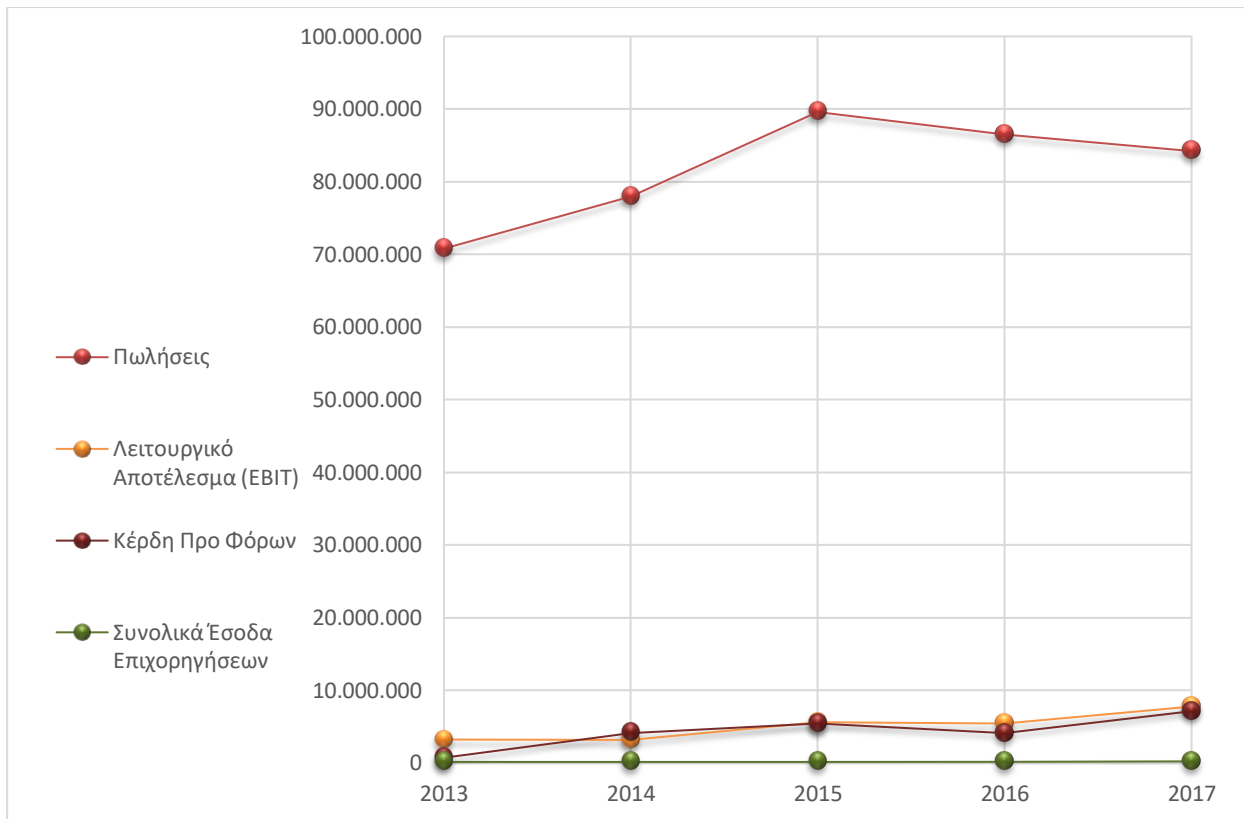
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Πωλήσεις	70.788	77.966	89.590	86.521	84.210
Άλλα Έσοδα / Έξοδα	5.133	5.437	4.421	5.185	4.649
Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	156	152	144	140	144
Επιδότησεις	0	0	0	0	59
Λειτουργικό Αποτέλεσμα ΕΒΙΤ	3.204	3.153	5.570	5.436	7.750
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(3.061)	(3.041)	(2.967)	(3.030)	(3.096)
Κέρδη Προ Φόρων	704	4.116	5.402	4.086	7.108

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται βασικοί που επηρεάζονται από το ύψος των επιχορηγήσεων. Η εταιρεία παρουσιάζεται να λειτουργεί με τρόπο βιώσιμο, αποδοτικό και κερδοφόρο για την περίοδο 2013 – 2017.

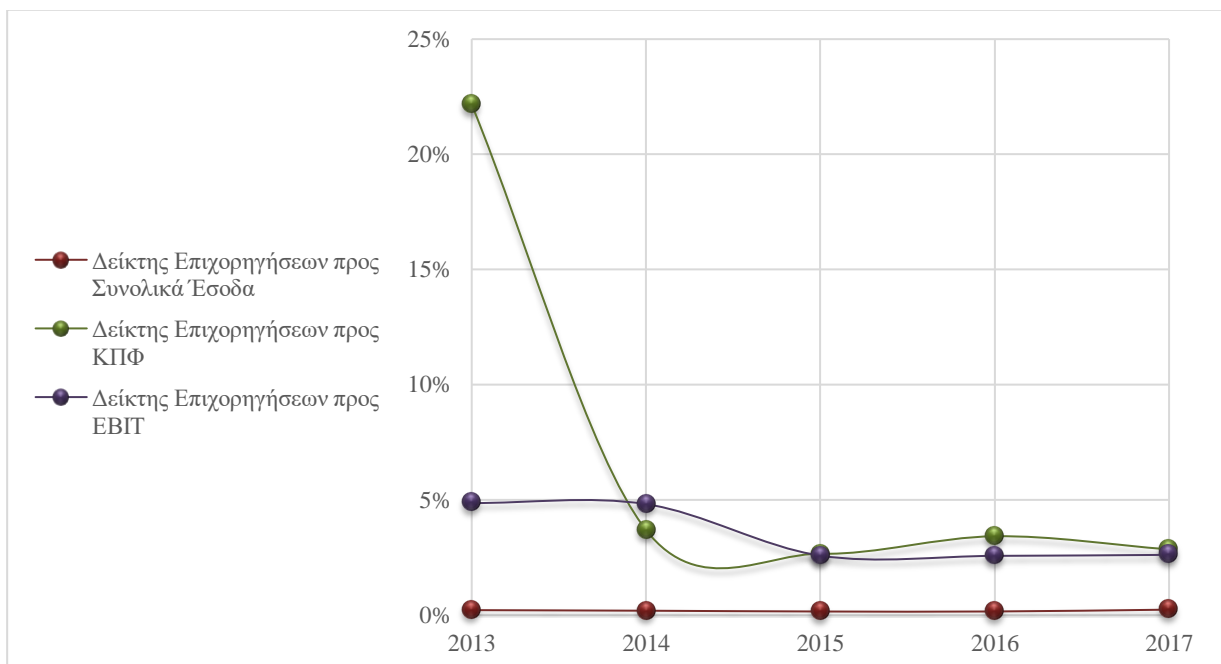
Πίνακας 25: Βασικοί Χρηματοοικονομικοί Δείκτες που επηρεάζονται από τις Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

Αριθμοδείκτες	2013	2014	2015	2016	2017	Μέσος Όρος Πενταετίας
Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους	5%	4%	6%	6%	9%	6%
Δείκτης Περιθωρίου ΚΠΦ	1%	5%	6%	5%	8%	5%
Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων ROE	1%	6%	8%	6%	9%	6%
Δείκτης Αποδοτικότητας Επενδύσεων (ROA)	1%	3%	3%	2,5%	4%	3%
Δείκτης Απόδοσης Επενδύσεων (Εξίσωση Du Pont)	2%	2%	4%	3%	5%	3%
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	1	1	2	2	3	2
Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης	2	2	2	2	2	2
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς Συνολικά Έσοδα	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς ΚΠΦ	22%	4%	3%	3%	3%	7%
Δείκτης Επιχορηγήσεων προς EBIT	5%	5%	3%	3%	3%	3%

Όπως φαίνεται ο μέσος όρος συμμετοχής των εσόδων από επιχορηγήσεις στα συνολικά έσοδα είναι σχεδόν μηδενικός αφού το ποσό των εσόδων από επιχορηγήσεις, και γενικά οι επιχορηγήσεις είναι αναλογικά μικρός σε σχέση με τα υπόλοιπα οικονομικά μεγέθη της εταιρείας. Οι άλλοι δύο δείκτες εσόδων από επιχορηγήσεις προς τα ΚΠΦ και προς το EBIT παρουσιάζουν μία σχετική σταθερότητα κατά τη διάρκεια της πενταετίας με εξαίρεση το 2013 λόγω των μειωμένων ΚΠΦ. Πάντως και οι 3 δείκτες παίρνουν πολύ μικρές τιμές σε σχέση με τις προηγούμενες τρεις εταιρείες λόγω της μικρής αναλογίας επιχορηγήσεων προς περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και κύκλο εργασιών.

Διάγραμμα 13.: Διαχρονική Εξέλιξη Βασικών Μεγεθών Αποτελεσμάτων 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

Διάγραμμα 14.: Διαχρονική Εξέλιξη Αριθμοδεικτών Εσόδων από Επιχορηγήσεις 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

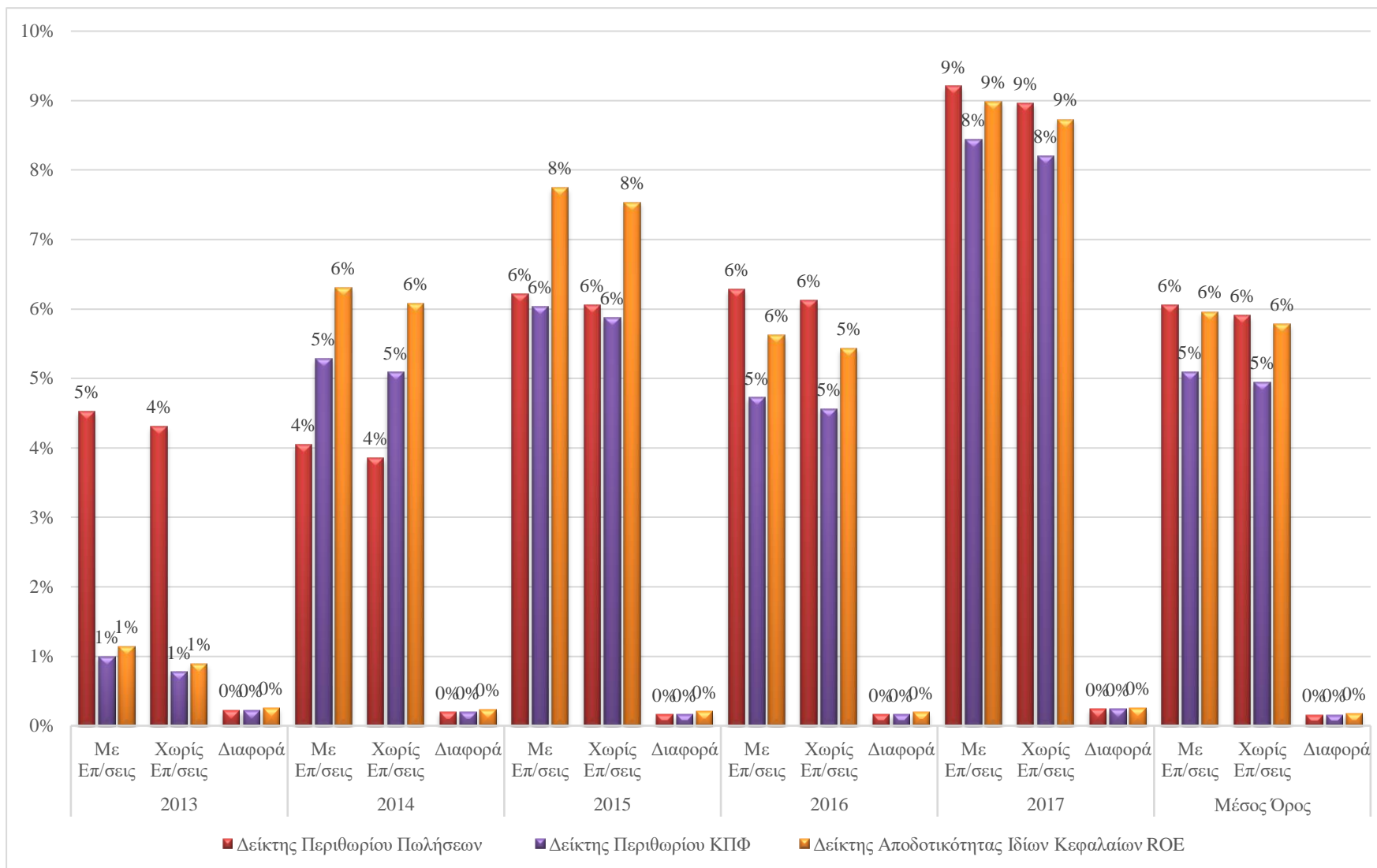
5.5.3 Περίπτωση Μη Λήψης Επιχορηγήσεων και Σύγκριση Κερδοφορίας

Στην περίπτωση όπου η εταιρεία δεν είχε λάβει την επιχορήγηση και είχε προχωρήσει στην αγορά ενσώματων περιουσιακών στοιχείων μόνο με ίδια συμμετοχή, η κατάσταση συνολικών εσόδων θα εμφανίζονταν ως εξής:

Πίνακας 26: Κατάσταση Αποτελεσμάτων χωρίς Επιχορηγήσεις 2013-2017,
ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015	2016	2017
(ποσά σε χιλ. €)					
Πωλήσεις	70.788	77.966	89.590	86.521	84.210
Άλλα Έσοδα / Έξοδα	4.977	5.285	4.277	5.045	4.446
Αποσβέσεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	-	-	-	-	-
Επιδότησεις	-	-	-	-	-
Λειτουργικό Αποτέλεσμα (EBIT)	3.048	3.001	5.426	5.296	7.547
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(3.061)	(3.041)	(2.967)	(3.030)	(3.096)
Κέρδη Προ Φόρων	548	3.964	5.258	3.946	6.905

Από τη σύγκριση των αριθμοδεικτών που παρουσιάζονται παρακάτω στο **Σχήμα 15** και στον **Πίνακα 28** προκύπτει ότι οι διαφορές μεταξύ των δεικτών στις δύο περιπτώσεις είναι σχεδόν μηδενικές κατά την περίοδο 2013 – 2015 διότι το ύψος των επιχορηγήσεων και των αντίστοιχων εσόδων είναι ιδιαίτερα χαμηλό σε σχέση με τα υπόλοιπα οικονομικά μεγέθη.

Διάγραμμα 15.: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

Πίνακας 27¹⁷: Σύγκριση Βασικών Αριθμοδεικτών Κερδοφορίας 2013-2017, ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

Δείκτες Κερδοφορίας	2013			2014			2015			2016			2017			Μέσος Όρος		
	ΜΕ ¹⁸	ΧΕ ¹⁹	Δ ²⁰	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ	ΜΕ	ΧΕ	Δ
(%)																		
Δείκτης Λειτουργικών Κερδών προς Πωλήσεις	5	4	0	4	4	0	6	6	0	6	6	0	9	9	0	6	6	0
Δείκτης Προ Φόρων Περιθωρίου Κέρδους	1	1	0	5	5	0	6	6	0	5	5	0	8	8	0	5	5	0
Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων ROE	1	1	0	6	6	0	8	8	0	6	5	0	9	9	0	6	6	0
(φορές)																		
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	1	1	0	1	1	0	2	2	0	2	2	0	3	2	0	2	2	0

¹⁷ Τα ποσά των δεικτών είναι στρογγυλοποιημένα και οι διαφορές μεταξύ των στηλών είναι υπολογισμένες στο Excel και συνεπώς στρογγυλοποιημένες.

¹⁸ ΜΕ: Με Επιχορηγήσεις

¹⁹ ΧΕ: Χωρίς Επιχορηγήσεις

²⁰ Δ: Διαφορά

5.6 Συμπεράσματα Μελετών Περίπτωσης

Από την ανάλυση που προηγήθηκε δεν μπορούμε να γενικεύσουμε τα συμπεράσματα της παρούσας μελέτης λόγω του μικρού αριθμού των εταιρειών που αναλύθηκαν. Αυτό οφείλεται αφενός στον μικρό αριθμό εταιρειών που δημοσιεύουν τις οικονομικές καταστάσεις τους και λαμβάνουν επιχορηγήσεις και αφετέρου στην ελλιπή πληροφόρηση που παρέχουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων σχετικά με τις επιχορηγήσεις που λαμβάνουν. Παρ' όλα αυτά, τα ποσοτικά συμπεράσματα περί της επίδρασης των επιχορηγήσεων στην κερδοφορία των εταιρειών που αναλύθηκαν είναι τα εξής (Πίνακας 29):

1. Η κερδοφορία των εταιρειών επηρεάζεται θετικά από τις επιχορηγήσεις.
2. Ωστόσο όσο μικρότερο είναι το ύψος των εσόδων από επιχορηγήσεις σε σχέση με τα αποτελεσματικά μεγέθη της εταιρείας (Κύκλος Εργασιών, Κέρδη προ Φόρων, EBIT) η επίδραση αυτή θεωρείται αμελητέα.

Όσον αφορά τα ποιοτικά συμπεράσματα της μελέτης, προκειμένου αυτά να είναι πιο αντιπροσωπευτικά για τον κλάδο των τροφίμων λήφθηκαν υπόψιν όλες οι εισηγμένες στο Χ.Α.Α. εταιρείες που συμμετέχουν στον κλάδο των τροφίμων. Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των εταιρειών παρουσιάζονται στον Πίνακα 30. Τα στοιχεία αντλήθηκαν από τις Ετήσιες Οικονομικές Εκθέσεις των εταιρειών. Τα συμπεράσματα είναι τα εξής:

1. Από τις 14 εταιρείες του κλάδου το 64% (9 εταιρείες) έχει λάβει κάποιου είδους επιχορήγηση ενώ το 36% όχι.
2. Από τις 9 εταιρείες που έλαβαν επιχορηγήσεις το 67% έχει λάβει δύο τύπους επιχορηγήσεων, δηλαδή επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία και επιχορηγήσεις που αφορούν αποτελέσματα. Από τις υπόλοιπες 3 εταιρείες (33%) οι δύο έχουν λάβει μόνο επιχορηγήσεις που αφορούν πάγια περιουσιακά στοιχεία ενώ η 1 έχει λάβει μόνο επιχορηγήσεις που αφορούν αποτελέσματα.
3. Το 100% των εταιρειών που έλαβαν επιχορηγήσεις που αφορούν πάγια περιουσιακά στοιχεία τις παρουσίασαν με τη μέθοδο του αναβαλλόμενου εσόδου. Ομοίως το 100% των εταιρειών παρουσίασαν τις επιχορηγήσεις που αφορούν αποτελέσματα στα λοιπά έσοδα κατά την περίοδο που έλαβε χώρα το αντίστοιχο έξοδο.
4. Οι επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία υπάγονται σε διατάξεις Αναπτυξιακών και Επενδυτικών Νόμων (1892/1990, 3299/2004, 3908/2011).

5. Το 33% σχεδόν των εταιρειών που έλαβαν επιχορηγήσεις δεν παρέχει επαρκή πληροφόρηση όπως ορίζει το ΔΛΠ 20 όσον αφορά είτε το ύψος της επιχορήγησης ή ακόμη και μέθοδο παρουσίασης που χρησιμοποιεί.

Πίνακας 28: Συγκεντρωτικά Στοιχεία Μελέτης Περίπτωσης για την περίοδο 2013-2017

	Έσοδα Επιχορηγή- σεων προς Συνολικά Έσοδα	Έσοδα Επιχορηγή- σεων προς ΚΠΦ	Έσοδα Επιχορηγή- σεων προς EBIT	Μέση Διαφορά Δείκτη Περιθωρίου Πωλήσεων	Μέση Διαφορά Δείκτη Περιθωρίου ΚΠΦ	Μέση Διαφορά Δείκτη ROE	Μέση Διαφορά Δείκτη Κάλυψης Τόκων
CAMPUS A.E.	2%	37%	26%	2%	2%	3%	1
ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	1%	49%	43%	1%	1%	2%	0
ΚΡΙ - ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.	1%	12%	11%	1%	1%	1%	47
ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	0%	7%	3%	0%	0%	0%	0

Πίνακας 29: Ποιοτικά Στοιχεία Επιχορηγήσεων ανά Εταιρεία.

Οικονομική Οντότητα	Λήψη Επιχορηγήσεων	Λογιστικό Πλαίσιο	Τύπος Επιχορήγησης	Παρουσίαση	Υπαγωγή Επενδυτικού Σχεδίου	Επαρκής Πληροφόρηση
CAMPUS A.E.	ΝΑΙ	ΔΠΧΑ	Επιχορηγήσεις που Αφορούν Περιουσιακά Στοιχεία	Αναβαλλόμενο Έσοδο	1892/1990, 1257/99,3299/2004	ΝΑΙ
			Επιχορηγήσεις που Αφορούν Αποτελέσματα	Λοιπά Έσοδα	-	
ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	ΝΑΙ	ΔΠΧΑ	Επιχορηγήσεις που Αφορούν Περιουσιακά Στοιχεία	Αναβαλλόμενο Έσοδο	1892/1990, 1257/99,3299/2004	ΝΑΙ
			Επιχορηγήσεις που Αφορούν Αποτελέσματα	Λοιπά Έσοδα	-	
ΚΡΙ - ΚΡΙ Α.Β.Ε.Ε.	ΝΑΙ	ΔΠΧΑ	Επιχορηγήσεις που Αφορούν Περιουσιακά Στοιχεία	Αναβαλλόμενο Έσοδο	3299/2004, 3908/2011	ΝΑΙ
			Επιχορηγήσεις που Αφορούν Αποτελέσματα	Λοιπά Έσοδα	-	
ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	ΝΑΙ	ΔΠΧΑ	Επιχορηγήσεις που Αφορούν Περιουσιακά Στοιχεία	Αναβαλλόμενο Έσοδο	3299/2004	ΝΑΙ
			Επιχορηγήσεις που Αφορούν Αποτελέσματα	Λοιπά Έσοδα	-	
ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	ΝΑΙ	ΔΠΧΑ	Επιχορηγήσεις που Αφορούν Περιουσιακά Στοιχεία	Αναβαλλόμενο Έσοδο	Δεν αναφέρεται	ΌΧΙ
ΕΒΖ Α.Ε.	ΌΧΙ	ΔΠΧΑ	N/A	N/A	N/A	N/A
ΠΕΡΣΕΥΣ Α.Β.Ε.Ε.	ΌΧΙ	ΔΠΧΑ	N/A	N/A	N/A	N/A
ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	ΝΑΙ	ΔΠΧΑ	Επιχορηγήσεις που Αφορούν Περιουσιακά Στοιχεία	Αναβαλλόμενο Έσοδο	3299/2004	ΝΑΙ
			Επιχορηγήσεις που Αφορούν Αποτελέσματα	Λοιπά Έσοδα	-	
Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	ΝΑΙ	ΔΠΧΑ	Επιχορηγήσεις που Αφορούν Περιουσιακά Στοιχεία	Αναβαλλόμενο Έσοδο	Δεν αναφέρεται	ΌΧΙ
			Επιχορηγήσεις που Αφορούν Αποτελέσματα	Λοιπά Έσοδα	-	
ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε.	ΝΑΙ	ΔΠΧΑ	Επιχορηγήσεις που Αφορούν Αποτελέσματα	Λοιπά Έσοδα	-	ΌΧΙ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	ΌΧΙ	ΔΠΧΑ	N/A	N/A	N/A	N/A
ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.	ΌΧΙ	ΔΠΧΑ	N/A	N/A	N/A	N/A
ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ ΑΕ	ΌΧΙ	ΔΠΧΑ	N/A	N/A	N/A	N/A
ΥΙΟΙ Ε. ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΟΥ Α.Ε.	ΝΑΙ	ΔΠΧΑ	Επιχορηγήσεις που Αφορούν Περιουσιακά Στοιχεία	Αναβαλλόμενο Έσοδο	3299/2004	ΝΑΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Το ζήτημα των κρατικών επιχορηγήσεων ξεκίνησε να κεντρίζει το ενδιαφέρον κάποιων μελετητών τα τελευταία χρόνια λόγω της ευρείας εφαρμογής τους ως κίνητρο για την αύξηση των επενδύσεων. Σύμφωνα με την υπάρχουσα βιβλιογραφία η κρατική επιχορήγηση είναι ένας μηχανισμός χρηματοδότησης που επιτρέπει τη διανομή πόρων ή κεφαλαίων σε έναν αποδέκτη ως αντάλλαγμα τη συμμόρφωση του με τους όρους και τις προϋποθέσεις της επιχορήγησης. Μια επιχορήγηση επιβάλλει όρους στον αποδέκτη και μπορεί να τροποποιηθεί μονομερώς ή / και να τερματιστεί κατά την κρίση της κυβέρνησης. Τα πλεονεκτήματα των κρατικών επιχορηγήσεων περιλαμβάνουν τη δυνατότητα των κυβερνήσεων να καλύπτουν το κόστος, τα κονδύλια μπορούν να στοχεύουν σε συγκεκριμένους τομείς και μπορούν να αποτελέσουν ελκυστική εναλλακτική πηγή χρηματοδότησης για τους επιλέξιμους υποψηφίους. Τα μειονεκτήματα των κρατικών επιχορηγήσεων περιλαμβάνουν την μεροληπτική απόδοση των επιχορηγήσεων αφού τα κονδύλια μπορούν να κατευθύνονται σε περιοχές πολιτικής πίεσης και όχι σε περιοχές με τις μεγαλύτερες ανάγκες, η χρηματοδότηση μπορεί να ακυρωθεί κατά την κρίση της κυβέρνησης και συνεπώς η βιωσιμότητα των έργων μπορεί να κινδυνεύσει, μπορεί να θεωρηθούν ως δώρο που οδηγεί σε μειωμένη προσπάθεια εκ μέρους του αποδέκτη και το κόστος ευκαιρίας για την απόκτηση κεφαλαίων επιδότησης μπορεί να είναι υψηλό.

Όσον αφορά την εγχώρια αγορά τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει προσπάθειες από πλευράς της κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για αύξηση των επενδύσεων σε πολλούς και διαφορετικούς τομείς μέσω Αναπτυξιακών και Επενδυτικών νόμων, καθώς και μέσω προγραμμάτων χρηματοδότησης όπως το ΕΣΠΑ. Το τρέχον νομοθετικό πλαίσιο αποτελείται από τις διατάξεις του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου 4399/2016 ο οποίος απευθύνεται σε μία πληθώρα επιχειρήσεων και αναγκών και προσφέρει διάφορα είδη ενισχύσεων μεταξύ των οποίων και επιχορηγήσεις. Ο τύπος της επιχορήγησης που μπορεί να ληφθεί επηρεάζει και τον λογιστικό χειρισμό του καθώς και τις οικονομικές καταστάσεις μίας επιχείρησης. Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 20 προβλέπει τον τρόπο που αναγνωρίζονται, παρουσιάζονται και γνωστοποιούνται οι κρατικές επιχορηγήσεις. Ανάλογα με τον τύπο οι επιχορηγήσεις κατηγοριοποιούνται από το Πρότυπο σε νομισματικές επιχορηγήσεις που αφορούν

αποτελέσματα ή περιουσιακά στοιχεία και σε μη νομισματικές επιχορηγήσεις. Για την παρουσίαση των επιχορηγήσεων στις οικονομικές καταστάσεις το Πρότυπο επίσης προβλέπει διάφορες μεθόδους ανάλογα με τον τύπο της επιχορήγησης και τις ανάγκες των επιχειρήσεων. Όσον αφορά την αναγνώριση η οποία γίνεται στην εύλογη αξία, σε όλες τις περιπτώσεις θα πρέπει να υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση θα συμμορφωθεί με τους προβλεπόμενους όρους και η επιχορήγηση θα εισπραχθεί. Οι επιχειρήσεις επίσης υποχρεώνονται να γνωστοποιούν στις οικονομικές εκθέσεις του τη φύση και την έκταση των επιχορηγήσεων, την ένδειξη άλλων μορφών κρατικής βοήθειας από τις οποίες έχει ωφεληθεί καθώς και τυχόν ανεκπλήρωτους όρους και ενδεχόμενα.

Η παρουσίαση των κρατικών επιχορηγήσεων είναι φυσικό να επιδρούν θετικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων αφού παρουσιάζεται σαν έσοδο. Σύμφωνα με τις μελέτες περίπτωσης που έγιναν για τις Campus A.E., Εβροφάρμα A.B.E.E., Κρι – Κρι A.B.E.E. και Μπάρμπα Στάθης A.B.E.E. τα έσοδα από επιχορηγήσεις μέσω αποσβέσεων ή από τη συσχέτιση με αντίστοιχα κόστη αυξάνουν την κερδοφορία των αναφερόμενων εταιρειών και ο βαθμός που επιδρούν στην κερδοφορία τους εξαρτάται από το μέγεθος των υπόλοιπων οικονομικών μεγεθών όπως το ύψος του κύκλου εργασιών, του EBIT και των κερδών προ φόρων. Όσο μεγαλύτερα είναι τα μεγέθη αυτά τόσο μικρότερη είναι η επίδραση των εσόδων αυτών.

Ακόμη όσον αφορά τον Κλάδο των Τροφίμων και τις εισηγμένες στο Χ.Α.Α. εταιρείες που τον αποτελούν εξετάστηκαν κάποια στοιχεία σχετικά με τις επιχορηγήσεις. Πάνω από το 60% των εταιρειών αυτών έχει λάβει κάποιου είδους επιχορήγηση που αφορά είτε περιουσιακά στοιχεία, είτε έξοδα είτε και τα δύο. Για τις επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα το 100% των εταιρειών τις παρουσιάζει στην κατάσταση αποτελεσμάτων στο λογαριασμό ‘Λοιπά Έσοδα’ και για τις επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία και πάλι το 100% επιλέγει για σκοπούς παρουσίασης τη μέθοδο του αναβαλλόμενου εσόδου.

Παρ’ όλα αυτά η τα συμπεράσματα σχετικά με την επίδραση των επιχορηγήσεων στην κερδοφορία των επιχορηγήσεων δεν μπορούν να εξαχθούν αξιόπιστα συμπεράσματα λόγω των περιορισμών στη μελέτη. Δυστυχώς ο αριθμός των ελληνικών εταιρειών που δημοσιεύουν τις οικονομικές τους καταστάσεις, παρουσιάζουν εύλογα τις επιχορηγήσεις και παρέχουν επαρκή πληροφόρηση σχετικά με αυτές είναι πολύ μικρός ώστε να διεξαχθεί κάποιου είδους έρευνα πάνω στο ζήτημα αυτό.

Η υπάρχουσα βιβλιογραφία και οι έρευνες σχετικά με τις επιχορηγήσεις είναι περιορισμένες σε μεγάλο βαθμό. Μελλοντικά θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μία πιο

ολοκληρωμένη έρευνα σχετικά με την επίδραση των επιχορηγήσεων στην κερδοφορία των επιχειρήσεων και την αποτελεσματικότητά τους μέσω μοντέλων που να εξετάζουν την αποδοτικότητα και την κερδοφορία σε σχέση με διαφορετικές μορφές χρηματοδότησης για όμοια επενδυτικά σχέδια.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μπατσινίλας, Γ., Ε. και Πατατούκας, Π., Κ. (2016), Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308 / 2014): Ερμηνεία και Πρακτικές Εφαρμογές, Αθήνα.

Νεγκάκης, Ι., Χ. (2015), Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς - Ειδικά θέματα, Αειφόρος Λογιστική, Θεσσαλονίκη.

Ν. 4308/2014, Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις.

Ν. 4399/2016, Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας Σύσταση Αναπτυξιακού Συμβουλίου και άλλες διατάξεις.

Υπουργείο Οικονομίας Ανάπτυξης & Τουρισμού (2016), Αναπτυξιακός Νόμος Ν.4399/2016, ανάκτηση από: «https://www.espa.gr/elibrary/an4399_en.pdf ».

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BDO (2016), IFRS at a glance: IAS 20 Government Grants, ανάκτηση από: « <https://www.bdo.global/en-gb/services/audit-assurance/ifrs/ifrs-at-a-glance> »

Deloitte (2016), New Development Law 4399/2016, ανάκτηση από: « https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/gr/Documents/tax/gr_tax_alert_RD_GI_New_Dev_Law_16_6_2016_V3.2_en_noexp.pdf ».

Donovan, G. (2006), When Markets Do Not Work, Should Grants be Used?, (Agricultural & Rural Development Notes Issue 9, The World Bank, 2006.

Enters, T., Durst, B., P. and Brown C. (2003), “What does it take to promote forest plantation development? Incentives for tree-growing in countries of the Pacific rim”, No 212 (54) Unasyva 11, pp. 14-5.

- Farnsworth, K. (2012), *Social versus corporate welfare: Competing needs and interests within the welfare state*, Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Grant, P. (2008), “Strategic Review of the Administration of Australian Government Grant Programs”, *Department of Finance and Deregulation*, No 1.
- Guellec, D. and Pottelsberghe, B. (2003), “The Impact of Public R & D Expenditure on Business R & D” 12(3) *Economics of Innovation and New Technology* No 225.
- IAS 20 Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance, IASB.
- IASC (2009), Module 24 – Government Grants Foundation: Training Material for the IFRS for SMEs.
- Kelly J. (2008), Strategic Review of the Administration of Australian Government Grant Programs, Department of Finance and Deregulation, Appendix 2.
- Monea, A., Monea, M., Cotlet, B., and Ravas, B. (2010), ‘Some aspects regarding accounting for government grants’, *Agricultural Management / Lucrari Stiintifice Seria I, Management Agricol*, No 12(3), pp. 1-6.
- Moore, S. and Stansel, D. (1996), “How corporate welfare won: Clinton and Congress retreat from cutting business subsidies”. *Cato Policy Analysis*, Vol. 254, No 3.
- Njaala, P. (2015), “Comparative Analysis of International Public Sector Accounting Standard 23 and International Accounting Standard 20”, *Research Journal of Finance and Accounting*, Vol.6, No.20, pp. 210-220.
- PKF (2017), IAS 20 Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance, Accounting Summary 2017 – 05.
- PWC (2016), Tax Flash, ανάκτηση από: «<https://www.pwc.com/gr/en/media-centre/tax-legal-news/tax-flash-new-investment-incentive-law-en.pdf>».
- Sebastian J. (2008), *Incentives and Investments: Evidence and Policy Implications*, Investment Climate Advisory Services of the World Bank Group, 2009.
- Ton, G., Rau, M.-L., Grip, K.D. and Klerkx, L. (2011), *Effectiveness of Innovation Grants on Smallholder Agricultural Producers: Protocol for An Explorative Systematic Review*, Social Science Research Unit – Institute of Education – University of London, London.
- Werren, K. (2015), *Utilising taxation incentives to promote private sector funded conservation*, School of Law, University of Western Sydney.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

- www.barbastathis.com
- www.capital.gr
- www.cretafarms.gr
- www.ebz.gr
- www.elgeka.gr
- www.evrofarma.gr
- www.karamolegos-bkr.gr
- www.kepenos.gr
- www.krikri.gr
- www.loulismills.gr
- www.nikas.gr
- www.perseusgroup.gr
- www.stelioskanakis.gr
- www.xatzikranioti.gr